

11
'71

FLACĂRA

ANUL XX
NR. 823
13 MARTIE 1971

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

◀ Simbătă, 6 martie 1971, a avut loc dezvelirea monumentului ce imortalizează figura dr. Petru Groza. La solemnitate au participat tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** și alți conducători de partid și de stat, precum și membri ai familiei marelui dispărut. Solemnitatea a coincis cu împlinirea a 26 de ani de la instaurarea primului guvern democratic al României, eveniment memorabil în istoria poporului nostru și strălucită victorie a maselor populare conduse de Partidul Comunist Român. Cu acest prilej, secretarul general al partidului a rostit o cuvîntare omagială, evocînd viața și activitatea dr. Petru Groza, eminent om de stat, fiu devotat al patriei noastre, luptător de frunte pentru democrație și progres social, pentru propășirea țării.

Miercuri, 10 martie, în prezența tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, a avut loc Consfătuirea de lucru a activului de partid și cadrelor de bază din industrie, construcții și transporturi din municipiul București. Participanții la discuție au analizat cu acest prilej rezultatele obținute în cincinalul precedent, precum și sarcinile ce revin economiei bucureștene în 1971, pentru înlăptuirea programului elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R., de documentele Plenarelor C.C. al P.C.R.

În încheierea dezbaterilor a luat cuvîntul tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**. Aplauzele cu care a fost subliniată în repetate rînduri cuvîntarea secretarului general al partidului au exprimat aprobarea unanimă a participanților la consfătuire a ideilor și indicațiilor valoroase date de conducătorul partidului și statului, hotărîrea și voința de a participa cu toate forțele la realizarea exemplară a sarcinilor de plan.

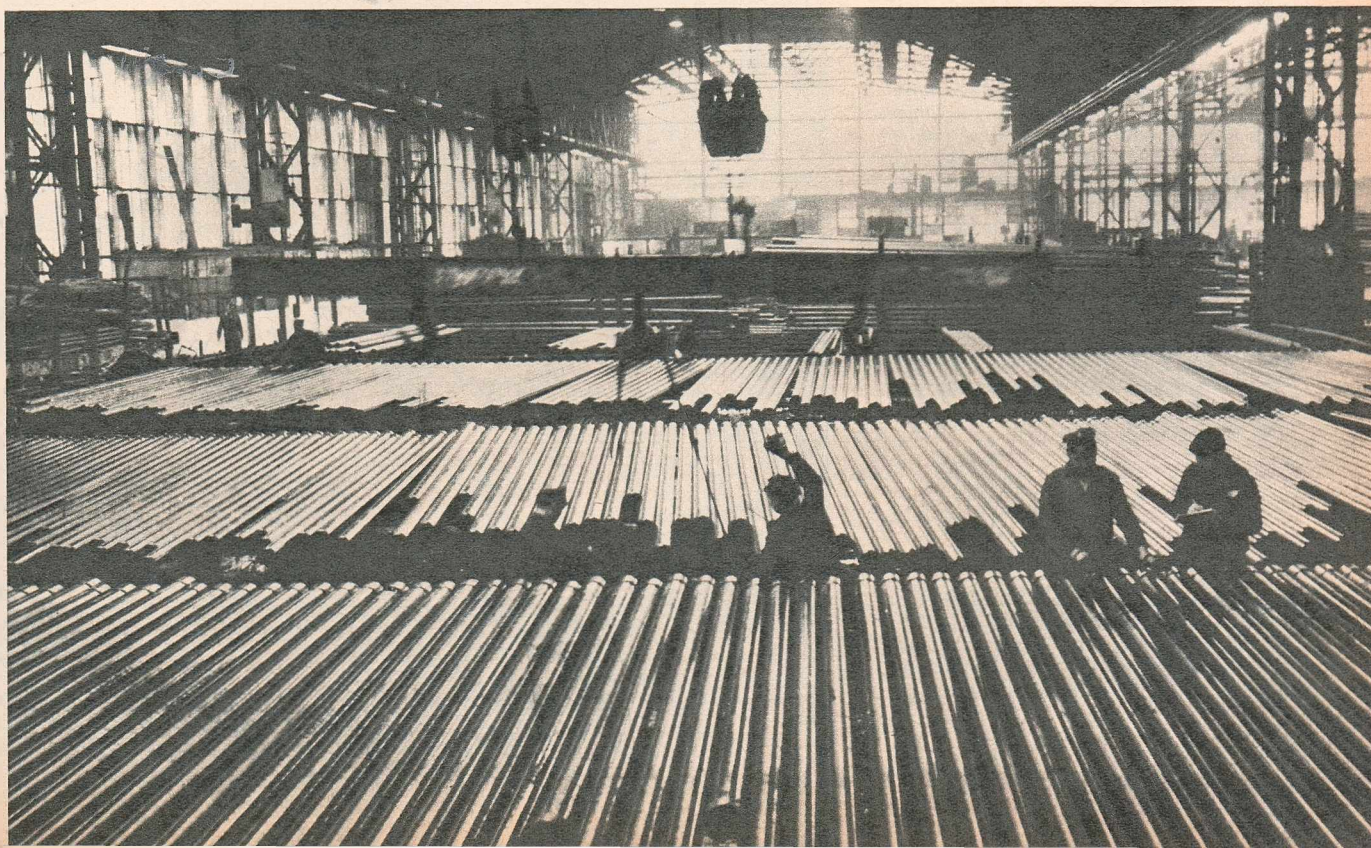

Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România cunoaște acum, în preajma celei de-a 50-a aniversări de la crearea P.C.R., o afluență tot mai mare de vizitatori.

ÎN TOATE JUDEȚELE AU LOC CONSFĂȚUIRI DE LUCRU ale activului de partid și cadrelor de bază din industrie, construcții și transporturi, în cadrul cărora se dezbate sarcinile ce revin și măsurile ce se impun pentru asigurarea din timp a îndeplinirii planului economic al primului an al cincinalului.

La consfătuiri participă membri ai Comitetului Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Dezbatările consfătuirilor ținute pînă în prezent au analizat cu înaltă competență, în spirit de lucru, critic și creator, munca în industrie, construcții și transporturi și au exprimat hotărîrea tuturor colectivelor de muncă de a-și consacra întreaga lor capacitate și inițiativă pentru îndeplinirea programului măreț elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R.

SAPTE ZILE ÎN IMAGINI

pe zalomit, la „petöfi sándor“

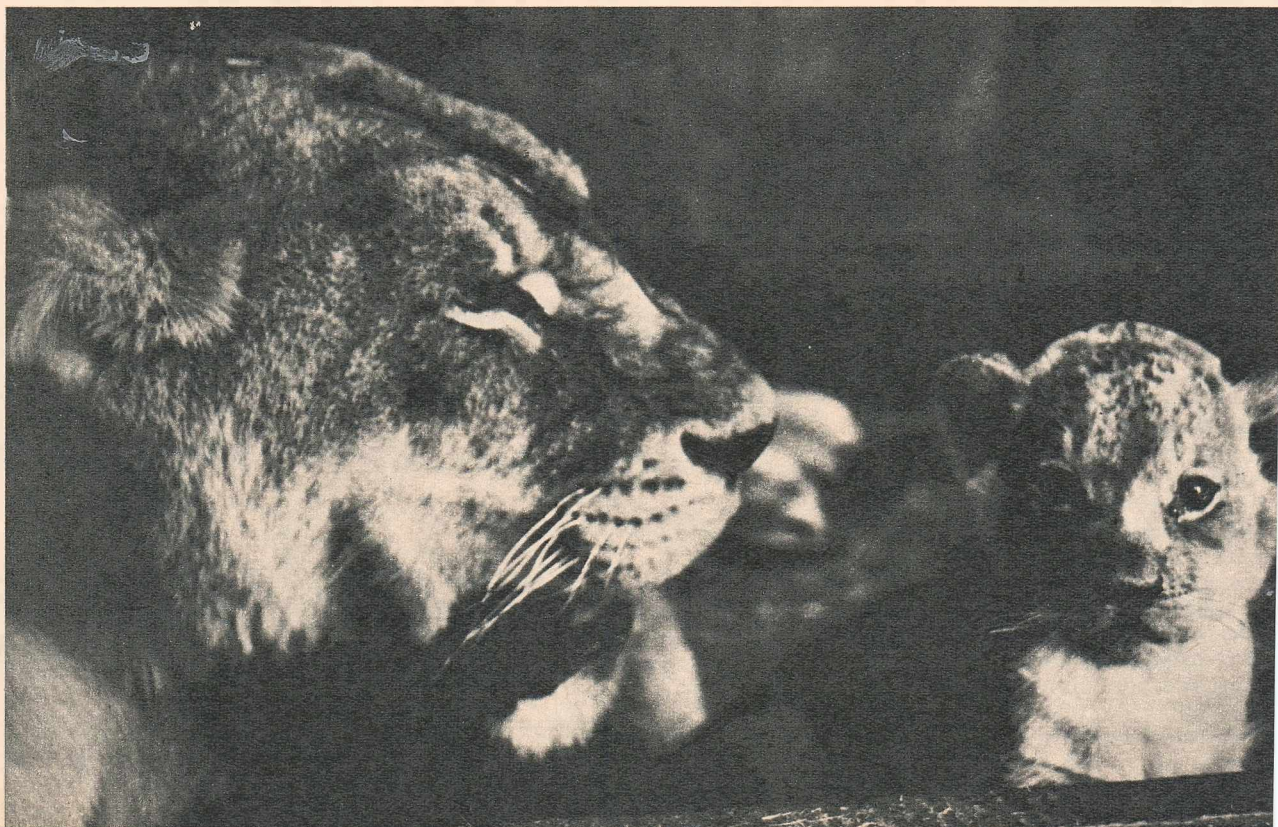
Ne aflăm la Casa de cultură «Petöfi Sándor». Într-o clădire deosebit de originală de pe strada Zalomit din Capitală, acest așezământ are, prin activitatea ce se desfășoară aici, menirea de a contribui la întărirea continuă a prieteniei dintre tineretul român și cel de naționalitate maghiară, cât și la cunoașterea tradițiilor culturale comune. Spectacolele, concertele, multiplele activități culturale din cele mai diverse domenii au adus anul trecut în sălile Casei de cultură aproape 300 000 de persoane, iar acum, în primele două luni ale lui '71, peste 40 000. În fiecare luni, de pildă, funcționează aici un club de jaz; marți — intelectual-clubul; miercuri — clubul muzical «Bela Bartok»; joi — seară cultural-distractivă; vineri — acțiuni ale Universității populare; sâmbătă — seară de ceardaș; duminică — matinee distractive, spectacole etc. Tot aici au loc cercuri și cursuri de inițiere în cinematografie, dans modern, balet, cercuri practice (croitorie, radio, televiziune). Într-un cuvânt, foarte multe acțiuni care fac din Casa de cultură de pe strada Zalomit un loc de mare atracție pentru tineret. Ce acțiuni se vor întreprinde în cinstea aniversării semicentenarului partidului? În primul rând, s-a inițiat un concurs intitulat «50 de ani, 50 de întrebări, 50 de premii» — concurs ce se va desfășura în fiecare joi și care va avea drept temă lupta Partidului Comunist Român. Printre alte manifestări consacrate semicentenarului, la 25 martie va vorbi prof. dr. Lorincz Ladislau despre Rezolvarea problemei naționale, reflectare a politicii P.C.R., iar câteva zile mai târziu, la 28 martie, vicepreședintele Consiliului oamenilor muncii de naționalitate maghiară, Vincze János, va vorbi despre Doftana. Se vor recita versuri de către scriitorii și se vor citi de către actori diverse scrieri legate de lupta clasei muncitoare. În aceeași zi se vor inaugura expoziții de artă, de fotografii și de documente.

F. URSEANU

succese hunedorene

Întreprinderile industriale din județul Hunedoara au încheiat sarcinile de plan pe primele două luni ale anului cu un bilanț rodnic. Toți indicatorii de plan au fost îndepliniți și depășiți, realizându-se o producție globală suplimentară în valoare de 43 000 000 lei. În acest răstimp industria hunedoreană a pus la dispoziția economiei naționale 7 300 tone fontă, 5 200 tone oțel, 1 200 tone laminate, 750 tone minereu, 19 200 tone cărbune, 4 650 mc cherestea, bușteni, lemn de mină și celuloză, 2 300 mc prefabricate din beton pentru construcții și alte bunuri materiale. Planul producției-marfă vândute și încasate a fost depășit pe ansamblul industriei județului cu 45 300 000 lei.

«Inflație» la Zoo-Băneasa. Numărul leilor s-a înmulțit peste noapte. Sînt totuși lei veritabili, originali, chiar dacă instinctele sălbatice dormitează provizoriu sub înfățișarea unor jucării nestilizate.

Încă un omagiu adus DOVEI, cîntăreața spaniolă ovaționată de publicul nostru minute în șir.

Fotografie de S. STEINER

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

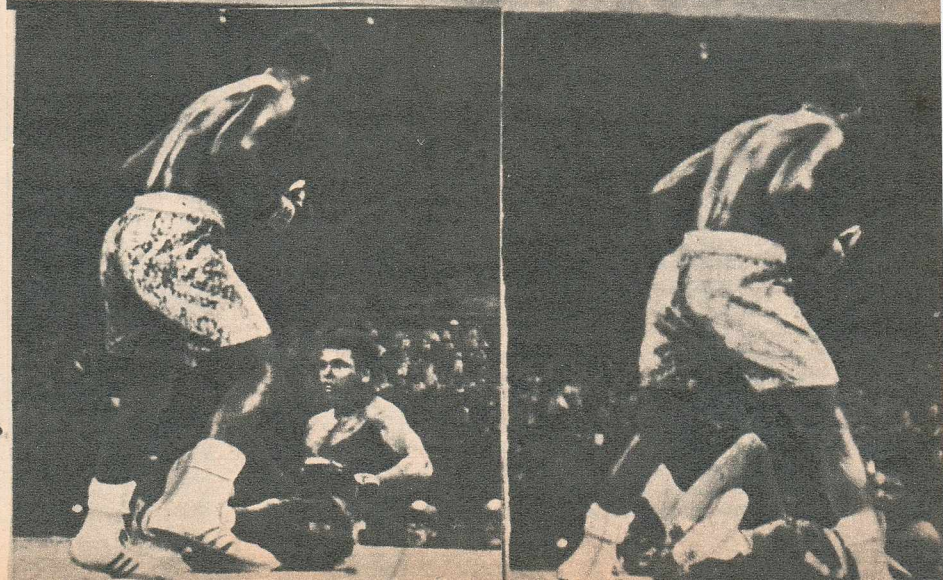
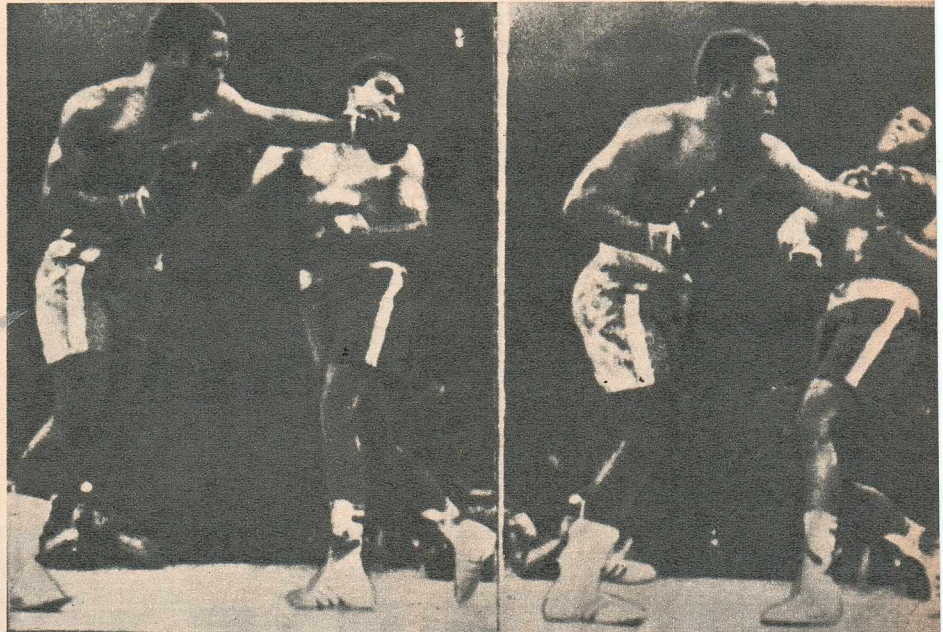
ura, reîncepe campionatul!

Începînd cu ziua de mîine, sute de mii de pasionați ai sportului cu balonul rotund vor popula din nou stadioanele, vor dezlănțui pasiuni, vor cunoaște decepții ori se vor îmbăta de pe urma succeselor.

Fotbalul a fost și va rămîne sportul-rege. Pentru a ofiția momentul, revista noastră publică o senzațională fotografie care dezvăluie, o dată în plus, de ce iubim cu încăpătînire sportul acesta, în speranța că asemenea momente de adevărat balei vor putea fi văzute cît mai des și pe stadioanele noastre.

Să nu-ți faci prăvălie cu scară. Sîmbătă seară, cu toată concurența fatală a Cerbului de aur, Naționalul a făcut sală plină (și entuziasată!) la premiera lui Eugen Barbu, «Să nu-ți faci prăvălie cu scară». Spectacolul Sandei Manu, bine articulat regizoral și susținut cu nerv, în pofida unui final care ne-a găsit și pe actori, și pe noi, spectatorii, nepregătiți, se remarcă în primul rînd prin compozițiile actoricești, fiecare în parte de mare strălucire: Eugenia Popovici, Raluca Zamfirescu, Ilinca Tomoroveanu, Ileana Stana-Ionescu, Matei Alexandru, Dem. Rădulescu, Petre Gheorghiu, George Paul Avram, Rodica Popescu...

Marele meci «al secolului» a luat sfîrșit. Rezultatul este cunoscut. Probabil că filmul întîlnirii va fi de multe ori reluat «à ralenti» de ambii boxeri.

Fără discuție, victoria a revenit lui Frazier, dar marele învins, marele nedreptățit de soartă rămîne — după părerea noastră — Clay, care a arătat de-a lungul întîlnirii calități de excelent pugilist. A lovit variat, a gîndit tot timpul, căutînd loviturile cu adresă. Din păcate prea lungă nactivitate pugilistică și ghinionul de a întîlni în ring «o forță a naturii» au determinat înfrîngerea sa. Iată alături patru secvențe ale ultimei reprize care au pecetluit soarta meciului.

ÎMPLINIREA UNUI GÎND STRĂVECHI

Ce a însemnat pentru viața mea, pentru destinul colectiv al poporului nostru, era civilizației prospere și a demnității umane, deschisă de lupta grea a comuniștilor? Ce au însemnat, pentru viitorul patriei, activitatea eroică, sacrificiile revoluționarilor comuniști? Iată câteva gânduri împărtășite, redactorilor noștri, de cinci cetățeni ai patriei, oameni de vârste și profesii diferite, cinci dintre martorii și beneficiarii celui mai tulburător, pasionant și hotărâtor capitol din istoria socială și națională a poporului român.

AM AJUNS SĂ DEVENIM NOI ÎNȘINE

Acum aproape 50 de ani, în mai 1921, am avut prilejul, cinstea și marea bucurie de a participa, în calitate de delegat al secțiunii București a Partidului Socialist, la crearea Partidului Comunist Român.

După cum se știe, Congresul din 8 mai 1921 și-a început lucrările în localul redacției ziarului «Socialismul», deoarece clubul din str. Sf. Ionică — unde se afla sediul partidului și al sindicatelor — fusese închis de către autorități în urma grevei generale din 20 octombrie 1920.

În cea de-a patra zi a Congresului, în urma unor însuflețite dezbateri, marea majoritate a delegaților au votat afilierea la Internaționala a III-a Comunistă.

A doua zi, 12 mai, după-amiază, cind lucrările Congresului își urmau cursul, ne-am trezit cu localul clubului înconjurat de armată, iar în sala de ședință — cu întregul aparat al Curții Marțiale în frunte cu generalul Nicoleanu, prefectul poliției din acea vreme.

Comisarul regal — colonelul Georgescu — a oprit, din ordinul guvernului, lucrările Congresului și a cerut să i se prezinte procesul-verbal care a consemnat afilierea la Internaționala leninistă. Apoi am fost somați să părăsim sala de ședință. Am coborât scările clubului cîntînd «Internaționala», iar în stradă am fost urcați în autodube și transportați la închisoarea Văcărești, unde totul fusese pregătit pentru încarcerarea noastră.

După cîva timp au fost aduși în mijlocul nostru, în lanțuri, tovarășii Pavel Tcacenco și Solomon Scheiu, care fuseseră prinși după evadarea de la Jilava. Toate cererile făcute la conducerea închisorii pentru scoaterea lanțurilor au fost respinse.

În urma consfătuirilor ținute, s-a hotărît începerea grevei foamei, singura armă care ne mai rămăsese.

Într-o seară, în timp ce ne aflam în curtea închisorii împreună cu mai mulți tovarăși, între care Tiri Ion, Gh. Stoica, Iacob Scheiu, am început să cîntăm «Internaționala», refuzînd să intrăm în camere dacă nu se scot

Prin 1935, împreună cu soția mea, Ana, și cu trei băieți ai noștri: Alexandru, Mircea și Cristian.

lanțurile celor doi tovarăși, extenuați după atîtea zile de foame.

Pe la ora nouă seara, întreg aparatul Curții Marțiale și generalul Nicoleanu, prefectul poliției, erau la Văcărești, însoțiți de un detașament de soldați.

Maiorul Cernat, comisar regal, ne ordona să părăsim curtea, avertizîndu-ne că se vor face trei somații cu trompeta: «Dacă nu plecați, vom deschide focul».

Și, într-adevăr, se fac cele trei somații cu trompeta, dar nimeni nu se mișcă din fața plutonului aliniat pe două rînduri. A fost un moment de mare tensiune pe care cred că nimeni dintre cei ce l-au trăit nu-l vor uita pînă la moarte.

Peste cîteva zile am fost transferați cu toții la închisoarea militară, amenajată în cazarma Regimentului 6 infanterie, în vederea procesului, cunoscut în analele mișcării muncitorești sub denumirea de procesul

din «Dealul Spirii». Aici am fost și eu condamnat sub acuzația de «crimă de primejdie a siguranței statului».

De atunci au trecut, așadar, aproape 50 de ani. Victoria socialismului s-a născut și a prins împlinire sub ochii noștri. Ce au însemnat pentru mine și pentru familia mea, pentru întregul nostru popor, lupta și triumful comuniștilor? Ei bine, eu consider că, între altele, revoluția și construcția socialismului au asimilat și au sintetizat magistral tocmai însușirile tradiționale ale poporului român: omenia, stima și respectul pentru ființa și crezul omului, de la noi și de pretutindeni, opțiunea lui pentru un climat de pace, hărnicie, curajul și înaltul său patriotism, voința de colaborare frățească cu toate popoarele lumii.

Benedict ȘTEFAN
veteran al mișcării muncitorești

...Și 30 de ani mai tîrziu, împreună cu alți veterani ai mișcării muncitorești, cînd am participat cu toții la cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român: Cu această ocazie mi s-a înmînat înalta distincție Ordinul Muncii clasa a II-a. Ce mi-au devenit între timp feciorii? Primul a ajuns șef de serviciu la Ministerul Industriei Chimice, mezinul, procuror la Procuratura generală, iar prislea, doctor în științe, șef de secție la Muzeul de artă al R.S.R.

UMANISM LUMINOS ÎN ANII DE BEZNĂ

La câteva zile după eliberarea din lagăr.

Noi toți, cei care ne pregătim să sărbătorim cincizeci de ani de la înființarea Partidului Comunist Român, ne aducem aminte și de o altă aniversare, una mai personală, una mai intimă. Ne aducem aminte de prima noastră întâlnire cu comuniștii, ne aducem aminte — noi, cei mai în vîrstă — de prima întrezărire a unor alte orizonturi, a posibilității unui alt destin colectiv și personal, a unei alte lumi cu alte legi și alte coordonate ale existenței: coordonatele rațiunii, ale echității sociale și ale demnității umane.

Într-o operă literară simbolurile se construiesc pe baza unor legi foarte precise. În viața particulară a fiecăruia ele sînt determinate, însă, de multe împrejurări. Ele pot fi mai mult sau mai puțin nimerite, dar ești obligat să le accepți așa cum sînt. Așa, de pildă, pentru mine simbolul umanismului este strîns legat de... un castron cu lapte.

Era prin 1943, cînd am fost internat în lagărul de la Tîrgu Jiu. Abia împlinisem 19 ani și trebuie să recunosc deschis că nu aveam nici un fel de vină politică; mai mult chiar: ideile mele despre lumea în care trăiam erau foarte aproximative. Dar acest lucru conta prea puțin în acea vreme. Milioane de tineri în tranșee, sute de mii după gratii sau sîrmă ghimpată — zeița justiției nu s-a prea ostenit să cîntărească soarta individului în marea învălmășeală a celui mai crunt război din cîte a cunoscut istoria.

Am muncit în tunelurile din Valea Jiului — zece ore pe zi, subnutrit și îmbrăcat ca vai de lume — sau în praful sufocant al atelierului din lagăr. Am rezistat cît am putut, cam un an și jumătate, cînd m-a doborât o dublă pneumonie. Maladie mortală într-o vreme în care antibioticele erau practic necunoscute iar resursele de apărare ale organismului, vlăguite din pricina alimentației insuficiente.

Am zăcut trei săptămîni între viață și moarte, cu febră, cu tratament medical mizerabil, beneficiind doar de ajutorul modest al unor prieteni internați, dar am scăpat — ca prin minune — cu viață. A urmat o lungă perioadă de convalescență. Despre ea vreau să vorbesc.

M-am întors în atelierul de frînghii — mediu excelent pentru plămîni mei slăbiți! — și țin minte că în fiecare zi la prînz, cînd mă întorceam în baracă, găseam pe policioa-

ra de la capătul patului castronul cazon aproape plin cu lapte. Orice investigație a fost zadarnică. Nimeni nu m-a putut lămuri cum a ajuns jumătatea de litru de lapte în castronul meu.

Am fost foarte tînăr și știam încă foarte puține. N-am știut, de pildă, că internații comuniști sînt sprijiniți de tovarășii lor de afară prin sollicitudinea Ajutorului Roșu. N-am știut că această organizație este strict secretă, interzisă, urmărită și aspru pedepsită de către autoritățile antonesciene. Nu știam pe vremea aceea că laptele este rezervat bolnavilor, iar eu, fiind bolnav, beneficiaz de el, dar, ca necomunist, nu am voie să aflu pe ce căi secrete intră în lagăr, pe ce căi ascunse ajunge la mine. Conspirația riguroasă nu permitea ca cineva dinafara rîndurilor comuniștilor să aflu nici măcar cel mai mic amănunt despre organizația de întraajutorare, dar, în schimb, umanismul comuniștilor nu permitea ca o viață tînără să se prăpădească fără nici o vină atunci cînd ea putea fi salvată.

Mai tîrziu mi s-a oferit și mai mult: conștiința situației și posibilitatea luptei, speranța și certitudinea, demnitatea datoriei și dreptul la sacrificiu. Mai tîrziu am fost primit în rîndurile celor care știu pentru ce suferă, celor care știu ce au de făcut. Dar mie, copilului de atunci, poetului de mai tîrziu, comunistului de azi, mi-a rămas neșters în memorie acel blid de lapte, simbol poate prea simplist și facil al umanismului într-o epocă cît se poate de inumană — dacă vorbim despre simboluri ca o categorie estetică.

Dar a salva viața fizică a cuiva și a clădi viața morală a cuiva nu are de-a face cu categoriile estetice.

Erik MAJTÉNYI
scriitor

Poetul Majtényi Erik în zilele noastre, fotografiat la una dintre ședințele Uniunii scriitorilor din România.

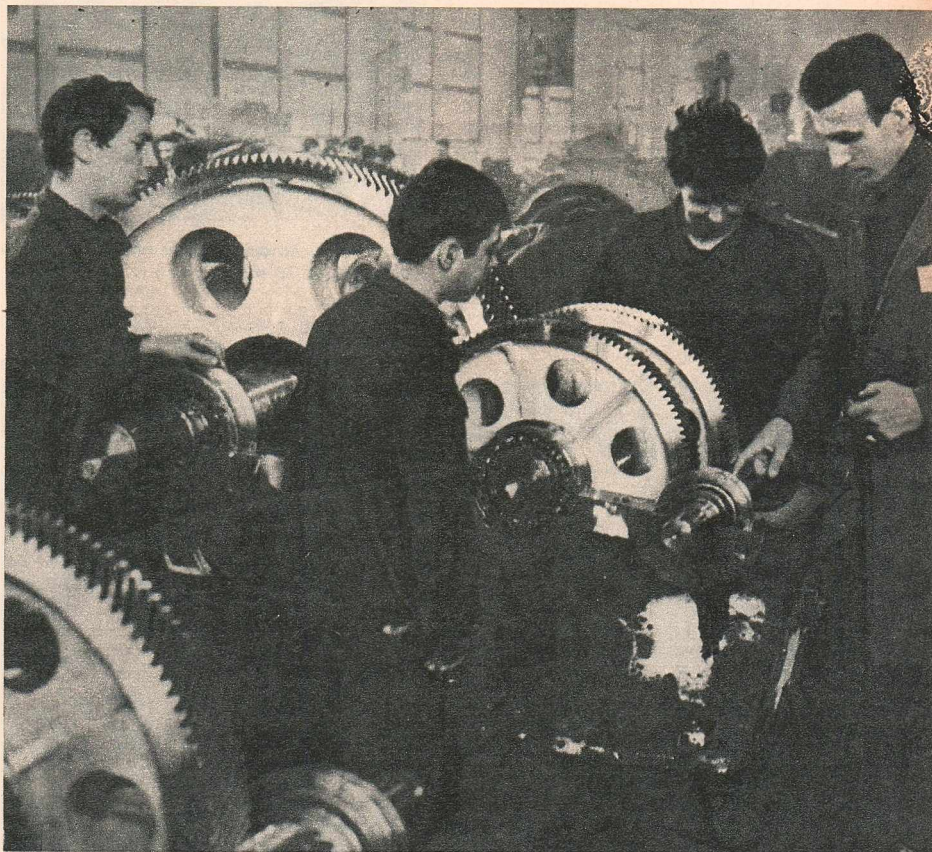

O POVESTE OBIȘNUITĂ

«Cum să nu-i iubești
pe băieții aceștia?
Și cum să nu cauți
să le transmiți
dragostea de meserie,
ambția de a lucra
din ce în ce
mai bine, de a învăța?
În ei mă descopăr
puțin pe mine,
cel de acum
douăzeci de ani.»

„Aveam 13 ani în fotografia aceasta. Tocmai intrasem ucenic la «Vulcan». Parcă mă văd: subțirel, slăbuț, cam sperios, dar hotărît încă de pe atunci să-mi văd de treabă...”

Reușesc să-l prind cîteva clipe pe inginerul Ion Oprea în momentul cînd turul prin secția strungărie se apropie de sfîrșit. Ne retragem într-un colț și începem să discutăm. Dintr-o dată, severul, exigentul profesor se metamorfozează într-un tînăr vesel, comunicativ. Lecțiile, predarea, l-au deprins cu rigoarea, cu argumentația logică. Amintirile-i sînt vii, le deapănă cu precizie, așa că n-am altceva de făcut decît să le înregistrez.

— ...Cînd am venit aici, la uzinele «Vulcan», aveam cam 13 ani. Era prin '50—'51. M-a adus de mîină taică-meu să învăț meserie, «Băiete, mi-a zis, strungăria e meserie sigură, vezi de-o prinde bine. Ascultă de maistru, cum ai ascultat de mine, vezi cu cine te împrietenești. Să nu primim de la tine decît vești bune. Gîndește-te la mine, gîndește-te la maică-ta».

M-am gîndit la ei, la părinții mei, țărani — sînt de fel din comuna Moldoveni, de lângă Urziceni — m-am gîndit la ei și mi-am învins timorarea, descurajarea de care mă simțeam cîteodată cuprins. Prin '50, la doi ani după naționalizare, «Vulcanul» era umbra uzinei de azi. Hale vechi, întunecoase, curți interioare și alei nepavate. Mergeam toamna și iarna la cantina care era în alt colț al uzinei pe picioroange, așa era noroiul de mare. De multe ori mai bine renunțam la masă. Doi ani am dormit în barăci. Dar, cum vă spuneam, mă gîndeam la ai mei și răbdam. Învățam, eram ascultător. După cîteva timp aud: «Mă, știi, puștiul are stofă, e serios. Poate iese ceva din el». Vorbeau

între ei maiștrii. Asta mi-a dat aripi. Peste cîteva zile mă cheamă la el maistrul Lazăr Stan: «Ioane, cîte clase ai?» «Șapte». «Păi nu crezi că e timpul s-o faci și pe a opta?» Și m-am înscris la seral. A fost greu, tare greu. Lucram ziua, seara învățam. Dormeam puțin. În concediu, cînd mergeam acasă, dormeam de dimineața pînă seara, de intraseră ai mei la idei. «Ce face băiatul nostru de-i așa de obosit? Unde-și petrece timpul?!» Am terminat liceul și devenisem tehnician. Într-o zi, iată-mă iar chemat. «Ei?» «Păi...». «Ce mai aștepți?» «De fapt, eu am și început să mă pregătesc». «Bravo, să te vedem!» Am dat examenul și-am reușit la Politehnică, la seral. Alți cinci ani de muncă, alte nopți albe. Cînd am luat examenul de stat, am telegrafiat acasă. Alor mei nu prea le spuseseam nimic. Într-un timp mi-era teamă că n-am să rezist. Cînd au aflat că am ajuns inginer — mama a plîns. Probabil că a fost cea mai frumoasă zi din viața mea. Și cred că și din viața mamei...

...Îmi iau rămas bun de la inginerul Ion Oprea. Omul este chemat cu insistență într-o secție. Da, cam asta e tot. O poveste obișnuită despre un om obișnuit. Nimic senzațional în biografia sa.

Și cu toate acestea, povestea copilului de țăran adus de mîină în uzină și ajuns pe rînd tehnician, inginer și profesor mă face să mă întreb ce-i cu adevărat senzațional în lumea asta și ce nu.

Mihai HETCO

PRIETENUL NECUNOSCU AL ZIARIȘTILOR

Ucenicul de acum 30 de ani (stînga) rîvnea, în secret, la o bogăție...

...pe care a dobîndit-o acum din plin și din care împarte, cu dărnicie, și altora.

Strada nu mai există... A fost desființată din rațiuni de aliniament pentru noile blocuri de pe Colentina. Acolo însă, la colțul fundăturii, cu ani în urmă, un băiat slăbuț pîdea, cu invidie și neputință, desfătarea jucătorilor de rișcă și barbut. Tatăl lui, muncitor la fabrica «Stela», îi interzicea cu strășnicie să se amestece printre derbedei.

Băiatul acesta timid, firav, dar extrem de studios, a devenit o dată cu trecerea anilor unul dintre cei mai devotați amici ai gazetarilor.

— De douăzeci de ani doar asta fac. Fără mașini și materiale din import. Și cînd mă gîndesc ce obligații mari mai am față de dv. ! Anatol Terna (mastru, șef de atelier la Uzina de mecanică fină) ne ajută pe noi, gazetarii, să scoatem în lume gîndurile și impresiile noastre în chip de cuvînt tipărit. Mai pe înțeles, de 20 de ani se ocupă cu confecționarea matricelor de linotip pentru tipografia.

— Acum, că s-au înființat noi ziare județene, planul nostru a sporit substanțial. În paralel, mă muncește o idee...

Și ascultîndu-l cum îmi vorbește, îi apreciez în gînd fraza elegantă, limbajul concis, îngrijit, specific omului inteligent și cultivat.

— Cînd eram ucenic la patron, murdar, și rupt, și neînsemnat, tot îmi dădeam seama că «stăpînii» mei nu sînt mai inteligenți decît mine. Doar că argumentul îngîmfării lor era banul. Averea pe care mi-o doream eu pe atunci am agonisit-o mult mai tîrziu: abia la 32 de ani am terminat liceul seral. Și încă n-aș fi știut mare lucru dacă nu citeam într-una. Meseria mea, adică pasiunea mea cu matricele de linotip, ridică și ea pretenții tot mai mari. Așa că trei ani am urmat, după liceu, cursurile Universității populare de limbă engleză. Îmi prind grozav de bine pentru parcurgerea literaturii de specialitate.

Nu știu dacă mai pot să vă spun ceva în plus despre maestrul Anatol Terna. Evoluția lui... Îmi vine să parafrazez întrebarea dintr-o cunoscută piesă clasică românească: E departe din Colentina pînă în Vatra Luminoasă? (acolo stau maestrul și familia lui acum). Și nu pot răspunde decît aiudoma replicii: Dacă e departe?

E o viață de om!

De altfel și între șoseaua Colentina și șoseaua Colentina este, azi, aceeași distanță!

V. COSTEA

Iată-l pe Helfried Weiss împreună cu criticul Wilhem Beneș, studenți la Cluj în anul 1931, într-o cameră în care pictorul și-a valorificat talentul pe măsura... necesităților: pe peretele din spate a fost pictată o fereastră, deoarece încăperea nu avea nici una.

CREAȚIA CONȘTIENȚĂ

Despre pictorul român de naționalitate germană Helfried Weiss, cataloagele expozițiilor din țară sau de peste hotare ne oferă următoarele date biografice: s-a născut în 1911 la Brașov și a urmat cursurile Academiei de arte frumoase din Cluj și București. Din 1954 începe să expună la toate expozițiile regionale de artă plastică organizate de filiala Brașov a U.A.P., și în multe expoziții anuale de grafică la București. Urmează apoi participarea artistului la diverse expoziții de peste hotare: în 1957, R.P. Chineză; în 1959, la Stockholm; în 1965, la Berlin și în 1970, la o expoziție colectivă deschisă la Wiesbaden.

— Ce ne poate spune însă profesorul de desen Helfried Weiss despre începuturile meseriei sale?

— După ce am absolvit Academia de arte frumoase din București (destul de greu, de altfel, căci tatăl meu era un simplu profesor de limba germană, iar taxele erau foarte mari), m-am dus cu diploma în buzunar într-un sat din Moldova, la o școală confesională. Acolo, noi, profesorii, eram atît de prost plătiți, încît nu o dată sătenii organizau din filotimie colecte colective pentru a ne suplimenta modestul cîștig. Aș mai dori să arăt că taxele școlare pe care trebuiau să ni le plătească țărani erau atît

de ridicate, încît nu e de mirare că în an cu recolte slabe nu aveam nici lefuri, da nici elevi.

— Cînd ați «ieșit în lume» cu lucrări de artă?

— Am debutat în 1951 cu lucrări de gravură în lemn. Gravura îmi permite mai ușor transfigurarea sintetică a realului, geometrizarea formelor. Dar chiar atunci cînd am căutat să mă găsesc pe mine în descifrarea sensurilor realității, angajarea față de momentul istoric a fost o concluzie firească. A te găsi pe tine în datele momentului istoric și social pe care îl trăiești, iată sensul creației. Or, era socialistă atît de tulburătoare, de pasionantă, numeroasele evenimente care prefigurează marea reinnoire istorică pe care o trăim nu pot fi exprimate decît printr-o creație subordonată conștient unui scop.

Grafica militantă (o parte din lucrările acestui caracter au participat la expozițiile țării socialiste de la Berlin, «Intergrafica»), ca de altfel întreaga operă a Helfried Weiss, în care relațiile omului cu lumea înconjurătoare transpar cu claritate reprezintă tocmai această adeziune conștientă a artistului la idealurile epocii sale.

Iuliana PC

Și o fotografie recentă în atelierul pictorului.

dialog cu cititorii

de H. DONA

O curioasă și, în același timp, dificilă întrebare ne este adresată de către cititorul **Stan Domide** din Craiova. Referindu-se la o discuție pe care a avut-o cu cițiva prieteni, dumneasa ar vrea să știe și părerea noastră cu privire la conținutul noțiunii de «provincialism». După cîte știm, nu există o definiție unanim acceptată; în orice caz, nu trebuie să punem semnul egalității între viețuirea în provincie și provincialism. Există foarte mulți locuitori ai Capitalei care au mentalitate provincială și viceversa. Provincialismul ar putea fi caracterizat prin incapacitatea de a te ridica la idei generale, prin frica sau jena în fața noului și prin supunerea necritică (sau chiar complacerea) în mentalități, obiceiuri, prejudecăți moștenite, prin atenția exagerată acordată reacțiilor celor din jur (indiferent de justetea acestor reacții), prin retragerea în cochilie în fața a tot ce pare străin (în înțelesul larg al cuvintului), într-un cuvint, printr-un anume imobilism spiritual. Unii filozofi contemporani au apreciat (nu fără dreptate) că certificatul de maturitate al unei culturi este dat nu numai (sau nu în primul rind) de crearea unor opere de valoare universală, ci de dezbărarea de spiritul provincialist.

Cîteva rinduri ale noastre consacrate violenței contemporane și apărute acum cîteva săptămîni l-au determinat pe cititorul **Al. Trandafir** din Botoșani să ne trimită o frumoasă și inteligentă scrisoare, din care ne vom permite să cităm un pasaj. După o serie de aprecieri amabile, tov. Al. Trandafir scrie: „Nu pot fi într-un totu de acord cu afirmația dumneavoastră, după care violența de azi n-ar fi cu nimic mai copleșitoare decit cea de altădată, diferența constînd doar într-o mai largă luare la cunoștință. Nu cred că aceasta este esențialul. Gradul în care o societate este impregnată de violență nu se măsoară după numărul și ferocitatea violențelor concrete, ci după felul

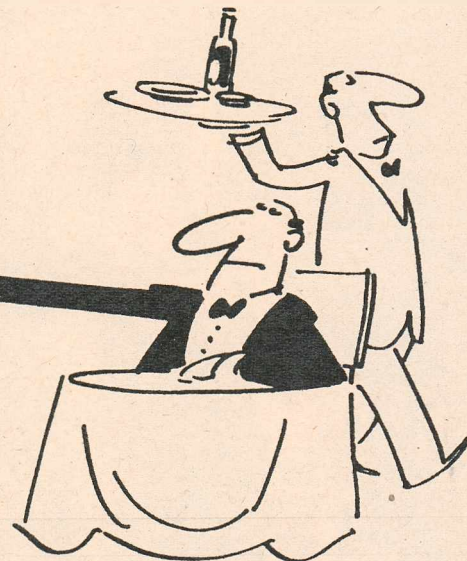
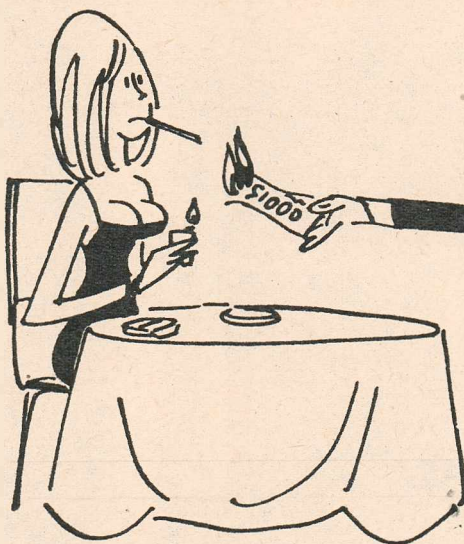
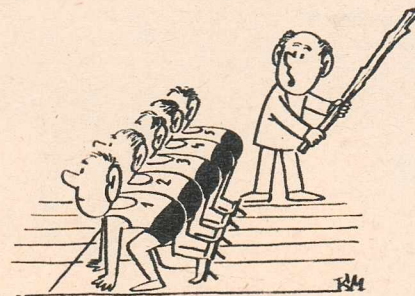
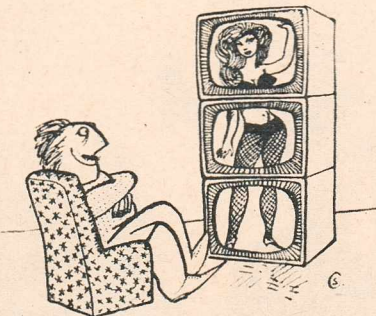
ca
te,
is,
a,
e,
stă
sî-
t e
...
și
e n
e l
r

vedit că nu numai violența e eficace, că violența nu e totdeauna eficace. Acest deziderat e încă, în bună măsură, o problemă a viitorului. Ne aducem aminte de fraza lui Brecht din «Galilei»: «Vai de societatea care are nevoie de eroi». Dar care societate, pînă acum, s-a putut dispensa de eroi? Nu cumva problema reală, actuală, este aceea de a ne păstra umanitatea într-o lume obiectiv aspră și necruțătoare?

Cititorul **A. Predescu** din Brăila se plînge că n-am acordat expediției «Apollo-14» un număr mai mare de pagini (ilustrate și cu fotografii color). Adevărul este că, cu excepționala lor capacitate de a uita, de a digera orice noutate, contemporanii noștri au și început să considere zborurile cosmice drept niște evenimente banale care nu rețin prea mult atenția. Nu numai noi, dar nici o revistă din lume (inclusiv cele americane) n-a acordat ultimului periplu lunar un spațiu prea mare. E trist, poate, dar asta e viața.

Cititorul din Ștefănești, județul Botoșani, care ne cere un sfat medical, e rugat să ne indice adresa exactă. La asemenea întrebări nu se răspunde prin revistă, ci prin scrisoare personală.

FUMOR

— Ați pierdut ceva?...

DRUMUL CERBILOR

de Magda MIHĂILESCU
Fotografii de S. STEINE

Susținătorii Helenei Vondrackova i-au dorit mai mult decît un cerb de argint.

Fostele «Stele fără nume» au noroc la Brașov. Dada cea mai proaspătă — cerbul de bronz al Corinei Chiriac.

▲ Singura dată cînd concurenții au stat umăr lîngă umăr: în seara deschiderii.

Un premiu rîvnit — cel al popularității. De data aceasta el a revenit olandezului Jerry Rix. ▶

Kiki Dee a plecat de la Brașov cu o mențiune acordată de Televiziunea română. ▶▶

Charles Trenet sau lungul drum al șansonetei.

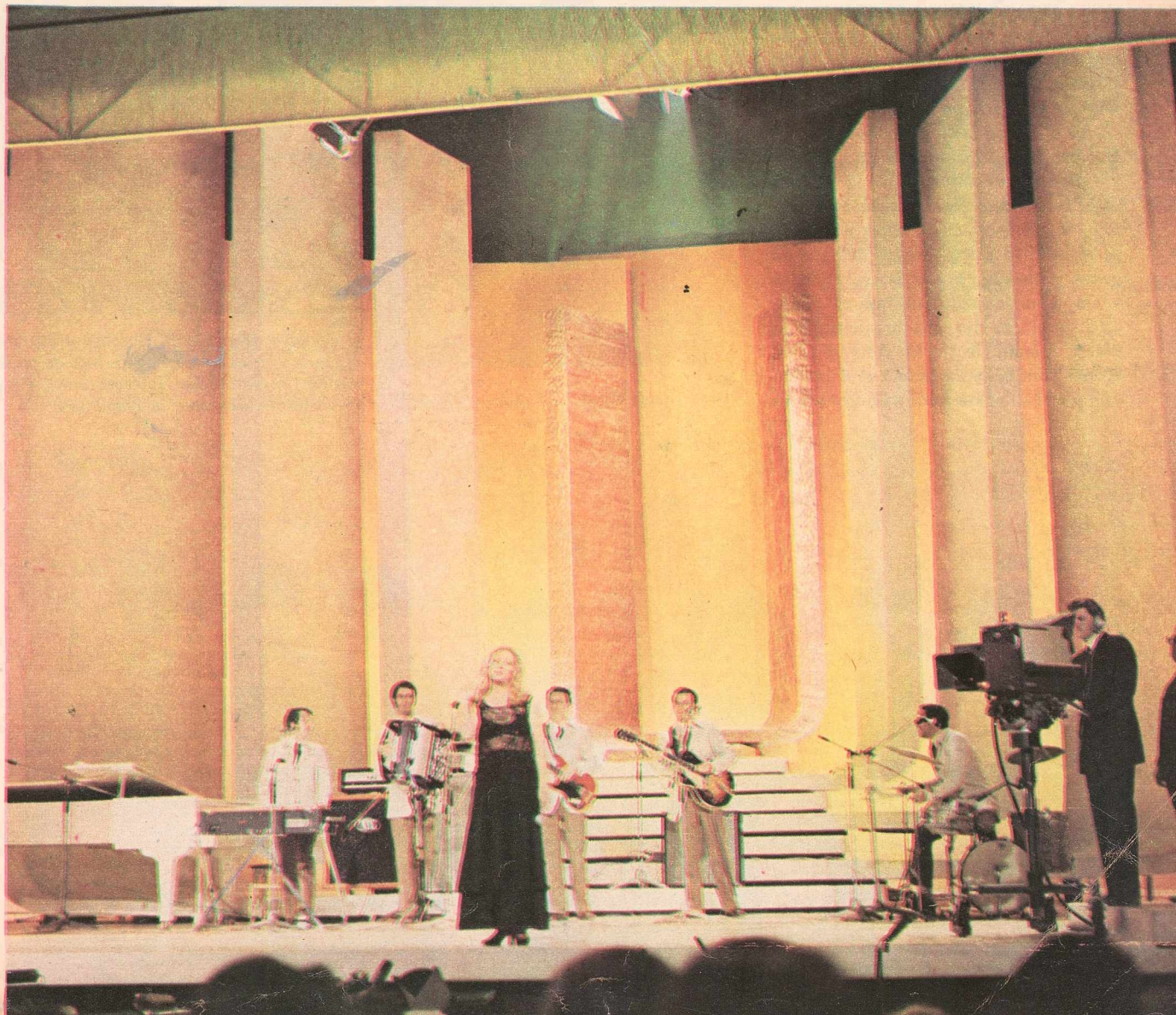
Alain Barrière, trubadurul singuratic.

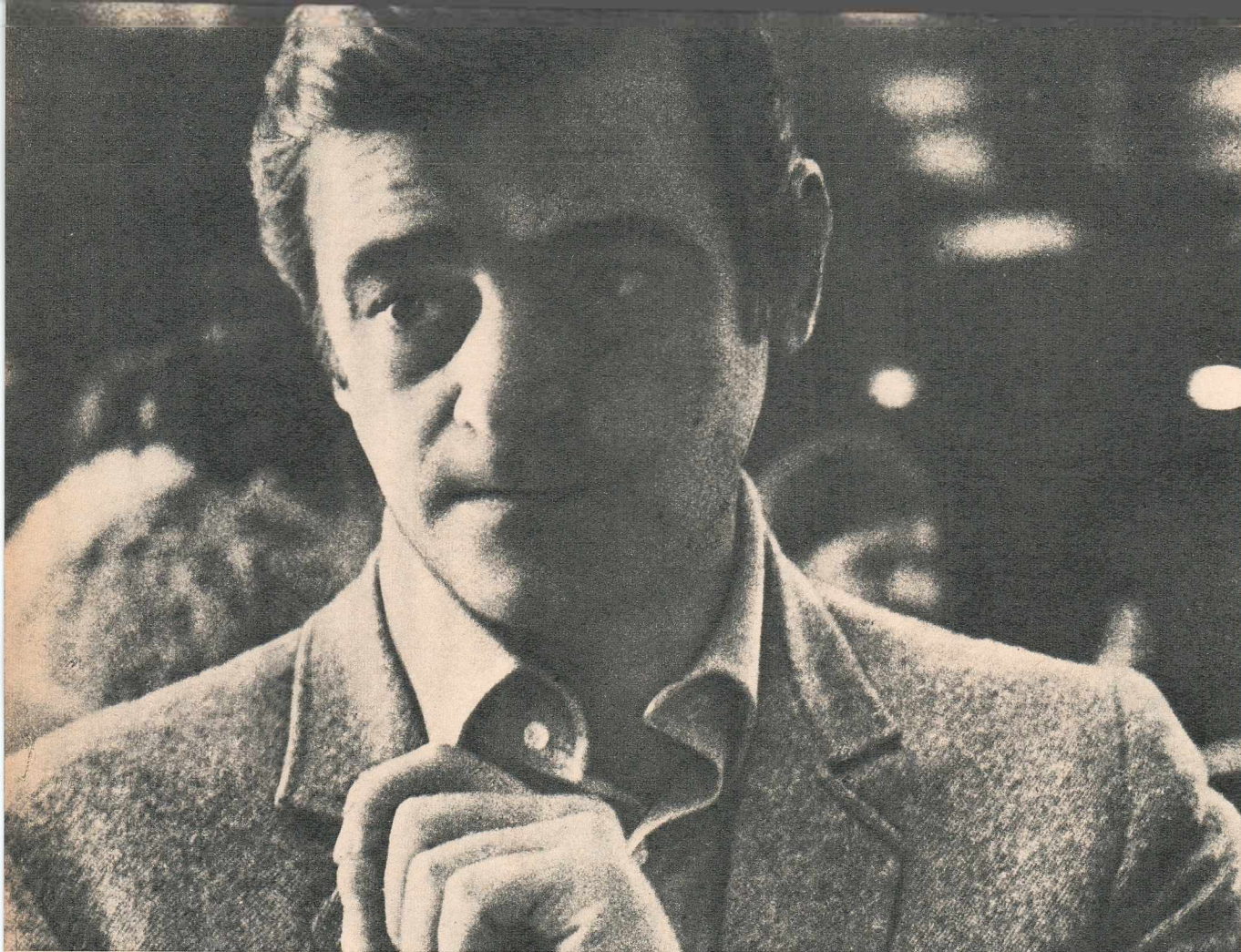
Lola Jovanovici — un spectacol dinamic.

Cerbiî se vor fi odihnind la ora aceasta (fiecare pe unde l-a mînat soarta și juriul), dar nu fără o oarecare umbră de mîhnire; nu din alte pricini, ci doar pentru neagra singurătate la care i-au condamnat cei care au regizat premierea.

De ce nu au lăsat frumoasele animale scilpitoare să se întâlnească cu toatele, măcar o clipă, pe scenă? Să vadă și Cerbul de aur '71 cum arată la față cel de bronz și invers. Cui i-ar fi stricat? De ce s-or fi dat trofee într-un cadru (scenic) atît de restrîns, fără părtași de bucurie pe podium, ca și cum premiile ar fi fost un anunț de concediere înmînat de șeful de birou? De ce n-au stat sărbătorii la rampă, umăr lîngă umăr și zîmbet lîngă zîmbet, spre bucuria noastră și a fotoreporterilor? Cine i-o fi fugărit? Răspunsul nu poate fi decît unul. Cineva nutrește o nemiloasă pasiune pentru *suspens*. Cineva și-a pus în gînd să-l umilească pe Hitchcock, drept care a tocat *suspens*-ul ca pe un pătrunjel verde: Valeria Gagialov anunța numele premiului, apoi îi pasa lui Andrei Magheru traducerea în franceză și pînă la urmă se ajungea la fericitul posesor. În timp ce cînta, să spunem, Dickie Rock, omul din sală trebuia să plesnească de emoție și curiozitate, preț de două melodii, pînă la pronunțarea altui nume. Într-un fel, totul a mers pînă cînd a apărut Dova. De îndată ce a început să cînte, și după aceea, umea n-a mai avut chef de această comedie cu boabe de *suspens*. Publicul și dăduse adeziunea supremă și ovația autenticitatea, cu un discernămint

(Urmare în pag. 12)

special pentru Dova sînt tot niște gafe, ce-i drept ceva mai poleite.

Televiziunea noastră, gazda concursului, se mîndrește, pe bună dreptate, cu cei care, în semn de înaltă cinstire, răspund chemării sale. Ne amintim că acum doi ani, la conferința de presă, numele Fridei Boccara a fost citat ca un argument al solidității concursului. Anul acesta, la aceeași întîlnire cu presa, Dova a fost prima amintită. Ceea ce pentru noi constituie o onoare, pentru juriu — mereu același — devine un criteriu întors pe partea cealaltă. Există suspiciuni în fața profesionismului (cuvîntul acesta a ajuns un fel de vorbă de ocară), dar nimeni nu i-a stabilit limitele, semnificațiile lui în cadrul unui concurs. La urma urmei ce înseamnă el, un număr de alte premii luate la alte concursuri, celebritate în țara proprie sau, pur și simplu, știința de a cînta, de a-ți susține sensibilitatea, calitățile vocale, personalitatea?

Dacă televiziunile lumii ne prețuiesc și trimit mulți tineri porniți pe calea desăvîrșirii, este mai greu de priceput paradoxala tendință a juraților — ce reprezintă aceleași onorabile instituții — de a nu încuraja «profesioniștii». Să se facă în acest caz un concurs al internaționalelor stele fără nume, căci sînt și prin alte părți emisiuni asemănătoare, inclusiv cîte un mucalit de Dan Deșliu și cîte o steluță prea năvalnic adorată de cei care,

▲ Păcat că Arca lui Noe este atît de strîmtă, că nu încap în ea decît El, Ea, cîinele și pisica. Cu Sergio Endrigo am merge bucuroși oriunde, convinși că peste tot vom întîlni cîntecul adevărat.

emoționant, care începuse să încolțească încă de la trecerea lui Dickie Rock și a lui Jerry Rix, deci mult înainte de sclipirea coarnelor de cerb. Ultimele bravo-uri erau păstrate în gînd Helenei Vondrackova. Restul este literatură de specialitate, iar încîntarea de a fi auzit și văzut concurenți unul și unul este mult prea mare pentru a găsi de cuviință să întoarcem pe o parte și pe alta deciziile juriului. Desigur, judecat în mare, este îmbucurător să vezi că valorile, aproape toate, au plecat aureolate de la Brașov, că nu a fost nevoie să se repare, în pripă, greșeli apăsate de genul celei cu Frida Boccara; dacă vrem să ne îndeletnicim însă cu nuanțele — și cei din sala brașoveană au oferit o înaltă lecție în acest sens — atunci vom băga de seamă că o mențiune pentru Dickie Rock sau un Premiu

▲ Derek John Tilley — tinărul frenetic.

▲ O echipă a televiziunii olandeze a urmărit fiecare mișcare a Theresei Steinmetz, începînd cu repetițiile, cu conferința de presă (în fotografie) și terminînd cu intrarea triumfală în restaurant. Telespectatorii din patria cîștigătoare de anul trecut vor afla totul despre «Therese în România».

într-un elan intelectual, se lasă convinși că din «voi schimba dealul cu valea» trebuie făcut un fel de «a fi sau a nu fi». O dată cuvintele ajunse aici, îmi exprim nedumerirea în fața acelor preparatori care au învățat-o pe studenta în teatru Corina Chiriac — și nu numai pe ea — că ori de cîte ori amintești în cîntec despre soare trebuie să te uiți în sus, iar cînd vine vorba de roata vieții — să descrii niște cercuri.

Între profunzime și candoare există, în muzica ușoară, toate treptele necesare. Pe fiecare se poate sta cu eleganță și egală eficacitate artistică și emotivă.

▲ Toți cei care au colaborat cu sextetul Cantabile condus de Smaranda Toscani au zînit să mulțumească celor 3 fete și 3 băieți pentru desăvîrșitul lor acompaniament (în fotografie — concurenta Nicole Jacquemin).

DRUMUL CERBILOR

▲ Culoarele Oliviei Molina sînt bucuria fotoreporterilor.

◀ O fericire — probabil neașteptată — pentru reprezentanta Suediei, Ann Louise Hannson: Marele trofeu.

Șăgălnicia nu înseamnă nereseriozitate, după cum mimata «răceală suverană» nu este egală cu gravitatea. Totul este să nu confundăm una cu alta — iată ce au dovedit excelenții interpreți-concurenți din acest an; posesori ai unor glasuri strălucite dar și ai unei ținute de pe acum remarcabile, Dova, Jerry Rix, Vondrackova, Dickie Rock, Nicole Jacquemin, Zsuzsa Koncz, Ann Louise Hannson, Olivia Molina, Lea Laven, Lili Castel — au fost și autorii unor mici spectacole de viitoare mari stele. Fie ca Brașovul nostru să le poarte noroc și talentului lor să li se adauge ceva din perseverența, din răbdarea unui Endrigo sau Barrière, cu care s-au întâlnit acum în trecut, ori din vitalitatea de copac neclintit a lui O.C. Smith. Dar despre cei care au venit să ne spună cîtă permanență și cîtă uitare se află în fiecare melodie vom mai avea prilejul să revenim. Oricum, cîntecul are o viață mai lungă decît pumnii lui Casius Clay.

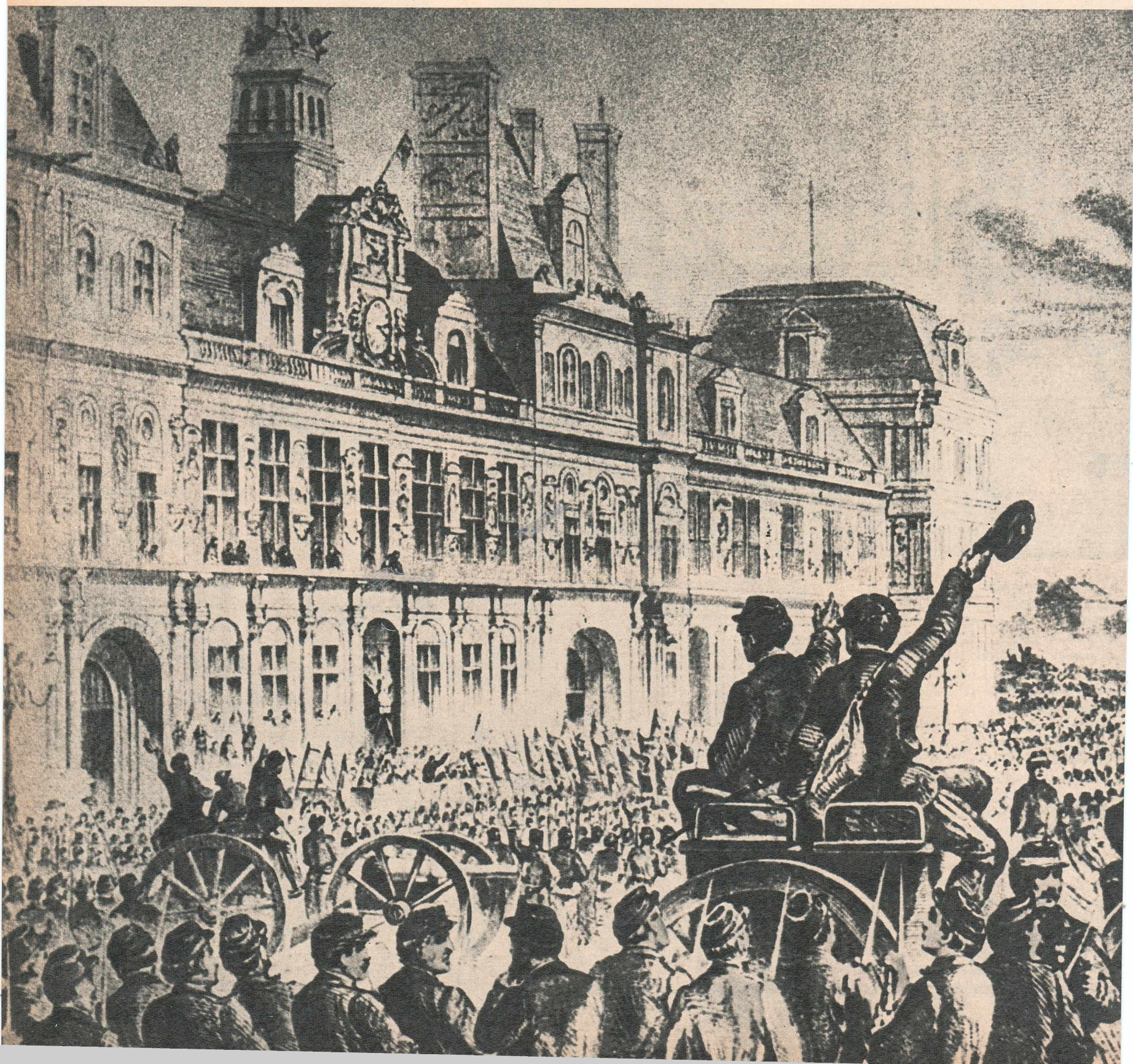

Un Belmondo al cîntecului — Dickie Rock. ▶

«FACETI LOC POPORULUI, FACETI LOC COMUNEI!»

O SUTĂ DE ANI DE LA PROCLAMAREA
COMUNEI DIN PARIS

de N. COPOIU — doctor în istorie

«Iată-mă — scria părinților săi marele pictor Courbet într-un stil familiar — introdus de către poporul din Paris în treburile politice, până la cot. Președinte al Federației artiștilor, membru al Comunei, delegat la Primărie, delegat la Instrucțiunea publică... Mă spăl, măninc, stau în ședințe și prezidez 12 ore pe zi. Încep să am capul ca un măr încărcat. Cu toate aceste bătăi de cap, cu care nu eram obișnuit, sint fermecat. Parisul este un adevărat paradis. Fără poliție, fără injurări, fără impozite de orice fel, fără încăierări... Într-un cuvânt, este o adevărată incântare.»

MODESTIE

Simbolul modestiei și corectitudinii care a domnit în timpul Comunei este socotit a fi Jourde, trezorerierul Comunei, a cărui soție a continuat să spele rușe la spălătoria publică, în timp ce el era ministrul finanțelor.

Cu o sută de ani în urmă, la 18 martie 1871, în Parisul înconjurat de armatele prusiene s-a produs un eveniment care a creat o săpătură adincă pe răbojul istoriei universale. În această zi, după o confruntare de forțe în care masele populare și-au dovedit superioritatea — dar o superioritate generoasă — guvernul burghez al unei mari puteri era nevoit să fugă din capitala sa, în derută...

Ce s-a întâmplat de fapt la 18 martie 1871? În ce raport s-au aflat evenimentele din această zi cu cele din zilele și săptămânile anterioare și mai ales ce urmări a avut pentru Paris, pentru Franța, pentru Europa, epopeea pe care o inaugura ziua de 18 martie și care avea să reziste, timp de 72 de zile, dușmăniei întregii lumi burgheze?

Iată citeva întrebări la care vom încerca să răspundem în rindurile de față.

PRĂBUȘIREA UNUI IMPERIU

Oricât de nouă, ca fenomen social-politic, a fost Comuna din Paris, trebuie să spunem că proclamarea ei s-a înscris în ordinea cea mai firească a evenimentelor care au precedat-o. Comuna a marcat saltul calitativ al unor acumulări de evenimente desfășurate succesiv, începând, mai ales, de la 4 septembrie 1870, data prăbușirii imperiului lui Napoleon al III-lea și a proclamării republicii. Doi factori au influențat în mod decisiv evoluția evenimentelor — dezvoltarea mișcării muncitorești din Franța și războiul franco-prusian.

Înfrînt în revoluția de la 1848, proletariatul francez a reluat lupta împotriva burgheziei, luptă pe care el a intensificat-o în mod deosebit în ultimii ani ai regimului imperial al lui Napoleon al III-lea. Crearea Internaționalei I, în care un rol important l-au avut chiar muncitorii francezi, a impulsivat atât luptele muncitorești, revendicative, cât și procesul de organizare a clasei muncitoare.

Spre sfîrșitul deceniului al 7-lea, imperiul lui Napoleon al III-lea nu avea însă de făcut față numai nemulțumirilor clasei muncitoare și activității secțiilor Internaționalei. Împotriva lui s-au ridicat cu tot mai multă vehemență grupuri ale burgheziei radicale.

Pe acest fond, al unei nemulțumiri generale împotriva imperiului, a cărei expresie majoră o constituiau acțiunile clasei muncitoare, a izbucnit războiul franco-prusian, încercare disperată a lui Napoleon «cel mic» de a prelungi existența regimului său printr-o diversivitate externă. Dar războiul, marcat prin înfrîngeri răsunătoare, a avut cu totul alte consecințe pentru Napoleon III: după ce acesta a căzut prizonier la Sedan, a urmat rapidă prăbușirea imperiului.

O FORTĂ NOUĂ: GARDA NAȚIONALĂ

Proclamarea republicii, la 4 septembrie 1870, a dat iluzia maselor că, după alungarea lui Napoleon III, noul guvern, intitulat «al apărării naționale», va alunga și trupele

«Afișul roșu» redactat de Jules Vallès și Gustave Tridon, în numele Comitetului celor 20 de arondismente, arăta că francezii erau în stare să învingă în război, dar că guvernul, prin incoerența, nehotărîrea și inerția lor ne-au adus pe marginea prăpastiei... În partea a doua a afișului, guvernul era somat a se retrage și a lăsa poporul Parisului să se îngrijească el singur de eliberarea sa. «Municipalitatea sau Comuna, oricare ar fi numele ce i s-ar da, constituie unica salvare a poporului, singurul său recurs împotriva morții... Faceți loc poporului, faceți loc Comunei!» (7 ianuarie 1871).

AU PEUPLE DE PARIS

Les Délégués des Vingt Arrondissements de Paris

Le Gouvernement qui, le 4 Septembre, s'est chargé de la défense nationale a-t-il rempli sa tâche? — Non! Nos masses de 200,000 combattants et 200,000 Parisiens nous révoquent! A qui la responsabilité, dans le cas où nous gouvernerons? On s'est servi qu'à regret, en lieu de Soldats des masses et de Fabricier des armes. Ils se sont efforcés à la briser en vain. Ils ont tenté en place les négociations et ont eu prison les républicains. Ils ne se sont débilités à agir contre les Prussiens, qu'après deux mois, au commencement de 21 Octobre. Par leur inertie, leur indolence, leur lâcheté, ils nous ont conduits jusqu'au bord de l'abîme: ils n'ont eu ni adhésions, ni combats, alors qu'ils avaient entre les mains toutes les ressources, les divisions et les hommes. Ils n'ont pas eu un seul succès, dans une ville assiégée, tant qu'il existait la lutte pour sauver la patrie possible ou droit égal à recevoir d'elle la solennité; ils n'ont eu rien prévu: ils ont puvalent exister l'abandon, ils ont fait la même erreur de fond, d'être groupés de fait: les Français souffrent; les ennemis languissent et succombent. Les divisions militaires ont plus déplorables encore: certains sont lésés, les autres, sans résultats; les autres, qui gouvernent déçoivent les gens honnêtes; Paris bouillonne. — Le Gouvernement a cessé de gouverner; il nous luit. — Le Sénat de Paris exige une dissolution rapide. — Le Gouvernement se révoque que par la justice aux reproches de l'opinion. Il déclare qu'il n'est plus possible. — Les masses ont pris le pouvoir. — Les hommes de l'Etat de Paris ont encore quelques particularités. Leur devoir est de se retirer, de laisser le peuple de Paris prendre lui-même le soin de sa défense. Le Municipalité ou le Comité, de quelque nom qu'on l'appelle, est l'unique salut du Peuple, son seul recours contre la mort. Toute répression, ou limitation au pouvoir exercé au profit des tyrannies, perpétuent les divisions, les luttes d'intérêts. — On, la proclamation de ce régime s'est la proclamation de la paix et de la justice, sans opposition que la capitale s'est par conséquent accordé et toujours la justice, la paix, la justice, la justice et la justice. — C'est l'histoire et la Grande Nation indépendante.

Le Grand Peuple de Paris ne voudra jamais accepter ces misères et cette honte. Elle sait qu'il en est temps encore, que 4 millions de braves permettront aux travailleurs de vivre, tous de combattre.

Régimentation générale. — Rationnement général. — Attaque en masse.

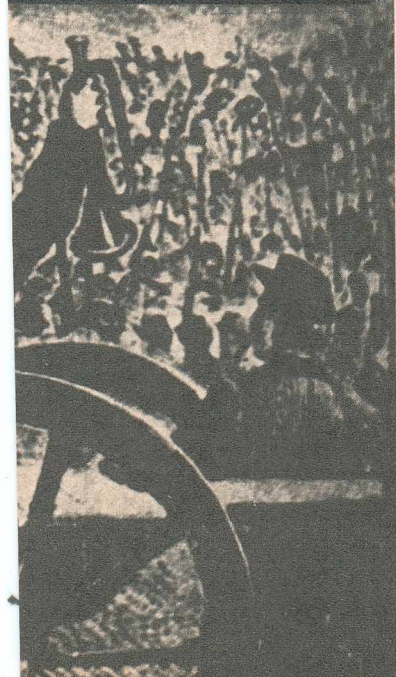
La politique, la stratégie, l'administration de 4 septembris continuent de l'Empire, sont jugées. PLACE AU PEUPLE PLACE A LA COMMUNE!

Les délégués des Vingt Arrondissements de Paris

1 ^{er} Arrondissement	2 ^e Arrondissement	3 ^e Arrondissement	4 ^e Arrondissement	5 ^e Arrondissement	6 ^e Arrondissement	7 ^e Arrondissement	8 ^e Arrondissement	9 ^e Arrondissement	10 ^e Arrondissement	11 ^e Arrondissement	12 ^e Arrondissement	13 ^e Arrondissement	14 ^e Arrondissement	15 ^e Arrondissement	16 ^e Arrondissement	17 ^e Arrondissement	18 ^e Arrondissement	19 ^e Arrondissement	20 ^e Arrondissement	
...

«ÎN NUMELE POPORULUI, COMUNA ESTE PROCLAMATĂ»

Amarea Comunei — la 18 martie 1871 — a primăriei a prilejuit o uriașă manie populară, la care au participat oare 200 000 de parizieni. O pagină de glorie, scrisă de Lissagaray, unul dintre marzii cei mai viteji, ne-a immortalizat faza din timpul festivității proclamării Comunei. «Batalioane cu surle și cu tobe, cu frigiditate în virful steagurilor, cu eșarfă la pușcă, cu rîndurile îngroșate cu linii, artilleriști și marinari crești Parisului, coborîră pe toate străzile Viața Grevei, asemenea afluenților unui uriaș. La Hôtel de Ville (primărie), în mijloc, în fața porții centrale, se ridică o mare estradă. Bustul Republicii, cu roșie încrucișată pe piept strălucind asupra mănunchiului de steaguri roșii, a și apără. În timp ce batalioanele se ordonează, răsună cîntece, muzica întoarseilleza și Chant du départ, trimisă atacul, tunul Comunei din '92 pe Chei. Tunul încetează, toată lumea ascultă. Rîndurile comitetului central și ai Comunei, în rîndurile încrucișate pe piept, apar astăzi clipă pe estradă. Ranvier anunță: «Tunul central predă împuternicirile sale ei. Cetățeni, mi-e inima prea plină de bucurie pentru a putea ține un discurs. Aș vrea să vă prezint poporul pentru exemplul pe care îl dă lumii». Membru al comitetului central, Boursier, proclamă pe cei aleși. Tobe bat tare. Pe la 200 000 de glasuri reiau Marșul... Ranvier abia poate să anunțe, începînd de liniște: «În numele poporului, a este proclamată».

prusiene, ajunse deja în vecinătatea Parisului. Caracteristica principală a luptelor de clasă, care au dus în cele din urmă la proclamarea Comunei, a constat în faptul că masele populare, prin cererile lor, exprimau interesele generale ale națiunii.

După 4 septembrie, poporul francez ducea o luptă dreaptă împotriva cetrotipitorilor prusieni. El se opunea încheierii păcii și cerea mobilizarea tuturor forțelor națiunii în războiul contra armatelor care îi ocupau teritoriul național. Însăpămîntat de prezența tot mai viguroasă în viața publică a organizațiilor muncitorești, guvernul dorea să grăbească sfîrșitul războiului, acceptînd înfrîngerea.

Confruntarea dintre cele două forțe — guvern și organizații populare — s-a concentrat în capitala țării. Între 4 septembrie 1870 și 18 martie 1871 nu s-a desfășurat un război civil, cum se va întîmpla în timpul existenței Comunei, dar a avut loc o aprigă luptă de clasă, care a cunoscut formele cele mai variate, ajungînd și la ciocniri violente.

În timp ce confruntările politice căpătau un caracter tot mai ascuțit iar războiul aducea parizienilor numai nenorociri și umilințe, o nouă forță apare la orizontul vieții sociale a Parisului: Garda Națională. Formată din batalioane constituite pe străzi, cartiere și arondismente, Garda Națională număra la începutul anului 1871 aproape 300 000 de combatanți. Tocmai pe această forță militară se bazau reprezentanții masei cind cereau cu insistență guvernului să organizeze lupta de eliberare, să alunge mai repede asediatorul prusian de la porțile Parisului. Formată în cea mai mare parte din muncitori constituiți în «batalioanele federate», Garda Națională s-a organizat ca o forță politică, alegîndu-și, la începutul lunii martie 1871, un comitet central în fruntea ei. Din comitetul central făceau parte și membri ai Internaționalei, ca Varlin, Pindy, Arnold.

Așadar, după șase luni de neîntrerupte confruntări și amenințări, cele două forțe principale de clasă, care se aflau în luptă, ajunseseră în ajunul zilei de 18 martie la o asemenea situație încît ciocnirea devenise inevitabilă: guvernul nu putea să mai existe fără dezarmarea Gărzii Naționale, care la această dată întruhipa mina înarmată a maselor populare, a muncitorimii pariziene, iar Garda Națională era o forță prea puternică pentru a se lăsa dezarmată.

În ajunul zilei de 18 martie raportul de forțe dintre guvern și Garda Națională, condusă de un comitet central, era net în favoarea acesteia din urmă, încît o acțiune a guvernului contra Gărzii părea «un lucru absurd», o «aventură».

TRUPELE GUVERNAMENTALE SÎNT «DIGERATE DE MULȚIME»

Începută la 3 dimineața (18 martie), acțiunea de preluare a artileriei Gărzii, amplasată pe colina Montmartre, s-ar fi putut încheia cu succes dacă din cauza uneia dintre neglijențele tehnice «de care comandamentul francez a dat dovadă în tot cursul războiului» nu s-ar fi uitat să se prevadă pregătirea atelajelor care trebuiau să transporte tunurile... Întîrzierea provocată de această defecțiune a fost plină de consecințe, deoarece a dat posibilitatea Comitetului de vigență al arondismentului XVIII să intervină. Însușit de Ferré și Louise Michel, Comitetul a reușit, avînd sprijinul populației și al Gărzii, să determine trupele guvernamentale (Batalionul 88) să refuze executarea ordinelor, să-și dezavoeze ofițerii și să-l aresteze pe generalul Lecomte.

La ora 9, în timp ce «deruta forțelor versailleze este totală», își face apariția batalionul 128 din Garda Națională, comandat de Bergeret, care reintră în posesia tunurilor. O înfrîngere asemănătoare au suferit trupele guvernamentale și pe colinele Chaumont, unde se aflau, de asemenea, amplasate tunuri ale Gărzii Naționale. Spre amiaza zilei de 18 martie, în timp ce trupele guvernamentale erau «literalmente digerate de mulțime», Thiers decide evacuarea Parisului, recunoscînd în felul acesta incapacitatea guvernului său de a exercita atribuțiile puterii în capitală. Parisul se afla astfel, începînd din această zi, sub conducerea comitetului central al Gărzii Naționale. Timp de o săptămînă, pînă la organizarea alegerilor pentru COMUNĂ, comitetul central a condus efectiv Parisul, adoptînd măsuri necesare bunei desfășurări a vieții orașului. El a ridicat starea de asediu, a desființat consiliile de război, a amnistiat pe toți condamnații politici, a interzis proprietarilor evacuarea chirișilor, a plătit solda Gărzii Naționale cu banii ridicați de la Banca Franței etc.

Cu toate greșelile comise de comitetul central sau atribuite lui, membrii acestuia puteau, sau spune Lissagaray, să coboare cu capul sus treptele de la Hôtel de Ville, deoarece, mai presus de toate, el «a ancorat în port revoluția de la 18 martie».

PRIMUL STAT MUNCITORESC DIN ISTORIE: PACE, MUNCĂ ȘI REPUBLICĂ

Și iată-i pe cei 84 de membri ai Comunei inaugurînd opera de guvernare a primului stat muncitoresc din istorie. În marea sală a primăriei, ei încep să dezbate cele mai grele, dar și cele mai omenești probleme. Una dintre primele lor hotărîri a fost aceea de a acorda, în cadrul Comunei, cetățenilor străini aceleași drepturi ca și cetățenilor francezi. Comuna răspundea în felul acesta dorinței numeroșilor revoluționari străini refugiați în Franța de a fi alături de nobilul proletariat francez în marea sa luptă de eliberare. În rîndul acestora, după cum vom vedea, s-au înrolat și un număr de români, recrutați în special dintre tinerii care își făceau studiile în centrele universitare din Franța și Belgia.

Cuvintele care au revenit cel mai des în dezbaterile Comunei au fost: Pace, Muncă și Republică.

Activitatea cea mai importantă a Comunei ca stat al oamenilor muncii s-a desfășurat în cadrul Comisiei pentru muncă, industrie și schimb, formată aproape în exclusivitate

«FACETI LOC POPORULUI, FACETI LOC COMUNEI!»

din cunoscuți membri ai Internaționalei, ca Frankel, Malon, Theisz, Avrial, Dupont, E. Gérardin. Această comisie a lucrat direct cu sindicatele, al căror rol în timpul Comunei, ca exponente ale maselor muncitorești, a fost de cea mai mare însemnătate. «Famosul decret» (cum l-a denumit V.I. Lenin) din 16 aprilie 1871, prin care comisia urmărea organizarea producției industriale pe baze cooperatiste, acorda sindicatelor un rol primordial în această acțiune. Acestora le revenea misiunea de a întocmi o statistică a atelierelor părăsite, de a elabora măsuri practice în vederea reluării activității pe baza constituirii unor «societăți cooperatiste muncitorești», care în ultimă instanță puteau să preia în patrimoniul lor întreprinderile respective.

Dacă în cadrul activității Comisiei pentru muncă, industrie și schimb s-au prefigurat

elemente ale viitorilor clasei muncitoare, în comisia pentru învățământ s-au anticipat, de asemenea, experiențe prețioase pentru învățământul și cultura societății secolului nostru, cum a fost, de pildă, enunțarea principiului învățământului laic, gratuit și obligatoriu. Pare de necrezut, totuși, în mijlocul atîtor frămîntări și greutăți, Comuna a găsit timpul necesar și oamenii corespunzători pentru a se ocupa de problemele culturii, astfel încît activitatea în acest domeniu să se desfășoare aproape normal. Biblioteca Națională a fost reorganizată datorită devotamentului și talentului lui Élie Reclus și Benjamin Gastineau. E probabil că și datorită prezenței în rîndurile membrilor Comunei a mai multor pictori, artele plastice s-au bucurat de o atenție specială în timpul Comunei. «Parisul, scria celebrul pictor Courbet, membru al Comunei, cucerindu-și în sfîrșit libertatea sa de acțiune și independență, invită pe artiști de a lua ei înșiși conducerea muzeelor și a colecțiilor de artă...».

RĂZBOIUL CIVIL

Este probabil că absența unor militari de carieră în rîndurile membrilor Comunei a determinat nu numai o lipsă de competență în problemele războiului, ci și o lipsă de interes. *Comunarzii nu doreau războiul*. Ei căutau să cîștige timp și autoritate în dauna guvernului de la Versailles. Așa ne putem explica neglijarea, de către Comună, a problemelor militare în momentul cînd la porțile Parisului se pregătea puternica ofensivă a armatei lui Thiers, formată în cea mai mare parte din prizonierii francezi eliberați de Bismarck, oameni aproape total neinformați sau, mai exact, dezinformați asupra evenimentelor din capitală.

Parisul avea un aspect calm la 21 mai 1871, în ciuda bombardamentelor la care îi supuneau porțile tunurilor versaillezilor. Chiar în duminică de 21 mai, la sfîrșitul unui mare spectacol dat în folosul văduvelor și orfanilor, un ofițer de stat-major a anunțat publicului organizarea spectacolului următor în duminică viitoare.

Această stare de spirit «pașnică» a locui-

torilor Parisului s-a extins, din păcate, și asupra acelor puncte ale orașului care aveau nevoie să fie bine păzite și întărite. Astfel, un punct a rămas, nu se știe prin ce împrejurare — trădare sau neglijență — complet fără pază, încît a fost suficient ca un picher să facă semn soldaților versaillezi pentru ca Parisul Comunei să fie invadat de trupele lui Thiers fără luptă. Invadat dar nu ocupat.

În noaptea de 21 spre 22 mai Comitetul salvării publice, în frunte cu Delescluze, a lansat o proclamație către «poporul Parisului» și ostașii Gărzii Naționale, în care chema la «războiul revoluționar»: «La arme! Cetățeni, la arme! Trebuie, o știți bine, să învingem sau să cădem în mîinile necruțătoare ale reacționarilor și clericalilor de la Versailles, ale acestor ticăloși care au vindut cu bună știință Franța prusienilor și care ne fac să plătim prețul trădării lor!... Împuterniciții voștri vor lupta și vor muri împreună cu voi, la nevoie».

Fără îndoială, nu numai conținutul înflăcărat al acestor manifeste, ci în primul rînd conștiința cauzei drepte pe care o apăra, au însuflețit în așa măsură populația muncitoare a orașului, încît în ciuda acalmiei care domnea în ajunul zilei de 21 mai, în numai cîteva zeci de ore, la unele intersecții principale s-au și ridicat baricade. Războiul a încetat să mai fie «clasic»; alături de comandanți militari ca Dombrowski (care va fi împușcat în seara zilei de 23 mai), La Cécilia și Wroblewski, au apărut pe baricade fruntașii proletariatului francez: Varlin, Malon, Assi, Vermorel, Ferré, dintre care unii vor muri eroic cu strigătul «Trăiască Comuna» pe buze.

«Federații» — cum se numeau membrii Gărzii Naționale — luptătorii Comunei, conduși de Wroblewski, de Vermorel, de Lisbonne, de Frankel, apărau cu strășnicie fiecare stradă, fiecare baricadă, uneori chiar fiecare casă. La 25 mai au căzut în lupte Delescluze și Vermorel.

În ciuda marilor pierderi înregistrate la 26 mai, un grup de membri ai Comunei, între care și Varlin împreună cu mai mulți membri ai comitetului central, aflați în arondismentul XX, au mai avut optimismul necesar pentru a delibera și a hotărî rezis-

În albumul «Les Communeaux de Paris», publicat în 1871 de către graficianul Bertall (pe adevăratul său nume Albert d'Arnoux), este înfățișat și «Un citoyen moldo-valaque». Este unul dintre tipurile cele mai interesante din album, un bărbat înalt, bine legat, impunător ca ținută. Avem astfel — în acest document grafic unic — imaginea unui român luptător pe baricadele Comunei. În al doilea plan al gravurii este schițat un comunard francez, care îl privește cu interes admirativ. Dintre străinii care au luat parte la insurecție, în album nu mai este înfățișat decît un garibaldian, ceea ce dovedește locul de cîinste ocupat de românii printre comunarzii străini.

Acest album — care se găsește la cabinetul de stampe al Bibliotecii Academiei R.S.R. — are și o valoare artistică deosebită, fiind format din gravuri litografice colorate de mîină, înfățișînd scene și tipuri de conducători și luptători ai Comunei. Sint imagini prinse «pe viu» de autor, redactor și ilustrator al publicației satirice «Le Grelot», care a apărut în tot timpul cît a durat Comuna.

Pompiliu VOICULEȚ-LEMENY

tenta pînă la capăt în arondismentele XIX și XX. Ei au tipărit și ultimul afiș al Comunei, în care se spunea «Belleville va triumfa din nou. Înainte... Trăiască Republica!» Dar «insula» de rezistență a federațiilor se micșorase mult. Zilele Comunei erau numărate...

Comuna din Paris — nașterea, existența ei glorioasă și înfrîngerea ei tragică — a fost unul dintre cele mai mari evenimente din istoria modernă a omenirii. Deși a trăit numai 72 de zile, Comuna și-a prelungit existența, aproape într-un chip mitic, în conștiința a milioane și milioane de oameni ai muncii, a proletariatului internațional, luptătorul cel mai hotărît pentru idealurile Comunei. Așa cum a prevăzut Marx, amintirea Comunei a fost și va fi totdeauna cîinstită ca vestitoare a noii societăți, clădită pe principiiile socialismului.

ECOUL COMUNEI ÎN ROMÂNIA Români în apărarea Comunei

Războiul franco-prusian și proclamarea Comunei din Paris, în anii 1870-1871, au coincis în timp, pe planul istoriei României, cu începutul perioadei de treptată instaurare a regimului burghez-moșieresc care avea să dăinuie zeci de ani. Atît războiul din Apus cît și Comuna au avut un răsădit puternic în țara noastră, influențînd chiar, într-o anumită măsură, evoluția unor evenimente interne. Faptul s-a datorat unei serii întregi de factori: sprijinul Franței în formarea statului modern român, prezența unui prinț german, începînd din 1866, în fruntea țării, existența unui puternic curent republican în opinia publică ș.a.

Simpatia cercurilor progresiste din România față de proclamarea republicii, la 4 septembrie, s-a exprimat, îndeosebi, prin înrolarea de voluntari români în armata franceză. În fruntea acestei acțiuni s-a situat însuși C.A. Rosetti, care în septembrie 1870 a mers la Paris (iar apoi la Tours, noul sediu al guvernului) pentru a stabili legături cu forțele republicane din Franța. C.A. Rosetti spera că revoluția care adusese proclamarea republicii franceze se va putea extinde în toată Europa.

Ținînd seama de această stare de spirit în rîndurile poporului francez, de evoluția evenimentelor din Franța care au dus la proclamarea Comunei din Paris, participarea voluntarilor români la războiul Franței republicane a fost un act progresist, în deplin consens cu aspirațiile maselor populare din Franța, ale viitorilor comunarzi, luptătorii cei mai hotărîți pentru eliberarea țării de trupele prusiene. Voluntarii străini, inclusiv cei din România, nu au sîrit în ajutorul lui Napoleon al III-lea, ci al Franței republicane. Iată cît de clar era exprimată această idee de unul dintre voluntarii români: «După ce

se înmormîntă imperiul în Franța (subl. n. — N.C.) și reinvie republica, îndată începură a alerga acolo cei mai nobili fii ai națiunilor... Poloni, unguri, americani, greci, spanioli, români nu au lipsit de a nu fi înrolați sub drapelul diferitelor corpuri de armate franceze, dar mai cu seamă în armata generalului Garibaldi, și a suporta cu cea mai mare bucurie toate greutățile dezastruoase, numai și numai spre a putea realiza marile idei ale republicii franceze» (subl. n.).

În timp ce sutele de români se distingeau în luptele pentru apărarea Republicii franceze, la București mocnea o nemulțumire generală împotriva prințului Carol, ca reprezentant al militarismului german și al ideii dinastice. Nemulțumirea a răbufnit violent la 21 martie 1871, cînd bucureștenii, socotind o sfidare la adresa lor serbarea fastuoasă organizată de colonia germană cu prilejul zilei împăratului Wilhelm I, au atacat localul (Slătineanu), ceea ce a avut ca urmare încăierări soldate cu cîțiva răniți. Petrecut în contextul conflictului franco-german, incidentul de la București a avut un ecou puternic în opinia publică europeană care vedea în manifestarea de la București un nou focar revoluționar.

«CAPII REVOLUȚIUNII DIN PARIS DE LA 18 MARTIE ERAU TOȚI UVRIERI»

Ziarele Comunei din Paris au consemnat pe larg evenimentele de la București, «Journal Officiel» apreciînd că criza de guvern din România «ar putea reanima ideile despre abdicarea prințului Carol». Ziarul comunard «La Nouvelle République» atrăgea atenția că manifestațiile antigermane de la București

se aflau în strînsă legătură cu originea conflictului franco-german, deoarece Carol era «fratele mai în vîrstă al Hohenzollernului (Leopold — n.n.) pe care Bismarck voia să-l instaleze pe tronul Spaniei».

O caracteristică importantă a ecoului evenimentelor din Franța anului 1871 în România, a fost informarea opiniei publice de către presa românească, chiar cu o anumită promptitudine, asupra unor date și fapte din timpul Comunei. Un exemplu concludent în această privință îl constituie reproducerea în «Gazeta Transilvaniei» din 10 mai a cunoscutului manifest al Comitetului Central al Uniunii femeilor pentru apărarea Parisului și îngrijirea răniților din 6 mai 1871.

Un amplu articol publicat în ziarul «Românul», în prima parte a lunii mai, dovedea însă nu numai o bună cunoaștere a războiului civil din Franța, ci și receptivitate, la o parte din opinia publică românească, pentru ideile comunarșilor. Spiritul republican care anima elementele de proveniență pașoptistă le-a apropiat de Comună, în ciuda și în mijlocul calomniilor proferate de întreaga presă burgheză europeană. Chiar în timpul războiului civil, ziarul «Românul» a îndreptat acuzații puternice împotriva guvernului de la Versailles de a fi inițiat acest război. «Capii revoluțiunii din Paris de la 18 martie erau toți uvrieri... Primele lor cereri erau drepte mai în întregul lor (subl.n. — N.C.). Cine dar a provocat rezbélul civil, în fața străinului? Cel neînvățat, care fu neconținut lovit? Sau cel învățat, care menținea instituțiile cele mai despotice și mai ruinoase pentru interesele publice?»

SOLIDARITATE

În condițiile existenței unei asemenea stări

Trusa doctorului M.V. Georgescu, participant la luptele pentru apărarea Comunei din Paris.

de Ioan GRIGORESCU

MADAME SOLEIL ÎN ECLIPSĂ

UN CITOYEN MOLDO-VALAQUE

Adio griji, adio incertitudini! Adio teamă de viitor, adio disperare! Pe cerul astrologiei a apărut, strălucind ca o rotundă plăcintă cu brinză, Madame Soleil. O voce reconfortantă, mângâietoare, ca o rază de soare. Undele hertziene n-au fost nicicând mai optimiste. Madame Soleil vine prin radio. De două ori pe zi, către amiază și spre apus, Madame Soleil vrăjește microfoanele postului «Europe No. 1», răspunzând telegrafic celor mai chinuitoare întrebări puse de ascultătorii și ascultătoarele ei. «Nu mă mai iubește. Ce să fac?» Și Pitia răspunde prin eter: «Aveți răbdare. De la 4 martie până la sfârșitul lunii, Venus se află sub semnul Vărsătorului favorizând pe rând cele trei decade ale Genului și Balanței, Berbecului și Săgetătorului. Din contră, se recomandă prudență sentimentală zodiilor următoare: Scorpionul, Leul și Taurul. Îngrijiți-vă fizicul și fiți cochetă, dacă vreți să vă păstrați bărbatul...»

Madame Soleil nu este o fictiune. Ea există în carne și oase, în cantități mai mult decît apreciable pentru cineva care recomandă semenelor ei să-și îngrijească fizicul și să fie cochete. Scurtă, îndesată ca un dop de saca, rotofoie ca o butelie de aragaz, Madame Soleil nu aduce laptele în bidoane, ci viitorul. Și cine n-are nevoie de viitor cînd el este servit ca un sandwich între două discuri de muzică pop de către antenele unuia dintre cele mai puternice posturi de radio vest-europene?

Are 57 de ani și s-a născut la Paris sub zodia Cancerului. A început să prezică după o «revelație cosmică» pe care a avut-o mai de mult, nu se știe cînd, și după ce a buchisit cîteva cărți de astrologie. Vreți să faceți la fel? Solicitați documentarea No. 4 A (cu testele respective) d-lui G. Bozet. Librăria specializată I.P.S. vinde: globuri de cristal, cărți de joc pentru prezicătoare, pendule magice. Toate lucrările de astrologie și ocultism. Catalog și tarif la cerere. Puneți în plic trei timbre de un franc.

De obicei oamenii apelează la astrologie cînd se tem de ziua de mîine. Cînd viața lor este un lung lanț de incertitudini, cînd trecutul nu i-a învățat nimic și cînd prezentul li se pare precar. După marile cataclisme apare apetența de spiritism. După fărădelegile diurne, teama de viitor și credința oarbă în harul prezicătorilor. Credulitatea naivilor este copios exploatăată de cei ce se cred dotați cu harul ceres al cititului în stele și cu cel pămîntesc al stoarcerii banilor din nădejde sau din disperare. La Paris se vînd ca pîinea caldă cîteva publicații consacrate în exclusivitate astrologiei și horoscoapelor. «Astres» apare lunar pe 200 de pagini. «Horoscope», 300 de pagini, 250 de numere scoase pînă acum. Mai muk de jumătate, anunțuri publicitare cu adresele, prețul și faima cîtorva sute de magicieni și prezicători care «garantează» deplina reușită în dragoste, în afaceri, în vindecarea bolilor incurabile, în jocurile de noroc. «Miraculy — medalia fericirii. Forță vitală prin puterea ei supranaturală și prin originea divină. Unică și suverană pentru: Dragoste (întoarcerea afecțiunii, farmec, seducție, înțelegere conjugală, atracție, succes, tandrețe); Avere (prosperitate, beneficii, moșteniri); Șansă (ciștiguri, loterie, curse de cai); Somn (cosmaruri, nopți albe, nervozitate, angoase, melancolie); Virilitate (ardoare sexuală). Cincizeci de franci».

«Mercur în Pești. Caracterizează o personalitate plină de bunătațe, cu trăsături mistice și cu spirit foarte subiectiv... Luna în Cancer. Indică un caracter conservator, tenace, simpatic și de o mare sensibilitate...»

«În ciuda opoziției parțiale dintre Saturn și Neptun, în ciuda careului Iupiter, Soare, Mercur și Pluton, să sperăm o îmbunătățire a temperaturii, înțelegere și alianțe care să compenseze anumite nebunii. Marte este conjunct cu Dragonul, în trigon cu Luna și cu Venus, în vreme ce Soarele și Mercur sînt în semisextil cu Saturn, Neptun și Iupiter. Așa că... pacea să fie cu voi și cu toți îndrăgostiții din lume și puțin să vă pese de scîrțani și de toți căpăținoșii care vi se opun. Dar cerul nu va fi niciodată absolut senin pentru prea mult timp, mai ales din cauza bătărilor (vilain) de Saturn!»

Cu alte cuvinte, na-ți-o frîntă că ți-am dres-o. Sfîntă Madame Soleil, vino în ajutorul nostru. Altfel ne lăsăm de astrologie și ne luăm de astronautică. I-ați răspuns domnului care v-a întregat dacă voiajul lui în străinătate se află în momentul acesta sub o zodie bună: «Desigur, îl aveți pe Saturn în casa 9». Aiurea! Saturn în casa 9 se opune categoric deplasărilor. Ce ne facem, Madame Soleil? Confrății dumneavoastră spun că nu prea aveți dreptate și, derutați de concurența cam neloială pe care le-o faceți, vă prevăd în globul de cristal un viitor cu cai mascați și tulumbe jalnice.

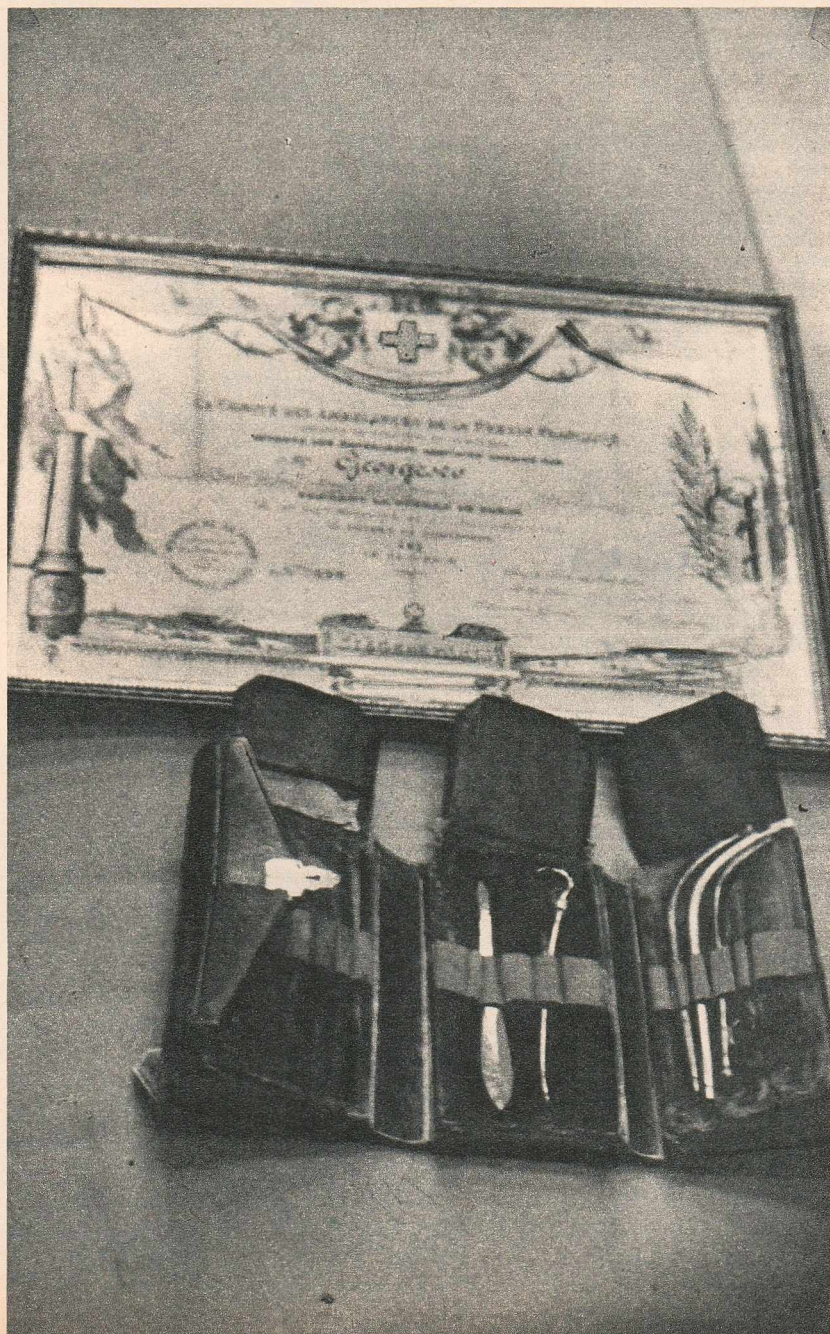
Nu, domnilor, astrologia trebuie luată în serios. Ea e mama înțelepciunii în cele mai mari șarlatanii din istoria lumii, și cu ea nu e de glumit. «Marele medium Spirit vă va ajuta să recîștigați amorul ființei iubite, va reintări și îi va provoca sentimentele față de dumneavoastră. El vă va da tot ce vă doriți: fericire, noroc, iubire, reușită socială și profesională pentru numai 10 franci plus cinci mărci poștale. Manzanares-service 4, B.P. 141, Paris».

Nu vă convine? E suspect de ieftin? Luați-o pe Silvia de Saavedra, prezicătoare de tradiție egipteană, «consilier psihic cu diplomă, 84, rue de Ranelagh, telefon 288-40-84, primește zilnic între 14,30 și 19,30, sau prin corespondență, cu fotografia, data și ora nașterii, 20 de franci de întregare, autobuz 22 și 52, metro—Ranelagh...»

Sînteți și mai exigent? Serviți tabloul astral pe zile și pe ore: «Miercuri 4, ora 0,55: Semisextil Soare-Uranus la unsprezece grade de Scorpion și Balanță. Proiectele cele mai intime vă pot reuși... Ora 6,55: Contra-paralelă Soare-Saturn, la 15 grade sud-nord: Atenție la erorile de calcul!... Ora 15 și 13 minute (fix!). Sextil Lună-Mercur: Veți rezolva o problemă pînă acum impenetrabilă!... Ora 16 și 11 minute. Paralelă Soare-Iupiter la 16 grade sud: Interesați-vă de natură și de misterele ei. Ora 22 și 7 minute. Sextil Lună-Venus. Satisfaceți-vă bucuriile de moment. Oferiți un cadou soției...»

Doamne, cit de încurcate sînt căile tale, Madame Soleil!

Oare ne-a apucat numai o eclipsă parțială sau ne amenință una totală?

de G. DIMISIANU

ION BĂIEȘU:

TEATRU

Risipindu-se mulți ani în foiletonistica jurnalieră, activitate căreia, de altfel, i se mai dăruie și astăzi cu o prea nedescurajată generozitate, evoluind apoi în câmpul nuvelisticii unde ne-a dat un volum remarcabil (*Sufereau împreună*, 1965), Ion Băieșu a ajuns destul de târziu să-și precizeze vocația profundă care nouă ni se pare a fi teatrul. Alături de Teodor Mazilu, de Marin Sorescu și de alți câțiva autori din seriile următoare, Băieșu este astăzi unul dintre factorii de refortificare a dramaturgiei noastre, ilustrată multă vreme de talente incerte și de o producție fragilă, neinstare să configureze un curent de creație autentic și un stil diferențiat. Ultimii ani schițează și în acest domeniu un început de redresare ce merită a fi încurajat, fără îndoială, iar Băieșu e unul dintre protagoniștii săi cei mai interesanți.

Volumul pe care îl comentăm (apărut la Editura Cartea Românească) însumează patru lucrări, dintre care numai una a cunoscut reprezentarea scenică: *Iertarea* (la Teatrul Mic din București). Indiferent dacă într-o piesă sau alta predomină registrul comic ori dramatic, vom observa în toate prezența problematicii morale, aceasta constituind invariabil substanța dramaturgiei lui Băieșu. El observă deteriorări ale spiritului și ale relațiilor umane, forme detracate de viață sufletească decurgând din strimba aplicare a unor precepte sau din invocarea lor abuzivă. *Dresoarea de fantome* (comedie într-un act) exemplifică un asemenea caz (sub formă parabolică, bineînțeles) de inadecvată supunere la rigorile unui principiu valabil în sine (aceia al «educabilității») împins însă în absurd prin supralicitare («Ultima oară am dresat un client care nu mai avea poftă de viață. Poate o să mă întrebați cum l-am dresat. Simplu. L-am bătut cu biciul pînă i-a revenit pofta de viață»). Ideea e obsedantă pentru Băieșu, urmărindu-l și în alte lucrări. O regăsim în *Vinovatul*, poate că tratată cam sumar, dar expusă în termeni decizi, revelatorii pentru conflictul de factură morală pe care îl întreține, un conflict derivat din relația vinovăție-pedeapsă, inspiratoare, cum se știe, a unei mari teme literare. Eroina din *Vinovatul* intruchipează inflexibilitatea ideii de dreptate ca principiu absolut ce acționează pedepsitor, indiferent de circumstanțe. Această aplicare oarbă, această neînduplecare de a îndeplini un act justițiar al cărui mobil nu e totuși deplin elucidat (e vorba de o crimă săvârșită în urmă cu douăzeci de ani în împrejurări ce rămân incerte fiindcă nu știm limpede dacă a fost omor premeditat sau din imprudență), această rigidă plasare, deci, într-un unghi imobil primește reflexele dezumanizării, oricît de nobilă ar fi fost poziția eroinei în punctul de pornire.

În *Iertarea*, lucrarea cea mai importantă de pînă acum a lui Băieșu, procesele dezumanizării prin înghetarea în țepene concepte, nepăsătoare față de manifestările individului și ale concretului, ating limita monstruoasă. Un terorism moral, practicat cu dăruire patetică, exercită Lia, eroina piesei, asupra traumatizatului George, supus unui asediu care sfărîmă repede fragilul echilibru interior realizat de erou. Deviza fanatică a Liei: «Nefericitele! O să te fac iar fericit» produce efecte dezastruoase căci introduce un regim de constrîngere deopotrivă inavubil cînd țintește binele ori răul individului. *Iertarea* e o piesă puternică prin axarea pe un conflict de adîncime, prin amestecul de grotesc și de dramă. În alte părți, efectele sînt scoase din sublinierea absurdului unor situații cu tîlc simbolic, cum ar fi pelerinajul căutătorilor de sensuri (piesa *În căutarea sensului pierdut*), din exploatarea unui comic bogat ale cărui surse sînt de aflat în inteligența foarte vie a autorului. Furat de propria-i vervă, este adevărat că Băieșu rătăcește și în zone mai joase ale umorului, fără a rămîne totuși captivul definitiv al acestora. Volumul cuprinde lucrări reprezentative pentru momentul de ascensiune parcurs de dramaturgia actuală.

- Mă ocărau...
- Cine?
- E-e-e-h...

Strădania mea de a-l scoate din muțenie s-a dovedit inutilă. La un moment dat mi-a venit să-l iau de guler și să-l zgâlții, poate se trezește. Fiindcă avea un aer de om adormit, de om care doarme un somn dureros și fără împotrivire. Ochii plecați se mișcau, de la dreapta spre stînga, rar, cu clipiri speriate. Intrase în birou fără să-și scoată de pe cap închipuirea de șapcă mototolită. De altfel, toate veșmintele stăteau pe el ca puse cu furca, încît părea, chiar, că are în spate un gheb. Un tînăr bătrîn, de douăzeci de ani, așa arată Nicolae Florescu din comuna Muereasca. De bine, de rău, am scos de la el aceste date biografice și alte cîteva. Din 1969 lucrează pe șantierul combinatului chimic de la Govora. Zice că-i zidar, dar nu e. Ar fi vrut să se facă, însă nu l-au lăsat... Cine? Aceia cu ocara... Nicolae n-are mamă, frații de acasă, mai mulți, sînt mai mici ca el. Voia să fie zidar... Acum intrase la sediul Comitetului U.T.C. ca să mai capete o semnătură pentru... eliberarea cărții de muncă. Se transferă pe un șantier oarecare din Rîmnicu Vîlcea. De ce? Așa... Secretarul U.T.C. încearcă să-l convingă: «În curînd se deschid cursurile de calificare. O să fii un om cu meserie...» Degeaba. «Ești utecist?» Sigur, este. Dar lasă... El, de fapt, a plecat de pe șantierul ăsta din septembrie. Acuma se mută de-a binelea. O vedea, după armată...

Și de îndată ce capătă semnătura, tînărul cu aer de bătrîn pleacă tîrîndu-și ghebul acela nedrept din spinare.

*

Despre șantieristi se știe că umblă mereu și mereu, mutîndu-se «cu cortul». Dar instabilitatea lor are, totuși, o stabilitate. Orice constructor veritabil îți va spune că a stat trei ani la Onești, alți doi-trei la Craiova și așa mai departe. Chiar aparent fragmentată, viața constructorului este un întreg care reclamă împlinire în meserie, nevoi de trai și de suflet. Și pe șantiere au fost și sînt mulți tineri. Cea mai mare parte, de formație rurală, inaugurînd un mediu, prin excelență eterogen. Cine se îngrijește de evoluția lor? Maistrul, șeful de echipă, colegii mai vechi sau mai noi. Cam așa se formulează, de obicei, răspunsul. Desigur, organizația de partid, sindicatul au un rol important în formarea tinerilor. Dar U.T.C.-ul? Mai încapе vorbă?! Ei bine, da, mai încapе.

Grupul de șantiere ale chimiei de la Rîmnicu Vîlcea-Govora nu s-a înfiripat nici azi și nici ieri. De cînd s-a ridicat «Soda-1», construcțiile mari de aici s-au ținut lanț și amplexarea lucrărilor, începînd cu acest cincinal, sporește, încă, substanțial. Coroborînd aceste argumente cu cele privind numărul de tineri, mi s-a părut că am dreptul să mă mir, aflînd că aici, pe acest șantier de importanță națională, Comitetul U.T.C. s-a constituit abia de două luni. «Am avut și pînă acum cîteva organizații de tineret, cu tradiție (?), cea a I.M.B.-ului, de exemplu...» — mă înștiințează proaspătul secretar al comitetului, tovarășul Vasile Botea. Și-mi mai mărturisește că e foarte greu să-i cuprinzi în viața U.T.C. pe cei aproape 1 000 de tineri uteciști (16 organizații), răspîndiți pe un șantier atît de vast.

Cel de-al IX-lea Congres al Uniunii Tineretului Comunist trasează tuturor organizațiilor U.T.C., ca obiectiv central al activității lor, consolidarea politică și organizatorică, participarea activă a tuturor uteciștilor la întreaga viață a organizației.

Ce ar trebui să fie deci «viața U.T.C.», care de-abia se inaugurează (!!) pe acest șantier? Păi, în primul rînd, planul, problemele de producție. Numai în acest an valoarea lucrărilor bate către 500 milioane lei. Bine-bine, de acord, planul mai întii. Dar asta implică o mulțime de condiții; și, fiindcă însuși secretarul nu știa exact cam ce așteaptă uteciștii de la U.T.C., am pornit împreună pe șantier să-i întrebăm.

La baza de confecții metalice a I.M.B. (întreprinderea de montaj, dacă nu știți) i-am cunoscut, printre alții, pe Constantin Catrinescu — lăcătuș-mecanic — și pe

Marin Bușe — sudor. Despre amîndoi, maistrul ne-a spus că sînt băieții foarte buni. Calificativul cuprindea, în primul rînd, aprecieri profesionale. Dar «băieții buni» nu credeau despre ei înșiși că sînt tocmai așa. Pentru că, ziceau ei, lucrările sînt tot mai complicate și ce au învățat la școala profesională ori la cursurile de calificare nu mai este de ajuns. Ar vrea să se ocupe Comitetul U.T.C. de organizarea unor lecții de desen tehnic. Montorii lucrează după schițe și planuri pe foiță de calc. Și trebuie să le citească repede și bine, altfel...

Pe Constantin Stoica — tot sudor, 22 ani — l-am întîlnit în alt colț al șantierului. L-am întrebat la ce obiectiv sudează. Habar n-avea. (Și e constructor «cu vechime» la Govora!) Ne-a trebuit mult ca să aflăm, cu ajutorul altora, că lucrează la estacada tehnologică de la produși clorurați.

— Ești utecist?

— Da, de șapte ani.

— Îl cunoști pe secretarul U.T.C.?

— Nu.

Tovarășul Vasile Botea se simte, evident, jignit și intervine ca atare:

— Pentru că nu vii la ședințe!

— ?

Îmi iau libertatea să reinnod firul întrerupt al discuției:

— Și cu ce te ocupi, în afară de sudură?

— Construiesc acvarii. Sînt la al doilea. Am și pești rari acasă.

— Unde acasă?

— În Vîlcea. Mi-a dat șantierul locuință.

Pentru pești, eu, personal, l-am iertat că nu știe la ce obiectiv lucrează. Deși mi-a părut rău. Am fost oarecum mîhnită și fiindcă nu-l cunoaște pe secretarul U.T.C. Dar oare numai el era de vină?

«Ar trebui făcut ceva ca tinerii să fie mai uniți, să se cunoască mai bine, mai adevărat — ne spunea tînărul inginer Nicolae Pușcariu. Eu cred că și pe șantierul nostru asta este perfect posibil. Se pot găsi liante, de fapt ele există, dar cineva trebuie să le acționeze»...

Ne-am încrucișat în drum cu un băiat, îmbrăcat în cojocel, din Buletea. Purta subsoară o pîine și avea un aer voios. Eu cred că se simțea «cineva», și era normal. Are 17 ani, e instalator calificat, a ieșit «pe leafă» și...

— Ce faci cu banii?

— Îi cheltuiesc.

— Știi cum?

— Pă-ă-ă-i...

Îmi povestise, mai înainte, secretarul U.T.C. că, în blocul-cămin unde locuiește, băieții tineri (ca cel întîlnit, probabil) ridică în sus casa cu chiote și scandaluri în ziua de leafă. Dar bine, aceștia erau salariații uzinei de sodă, adică ai beneficiarului. Trebuie să cred că așa ceva la constructori nu se întîmplă? Secretarul nu știa sau nu voia să-mi spună...

Mulți dintre interlocutorii uteciști mi-au spus că simt nevoia unui teren de fotbal. Alții (și nu puțini) nu știau ce ar dori. În orice caz, noțiunea de «viață U.T.C.» îi umplea pe toți de uimire. La clubul (improvizat) din colonia «Nuci» a avut loc, anul acesta, un concurs între tinerii fierar-betoniști. Un concurs luat foarte în serios. Am parcurs procesul-verbal și am dat cu ochii de o cifră — 18 lei — valoarea unui premiu. Și iar m-am întristat...

Tot în iarna aceasta s-a organizat o excursie la Peștera Muierii și complexul muzeistic Măldărești. Au fost în excursie 40 de uteciști din 900 și ceva... («Șciți, O.N.T.-ul...»)

Ce-o mai fi de-acum încolo are să se vadă. Tovarășul secretar al Comitetului U.T.C. de la grupul de șantiere mi-a spus că, așa cum o căsnicie tînără începe de la lingură... Comparația, în sine, e valabilă. Dar cînd mă gîndesc la Nicolae Florescu, tînărul acela bătrîn, care voia să fie zidar... Da, cînd mă gîndesc, simt că trebuie să se alcătuiască și să se închege repede-repede familia aceasta a tinerilor constructori de pe șantierul chimic. Să nu mai fie nevoie de ani, pentru ca și sudorul cu pești rari să învețe ce este o estacadă. Asta înseamnă și plan de producție, și luminarea minții omului. Or, fără cea din urmă, tinerețea se sărăcește pe nedrept.

Proaspătul instalator calificat nu și-a lepădat încă însemnele rurale. Și mai departe, cine îl învață să-și cheltuiască leafa?

VI-I FRICA SĂ FITI TINERI

Consemnări de la grupul de șantiere — Govora

?

de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Elena GHERA

«...Cu desenul tehnic am putea s-o ducem mai bine...» (Marin Bușe)

Din 1930 cind a apărut pentru prima oară pe ecran, Fernandel a fost unul din stîlpii comediei cinematografice franceze și europene. Zîmbetul lui de om care nu vrea să stingherească pe nimeni — nici măcar o muscă — cunoscut din zeci și zeci de creații (acest actor, unul dintre cei mai harnici, turna cam trei filme pe an), a încălzit generații de spectatori. A murit așa cum a trăit, cu zîmbetul pe buze.

ACTORI ȘI ROLURI

Prezentat la Festivalul de la Veneția — fără prea mult succes — filmul «Verigheta» al lui Christian de Chalonge se bucura, în schimb, de o bună primire din partea publicului și a criticii franceze. Printre altele, comentatorii relevă sensibilitatea, lirismul interpretei Anna Karina.

FILME DESPRE CARE SE VORBEȘTE:

un anonim venetian

Correspondență specială de la Michele RUBINI

Tot mai mulți actori italieni prind gustul libertății totale, drept care trec în spatele aparatului, dirijând de acolo propriile lor creații regizorale. În ciuda mofturilor criticii, nu există nici un semn că bravii noștri actori s-ar fi speriat. Lotul lor este din ce în ce mai mare. Lui Tognazzi, Sordi, Manfredi, Gassman, li s-a adăugat acum reputatul Enrico Mario Salerno, al cărui film, «Un anonim venetian», a înregistrat un record al încasărilor. Se pare că lirica — pe alocuri chiar patetică — poveste a doi soți despărțiți și reuniți de... concertul tulburător al unui «anonim venetian» a impresionat mult sensibilitatea celor cărora nu le este teamă că vor fi considerați învechiți dacă vor fi surprinși cu lacrimile pe față. Această atitudine brav-sentimentală este susținută și de jocul

remarcabil al celor doi interpreți principali — Florinda Bolkan și Tony Musante. La rîndul său, Salerno se dovedește un destul de abil analist al stărilor delicate. De altfel,

Un alt bărbat și o altă femeie se împacă într-o gară.
El — Tony Musante.
Ea — Florinda Bolkan.

filmului a fost distins cu unul dintre cele mai simpatice premii — «Lo scarabocchio d'oro» (Piticul de aur), acordat unor personalități din cinematografie și literatură.

telegrame

- Doi tineri cineaști mexicani, Arturo Ripstein și Rafael Castanedo, au obținut din partea lui Buñuel aprobarea de a-i dedica un scurt metraj documentar. Consimțământul marelui artist a fost condiționat însă de respectarea dorinței de a nu fi filmat decât în viața de toate zilele, în mijlocul distracțiilor sale preferate (plimbările prin grădina însoțit de ciinele său... neandaluz, taclale cu familia). A refuzat categoric să se lase filmat în timpul lucrului pe platou.
- Luna viitoare Gérard Oury va da primul tur de manivelă al filmului Nebunia celor mari, o adaptare foarte-foarte liberă după «Ruy Blas». În rolurile principale — Yves Montand și Louis de Funès.
- În viziunea insolită a cineastului american Corey Allen, năstrușnicele întâmplări ale lui Pinocchio vor constitui miezul unei povestiri erotice, cu un Geppetto transformat într-o domnișoară ce se îndrăgostește de un prea frumos cavaler cu trup de lemn. Nimic nu scapă valului de revizuirii și interpretării moderne, nici măcar poveștile copilăriei.
- Robert Hossein va prelua direcția Casei de cultură din Reims, pe a cărei scenă intenționează să monteze câteva spectacole teatrale experimentale.
- Ziarele anunță că, după câțiva ani buni, Louis Jourdan («Can-Can», «Scrisoare de la o necunoscută», «Puricele în ureche») se întoarce în Franța, dezamăgit — ca atîția alți actori europeni — de Hollywood.
- Filmul lui Eric Rohmer, Genunchiul Clarei, a obținut Premiul Delluc.

de Constantin POPESCU

CIUHRAI Grigorii Naumovici

Regizor sovietic de film, născut la Melitopol, la 23 mai 1921. În 1953 obține diploma de regie la Institutul cinematografic de stat, unde studiasc cu M. Romm și S. Iukevici, al cărui asistent va deveni ulterior. Primul său film, un remake (în culori) al lui Al 41-lea (1957) după nuvela lui B. Lavreniev, e premiat la Cannes pentru «originalitatea scenariului, umanismul și înalta sa poezie». Nota de nouitate pe care o aduce G.C. este dorința sa manifestată de a se detașa de anumite convenții și clișee, de o anumită retorică, de a se feri de un maniheism ce duce, fatal, la simplism. Pentru următorul său film, *Balada soldatului* (1959), obține 4 premii: la Cannes, la San Francisco și 2 premii Lenin. Filmul e un fierbinte manifest anti-războinic și un emoționant omagiu adus eroismului anonim. O mișcă-

toare poveste de dragoste amplifică mai mult oroarea unui război impus unor oameni care iubeau pacea. Cel de-al treilea film al său, *Cer senin* (1961), premiat la Festivalul de la Moscova, e încă mai ferm pe linia lui de demitizare, de înlăturare a rămășițelor cultului personalității, prin setea de adevăr și modul lucid de a privi viața de după război a eroilor săi. Următorul film, *A fost odată un moș și o babă* (1963-1964), este o melancolică și patetică viziune a unui sat siberian, cu oameni adevărați, cu multă sinceritate și autentică emoție. Filmul s-a bucurat de succes la Cannes în 1965. Strălucit reprezentant al cineaștilor sovietici post-belici, G.C. a turnat de curând un alt film, un documentar de lung metraj, intitulat *Amintiri*, dedicat zilelor de eroism ale Stalingradului.

CIULEI Liviu

Regizor și actor român de teatru și film, arhitect și scenograf (de teatru și film), născut la București, la 7 iulie 1923. Absolvent al Facultății de arhitectură și al Conservatorului de artă dramatică, își începe cariera sa teatrală în triplă calitate de actor, regizor și pictor-scenograf în 1945. Joacă și pune în scenă în îndrăznețe viziuni, memorabile (și aprig discutate), spectacole teatrale, de la Shakespeare la Büchner, trecând prin Shaw, Cehov, Ibsen, Gorki. Personalitate polyvalentă, L.C. și-a adus contribuția sa originală și în sectorul filmului, îmbogățind patrimoniul cinematografiei românești cu câteva opere valoroase. Vom trece peste participarea sa ca scenograf (*Mitrea Cocor*) sau asistent de regie (*Moara cu noroc*) și peste interpretările sale întotdeauna remarcabile prin sobrietatea,

realismul și forța lor dramatică (*Nepoții gornistului*; *Răsare soarele*; *În sat la noi*; *Alarmă în munți*). Ne vom opri doar la cele trei realizări ale sale: *Erupția* (1958), la *Valurile Dunării* (1960) — prețios aport la istoria rezistenței românești în anii negri ai războiului fascist, film onorat cu Marele premiu al Festivalului de la Karlovy Vary, în care deținea dublul rol de regizor și actor — și, mai ales, la *Pădurea splinzuraților* (1965), unde el recomponea universul tragic al cărții lui Rebrenau, afirmându-se ca un «cineast de talie mondială» (este exact termenul folosit de cronicarul lui «Lettres Françaises»). Filmul avea să primească, în același an la Cannes, Marele premiu pentru regie. După cțiva ani de absență în cinematografie, L.C. revine anul acesta în dublă calitate de actor și scenograf în filmul *Facerea lumii*, realizat de Gh. Vitanidis, după romanul lui Eugen Barbu.

CLAIR René

Regizor și scenarist francez de film, poet, critic, teoretician, membru al Academiei Franceze din 1960, născut René Chomette, la Paris, la 11 noiembrie 1898. Unul dintre maeștrii cinematografului mondial. Un cineast dublat de un mare scriitor, poate cel mai mare creator (alături de Chaplin) în domeniul comediei cinematografice. Debutează ca poet, scriitor, apoi ziarist și treptat (mai întâi ca actor amator, apoi ca regizor-scenarist) se impune ca un cineast de avangardă. Filmele sale de debut — *Parisul care doarme*; *Antract*; *Fantoma de la Moulin Rouge*; *Voiajul imaginari* — uimesc, șochează, farmecă. Adevăratul său stil apare însă strălucitor în cele două comedii inspirate din Labiche: *Pălăria florentină* și *Cei doi timizii* și, mai uman, mai plin de vervă satirică, de poezie și

în primele sale filme sonore: *Sub acoperișurile Parisului*; *Milionul*; *A noastră libertate*; *14 iulie*; *Ultimul miliardar*. Un scurt intermediu englez, cu două comedii de înaripată fantazie: *Fantome de vinzare* și *Știri false*, este urmat de altul american, ceva mai lung, plin de opere valoroase: *Frumoasa din New Orleans*; *Soția mea, vrăjitoarea*; *5-a întimplare minie*; *Zece negri mici*. Perioada postbelică e mai bogată în opere autentice franceze, de o clasică desăvârșire, fie că evocă cu melancolie trecutul: *Tăcerea de aur*; *Marile manevre*, fie că propun scriitoricești speculații ale inteligenței: *Frumoasele nopți*; *Frumoșetea diavolului*, grațioase baleturi satirice: *Serbările galante* sau drame de atmosferă populară: *Porte des Lilas*. De un umor enorm: *Tot aul din lume*, tândru: *Les deux pigeons* (schechi din *Les 4 vérités*) sau marlijos: *La Française et l'amour*, aceste scene din viața pariziană contemporană întregesc o operă strălucind prin unitatea ei, opera unui autentic creator, a unui artist fidel mai ales lui însuși.

CLEMENT René

Regizor francez de film, născut la Bordeaux, la 18 martie 1913. Renunță la arhitectură pentru film, scriind mai întâi scenariul, făcând apoi operatorie și turnând o serie de documentare în care semna în triplă calitate de regizor, scenarist și cameraman. Primul său lung metraj, filmul semidocumentar *Luptătorii din umbră* (*La bataille du rail* — 1946), care obține la Cannes Premiul pentru cea mai bună regie și Premiul juriului, se petrece în Franța din preajma eliberării (1944) și descrie un atentat asupra unui convoi german, fiind interpretat de feroviarilor autentici. Urmează trei filme de mare succes care-i consolidează reputația: *Les maudits* (*Blestemații* — 1947), premiat la Cannes, cu Henri Vidal; *Au delà des grilles* (1949), premiul Oscar, cu Jean Gabin, Isa Miranda; *Castelul*

de sticlă (1950), după romanul lui Vicki Baum, cu Michèle Morgan și Jean Marais. Pe un plan mai elevat găsim filmul *Jacuri interzise* (1952), gravă meditație asupra unei copilării întinate de război. Un neașteptat *Monsieur Ripois* (1954), cu Gérard Philipe, poveste cvasipicarescă a unui Don Juan cinic, va fi urmat de alte două opere pe aceeași linie satirico-amară: *În plin soare* (1959), cu Alain Delon, M. Ronet; și *Les félins* (1963), cu Alain Delon, Jane Fonda. Din bogata sa filmografie mai desprindem: *Gervaise* (1956), dublă reușită: pe plan emoțional și al reconstituirii epocii Zola, performanță dramatică a Mariei Schell (Premiul cel mare la Veneția); *Barrage contre le Pacifique* (1957) după romanul Margueritei Duras, dramă de atmosferă exotica, cu Silvana Mangano, Anthony Perkins; *Ce bine-i să trăiești* (1961), cu Alain Delon; *Le jour et l'heure* (1962), cu Simone Signoret; *Paris brûle-t-il?* (1966) cu o impresionantă distribuție; *Le passager de la pluie* (1970), cu Charles Bronson, Marlène Jobert.

Un mare actor, Donatas Banionis, se încumetă să-l intruchipeze pe Goya (în fotografie — alături de actrița Verico Adjapardize, interpretează mamei artistului).

PE PLATOURILE LUMII

GOYA

SAU DRUMUL SPINOS AL CUNOAȘTERII

Corespondență specială de la Maria RACEVA

Goya — o creație cinematografică ambițioasă și dificilă — i-a unit pe Konrad Wolf, cunoscutul regizor din R.D.G. și pe scenaristul bulgar Angel Wagenstein, colaborator prestigios al citorva filme prezente în memoria noastră — *Alerta*, *Eroii din septembrie* și, în special, *Stelele*, distins în 1959 cu Premiul special al juriului la Festivalul de la Cannes. Ecranizarea după romanul lui Feuchtwanger se apropie de sfârșit, și în această etapă, a lucrurilor mai certe, l-am rugat pe Wagenstein să răspundă citorva întrebări.

— *Ce reprezintă pentru dv. Goya?*

— E greu să găsești argumente raționale (între altele, ele nici nu ar fi cele mai importante) pentru a înțelege de ce Goya rămâne mereu o figură vie, mereu «la modă» și de ce fiecare secol îl descoperă — pentru sine — în mod invariabil, contemporan. Eu văd în Goya simbolul cel mai armonios al artei politice, militante, iar opera sa este o intruchipare perfectă a artei angajate. Filmul urmărește destinul individual al lui Goya și marile sale teme: artistul și poporul, artistul și puterea, artistul și libertatea de creație.

— *De ce ați ales, drept punct de plecare, romanul lui Feuchtwanger și nu un altul, sau pur și simplu o biografie în sensul strict al cuvîntului?*

— Feuchtwanger și-a intitulat cartea «Goya sau drumul spinos al cunoașterii». El a izbutit să dea contur legăturii organice dintre factorii subiectivi și cei obiectivi ai fenomenului Goya, să-i juxtapună în cadrul unei realități artistice. Istoria burgheză a artei a subestimat frecvent — ba chiar a disprețuit uneori — importanța politică a lui Goya; cheia operei sale a fost căutată, adeseori, în accidentele și întâmplările vieții sale nefericite: surzenia, crizele de epilepsie, dragostea tragică pentru ducesa de Alba. Pe de altă parte, unii cercetători au exagerat lăsînd complet la o parte factorii individuali, prezentîndu-l ca pe un luptător pe deplin maturizat și conștient de rolul claselor sociale în evoluția omenirii. Feuchtwanger stabilește proporțiile judicioase, analizează contradicțiile interne ale artistului, ale gândirii sale; el descrie drumul spinos către adevărurile ce-și dovedesc puterea numai după ce au fost descoperite.

— *La urma urmei, de ce v-ați lăsat atras de o temă cu un altă de pronunțată specific național? Nu vă e teamă că filmului i-ar putea lipsi ceea ce se cheamă «ambianța spaniolă»?*

— Intenția noastră inițială a fost de a nu căuta o astfel de atmosferă, căci orice tentativă n-ar fi făcut decât să ducă la o catastrofă. Am încercat să ne eliberăm de servituțiele etnografice și de a conferi lucrurilor o rezonanță universală; ambiția noastră a fost de a analiza fenomene ce depășesc granițele unei peninsule. În acest sens am fost ajutați și de compoziția internațională a autorilor și a actorilor. După cum știți, regizorul Konrad Wolf și scenograful Alfred Hirschmaier sînt din R.D.G., muzica aparține compozitorilor sovietici Kara Karaev și Arkadie Karaev (fiul său). Protagonist este marele actor lituanian Donatas Banionis (*Nimeni nu voia să moară*, *Sezon mort* — n.n.). Alături de el vor apărea: actorul polonez Gustaw Holoubek, actrița iugoslavă Olivera Vuco (*Am întîlnit țigani fericiți* — n.n.), actorii sovietici Tatiana Lavrova, Ludmila Clursina, cîntăreața spaniolă Carmela. În timpul turnărilor se vorbeau pe platou opt limbi. Turnul Babel...

— *Să admitem că, într-un fel sau altul, orice film ce se respectă trebuie să reflecte tendințele fructuoase, vitale ale cinematografului timpului său. Care ar fi, după părerea dv., raporturile cu filmul de astăzi ale creației la care ați lucrat?*

— Aș raporta Goya mai degrabă la realitatea politică a lumii contemporane decît la tendințele formale ale cinematografului. Goya reprezintă o atitudine ce are mai multă legătură cu Vietnamul decît, să zicem, cu Antonioni.

de Felicia ANTIP

CERBII TREC, CADRUL RĂMÎNE

Atîta s-a vorbit prin toate casele și în afara lor, prin toate instituțiile și la toate cozile, atîta s-a scris prin toate ziare și revistele despre «Cerbul de aur», încît mă întreb dacă mai există vorbe de laudă sau de neaderare care să fi rămas nespuse. Desfid pe oricine să-mi arate o manifestare artistică, sau de al natură, care să unească în asemenea măsură într-un cuget și simțire scriitorii și gospodine, copiii și babe, pictorițe și frize fani și afoni. E bine? E rău? E palpația paroxistică a unei vie bogate sau, dimpotrivă, o breșă într-o îndelungată plictisală Semn de frivolitate, de tinerețe sufletească, sau de lipsă de imaginație? Participare intensivă sau evaziune? Să răspundă psihologii, sociologii, muzicologii. Telecronicarul constată doar acest interes general, pasionat, este un fapt.

Tot că pe un fapt — atît de categoric încît nu mai încap n-o discuție — privește telecronicarul și structura festivalului

Organizatorii îl doresc promotor al unui singur tip de muzică, iar toate abaterile — în repertoriul și maniera unor concurenți sau ale unor invitați — sînt simple accidente inevitabile. Ca atare, reușitele și insuccesele trebuie judecate în cadrul prestabil, nu oftînd zadarnic după o improspătare, după adaptare la gusturile generației din care se recrutează majoritatea imensă a amatorilor de muzică ușoară. Așa cum în epoca valsului se mai dansa și menuet — iar oamenii care apucaseră în tinerețea lor numai menuetul aveau să-l găsească, pînă la sfîrșitul vieții lor, infinit superior valsului — în jurul cuprindilor de vîrstă diferite vals-tangou, tangou-foxtrot, foxtracha-cha s-a repetat mereu vechea dispută dintre clasicizma și modernizmi. Pentru a nu bate apa în piuă militînd event pentru o cauză dinainte și pare-se pe veci pierdută, imi deci îngăduința de a spune ce mi-a plăcut și ce nu mi-a plăcut în raport cu vreun model exterior, ci în perimetrul dat, noul perimetru Doina Badea — «Nici o lacrimă».

Mi-au plăcut concurenții. Aproape toți. S-a cîntat mai bine decît la a doua și la a treia ediție. Fete frumoase și foarte frumoase, voci agreabile și voci admirabile, interpretări care puneau neașteptat în valoare melodiile românești banalizate pe repetare monotonă, stiluri diferite. De data aceasta, lungii listei de onoare s-a justificat pe deplin. Ba parcă au mai rămas pe dinafară, dintre cei realmente talentați, o iugoslavă, v două portugheze și niște băieți. Oricum, juriul n-a repetat gafa de a trece cu vederea o cîntăreață de talia Friedei Bocci. Publicul din sală a înțeles perfect că adevărata stea a concursului a fost micuța spaniolă Dova. (Și încă o mențiune de onoare pentru acest public: spontaneitatea cu care i-a oferit cîntărețului O.C. Smith o participare frenetică, refuzată anterior Massiel, deși aceasta o solicitase insistent.)

Pe Corina Chiriac aș fi preferat-o așa cum era pe vremea cînd m-a entuziasmat la «Steaua fără nume» (înainte decît episodul «My Fair Lady»). Propusesem chiar, anul trecut, scrierea ei imediată printre concurenții de la Brasov, preia multa pregătire prealabilă. După cum s-a văzut din data, această «pregătire prealabilă» face o apă și-un pînă din toate stilurile, din toate personalitățile, elimină orice șansă de taneitate, înțepenește concurențele, le reglează gesturile și miteile primei lecții de gimnastică suedeză — mișcările înaintea spirărilor adînc, mișcările laterale, expirații zgomotoase — și alina toate vocile (pe ale concurenților ca și pe ale celor ce dau taluri) pentru a intona parca fragmente din aceeași litanie și cum muzica ușoară românească ar fi numai tînguire la oftat, bocet și recitativele lui Alexandru Mandy.

Dacă despre concurs toată lumea e de acord că a fost foarte izbutit (Lili Castel pare totuși să se fi supărat...), în materiile recitaluri păreri sînt împărțite. Să mi-o spun și eu pe a mea?

Cu riscul de a-i supăra pe cei ce-l consideră bătrîn și deși pentru că în loc să-l asculte îl caută la dinți, voi mărturisi mi-a făcut plăcere întîlnirea cu Charles Trenet: șanso spirituale, interpretate de un domn distins, cu voce tîrziu și mai tinăra, în orice caz, decît a lui Alain Barrière și emis mai puțin efort aparent.

Fără să-mi pese că-i voi contraria pe cei ce detestă tipul de ental intruchipat de Enrico Macias, mă declar partizană a zicii lui calde, a repertoriului lui de «métèque» etern rătăcit. L-am preferat pe cîntărețul Sergio Endrigo întregii sale de bărbieri à la Claudio Villa, dar totodată l-am preferat Sergio Endrigo prezentator al propriilor sale cîntece lui Sergio Endrigo interpretul.

Știînd că-i voi supăra pe unii și pe alții, voi spune totuși pentru mine Massiel nu e decît un fel de Sarita Montiel, foarte puțin.

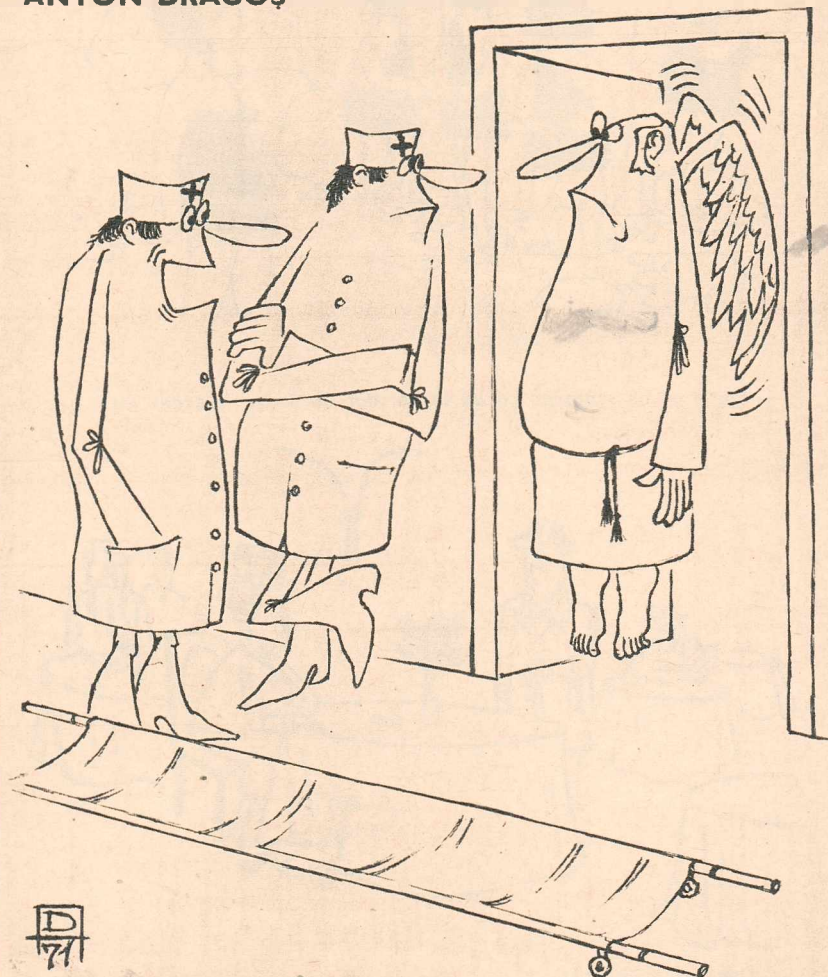
Și, în sfîrșit, perfect conștientă de blasfemia pe care o comit voi susține că O.C. Smith a fost sufletul ediției a patra a valsului.

Am petrecut șase seri simpatice, uneori peste așteptate. Sincere mulțumiri celor ce mi le-au și ni le-au prilejuit. Nu cereți însă să folosesc cuvintele extaz, desăvîrșire, triumf, blim. Permiteți-mi să le păstrez pentru alt fel de sărbătoare.

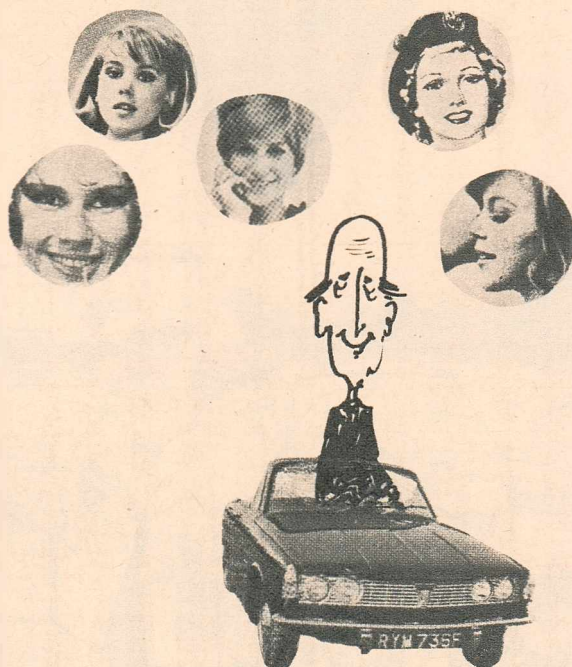
UMOR

ANTON DRAGOȘ

— Dumneavoastră ne-ați chemat urgent?

PUNCTE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Punct... de vedere — Construcție încheiată cu punct. 2) Punct cu punct — Punct la un cub. 3) Trei puncte muzicale — Pune la punct! — A imbina. 4) Punct agricol cu rezonanțe muzicale — A pune punct. 5) Punctați în final! — Cu puncte negre... pe cerul gurii — În punctișoare! — Tepe! 6) Acu (reg.) — Pus la punct. 7) Punct final — Poet ardelean. 8) Punct pe Lună — O bilă mică cit un punct. 9) Distanțate — Punct esențial — Acut! 10) Aparțin trecutului îndepărtat — Așa (reg.). 11) Pusă la punct — Are același număr de puncte cu altul. 12) Cu punct de înghețare la zero grade (pl.) — Punct de vedere.

VERTICAL: 1) Au puncte negre — Oferă frunzelor și fructelor puncte de susținere. 2) Puncte anatomice de sprijin — Punct de plecare într-o poveste — Început de epocă! 3) Puncte de sprijin —

Punct defensiv. 4) Întrerupt în anumite puncte. 5) A-și însuși ceva — Săli universitare — Rumeșător cu cioc. 6) Se scurge între două treceri consecutive ale soarelui prin același punct echinocțial — Seu! — Punctul în care este fixat globul ocular. 7) Strat de calcar depus în ape — George Georgescu — Muncitor la puncte de intersecție feroviară. 8) A pune la punct — Dată curentă. 9) Curte! — Se învirtește în jurul unui punct fix — În termen! 10) De sus jos! — Punct pe carte (pl.) — Interjecție pentru minat iezii. 11) Punct opus nădrului — Punct de revenire. 12) În acest punct — Punctișoare.

Nic. AMARIEI

Cuvinte rare: TUF, AGE.

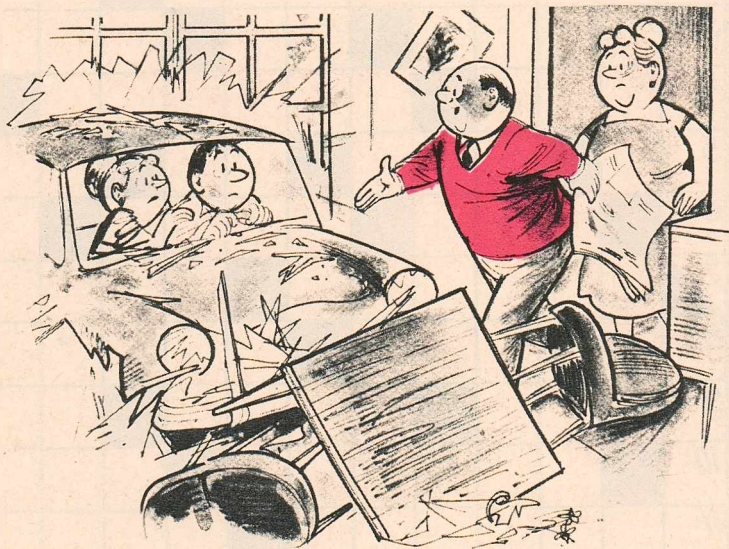
Dezlegarea jocului «SIMFONIE ALBĂ», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SCLEROTICA. 2) TEACA — VERS. 3) RA — OUA — PE. 4) ARON — ALUAT. 5) LAPON — ORN. 6) U — AMAN — EGO. 7) COLILII — AB. 8) IRE — BLOC — L. 9) RA — ZA — LAME. 10) ISAC — HALAT.

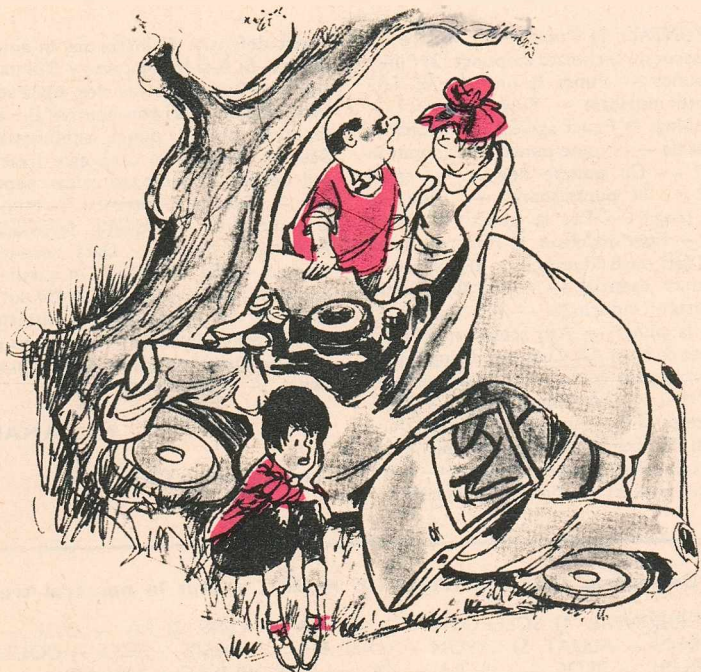
Careul «Simfonie albă» din ultimul număr al revistei a apărut — dintr-o regretabilă eroare — nesemnat. Autorul jocului este Dumitru Iacobescu.

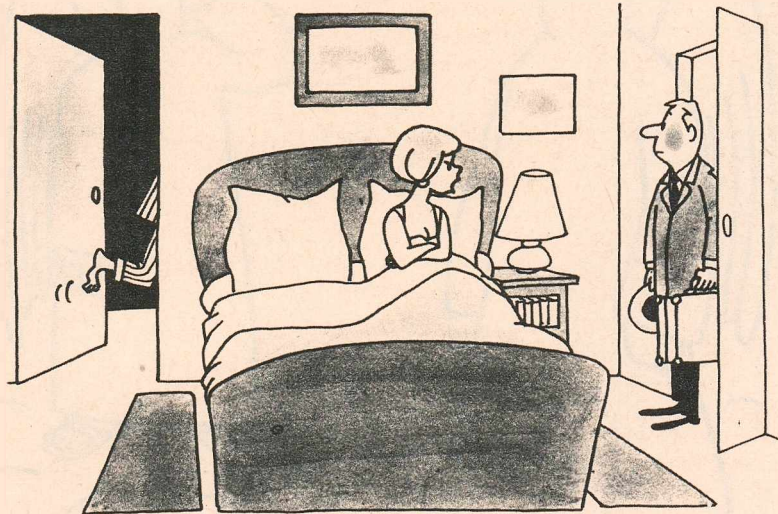
— Hei, cine naiba dă ordine aici?!...

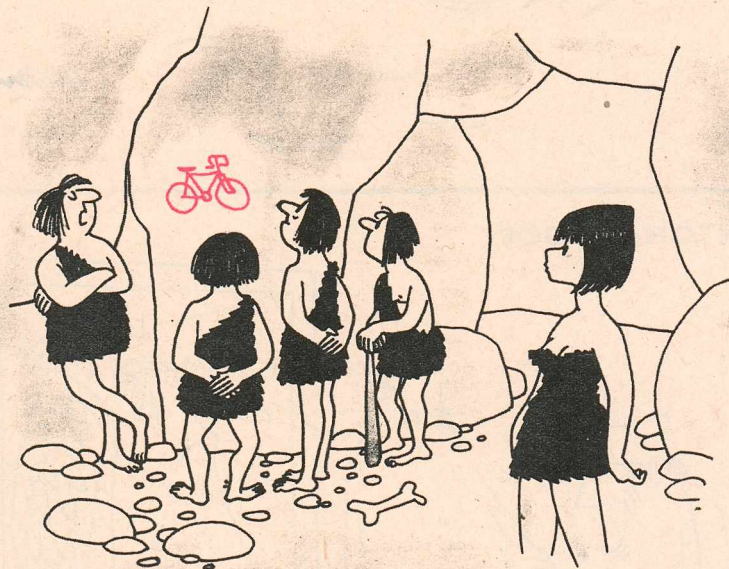
— Vai, ce surpriză!... Vă așteptam de-abia peste două zile...

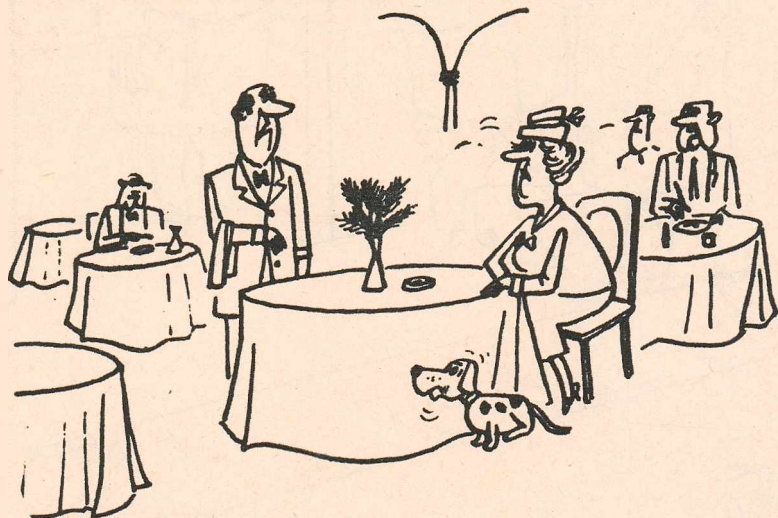
— Ce tot povesteați despre mecanica ondulatorie?...

— Nu ți-e rușine? La ora asta se vine?!...

— Poate că nu seamănă cu un bizon, dar dacă așa îl «văd» eu?

— Doamna a lătrat?!...

TURNEUL N-A MAI AVUT LOC

S-au cunoscut la Predeal. EL era civil și soț, iar EA era civilă și soție. El s-a dat drept ofițer, ceea ce nu era, dar ea l-a crezut și aventura de vacanță s-a consumat. S-au reîntilnit peste câțiva ani. El divorța, ea divorța. S-au întilnit din nou. El divorțase și «avansase» la gradul de căpitan, ea divorțase și aștepta să avanseze în inima altuia. Așa că mai departe au trăit împreună. El avea chiar un revolver pe care-l purta înfipt ostentativ sub betelia pantalonilor civili. Și se numea Mihai Teodor Dima.

Iar ea, ea avea o mătușă, solistă de muzică populară. Intenția noastră fiind de a-i păstra anonimatul, facem totuși precizarea că mătușă nu apărea pe scenele obișnuite. Cînta prin localuri, destul de renumite și, nu prea rar, se deplasa în același scop și în străinătate. Falsul căpitan a aflat aceste amănunte și la prima întilnire cu mătușă a pus problema sigur:

— Ce părere ai, te-ar aranja un turneu de trei luni prin Elveția și Austria? Ar fi aranjat-o, cum să nu! Întreba-rea e cum și-a închipuit cîntăreața că

de asemenea treburi se ocupă căpitanii, chiar cei adevărați?

M.T. Dima a lăsat să se înțeleagă că poate organiza foarte ușor turneul, iar pentru a fi mai convingător, mai arăta cite un pic revolverul înfipt sub curea. Așa că solistei nu i-a rămas decît să caute urgent un dirijor.

L-a găsit. Omul avea gata perfectată o deplasare de 20 de zile la Londra. S-a consultat cu «căpitanul» și a dat drumul vrăbiei din mînă. Foarte consternați au rămas cei de la impresariatul artistic de faptul că dirijorul a revocat brusc angajamentul pentru Anglia, dar n-au primit nici o explicație, pentru că M.T.D. pretinsese două lucruri: discreția absolută și 5 000 de lei ca să-și «ungă» șeful.

Au început pregătiri febrile. Dirijorul a încropit un taraf (două viori, acordeon, țambal și contrabas), și-au cumpărat costume noi (solista — inclusiv năframă de borangic), au alcătuit un repertoriu reprezentativ și — sub conducerea «căpitanului», care avea veleități de regizor — au început repetițiile în Sala mică a Palatului (cedată

de administrație de hatîrul dirijorului). Mihai Dima se arăta foarte exigent. Le-a anunțat și componența comisiei de vizionare, iar artiștii au fost foarte impresionați de sonoritatea numelor ce urmau s-o alcătuiască. A venit mult așteptata zi de 7 decembrie 1970, cînd tînăra formație urma să-și demonstreze aptitudinile. Muzicanții s-au prezentat, comisia nu. «Vizionarea» — afirma Dima — fusese amînată cu trei zile. A venit și ziua de 10 decembrie, solista, dirijorul și orchestra s-au costumat din nou, au fost aprinse iarăși toate reflectoarele, dar «comisia» întîrzia să apară. Trei ceasuri au așteptat candidații pe scenă, luptînd cu tracul și reflectînd pentru ultima oară cum vor face ei praf scenele Europei. Cel mai mîndru era țambalagiul, care-și cumpărase un instrument nou. Mihai Dima, prezent în sală, le susținea moralul. Pe la prînz și-a pierdut și el răbdarea și a «dat» un telefon. S-a întors radios:

— Comisia nu mai vine! Au încredere în mine. Se vor întocmi formele fără nici o vizionare. Dacă vă întrebă cineva, spuneți însă că vizionarea a

avut loc în ziua de 7.

A urmat un lung seminar cu fiecare turne-ist în parte. Cine a fost la vizionare, ce au cîntat... Cînic, M.T.D. a mai «telefonat» o dată și s-a întors cu propuneri pentru îmbunătățirea repertoriului. Alt seminar, alte asigurări...

Sătul de repetiții și promisiuni amî-nate, dirijorul s-a gîndit să încalce discreția impusă. A consultat un ofițer, maior adevărat. Acesta l-a îndrumat la un căpitan, căpitan adevărat.

Consecința a fost că la următoarea vizită a lui M.T.D. acasă la dirijor, acesta mai avea un musafir, care învîrtea absent păhărelul de țuică din față, în timp ce Dima perora, lăsînd să i se vadă revolverul. Cînd M.T.D. s-a îndreptat spre ușă, omulețul cu paharul l-a imobilizat brusc și i-a spus:

— Uite ce e: eu sînt căpitan de miliție, iar tu ești un escroc!

— Așa este!

Dialogul e reprodus exact, căpitanul II — căpitanul adevărat — se numește Gheorghe Vasiliu, iar revolverul escrocului era de alarmă, pentru gloanțe oarbe.

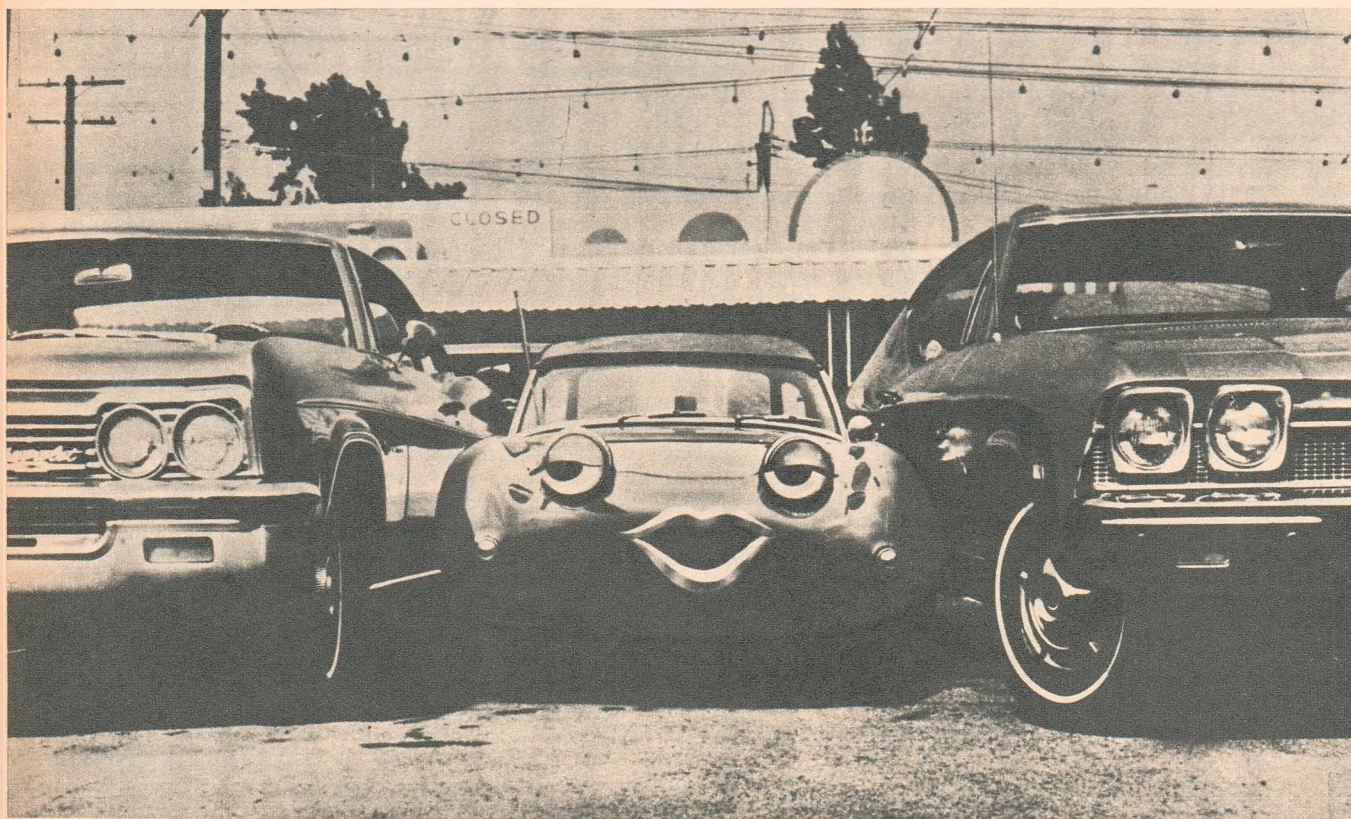
Sergiu ANDON

— 31 martie 1971

LUNA PREPARATELOR CULINARE

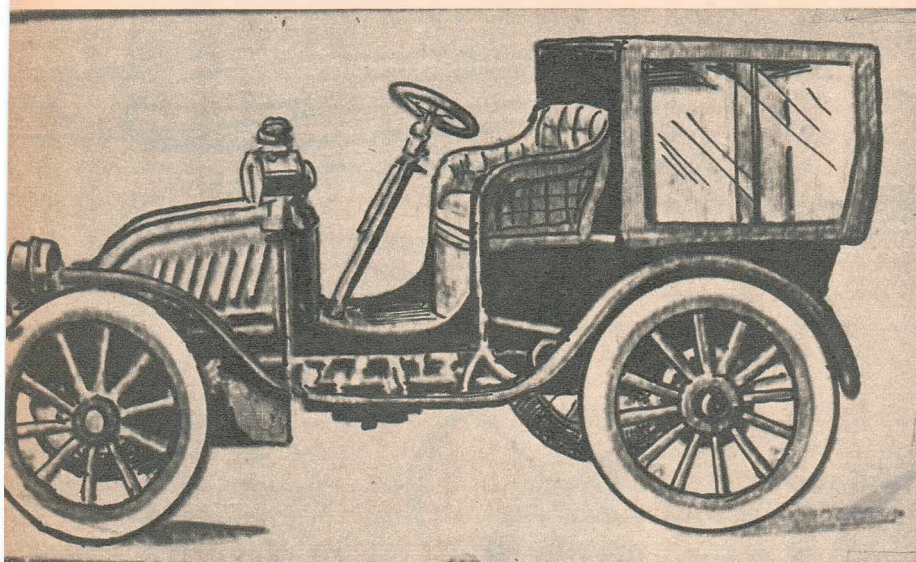
La restaurantele
din București,
rezențări de preparate,
expoziții cu vînzare.

comedia
cu înaltă
cifră octanică

Iar anii trec, copiii cresc
Se schimbă tot ce-i omenesc
Și noi îmbătrânim...

...spune poetul. Și ce, n-are dreptate poetul? Hai să ne amintim de pildă cine erau eroii animați de Walt Disney și ai săi în anii copilăriei noastre: fetițe — adevărate domnișoare precoce — ca Betty Boop, șoricei isteți ca Mickey, marinari musculoși și cutezători ca Popeye, răfoi scandalagii ca Donald, dulăi cam prostănaci ca Pluto...! Și care sînt eroii de azi ai urmașilor lui Walt Disney? Ne-o spune fotografia de față, reprezentînd o scenă dintr-un recent film de animație. Precum se vede, eroii sînt niște automobile dintre care unul încearcă să schițeze din tinichelele sale un zîmbet (unde ești tu Betty Boop cu zîmbetul plin de ceea ce pe vremea aceea se chema «sex-appeal»?). Titlul filmului, inspirat și el din tehnică, este «La cea mai înaltă cifră octanică».

▲
n-aveau șah
pe portieră

Reproducerea alăturată — interesant document tehnic de epocă — reprezintă unul dintre cele câteva taximetre care circulau cu regularitate pe străzile orașului Tîrgu Mureș, încă în anul 1912. Imaginea a apărut într-un anunț de reclamă publicat în același an în lucrarea «Lexicon tîrgumureșean», din care s-au mai păstrat doar câteva exemplare.

Taximetrele își aveau stația permanentă în centrul orașului (azi: Piața Trandafirilor). Că și acum, puteau fi comandate și prin telefon la nr. 372 și făceau și curse extravilane (în împrejurimile orașului).

Costul transportului însă nu era stabilit de un contor, ci în funcție de calitatea străzilor, respectiv a șoselelor, la o capacitate de 1-4 persoane, în incinta barierelor de la limita orașului.

Proprietarul primelor taximetre de la noi înființase chiar și un «autoservice» pentru reparații de motoare cu benzină și de piese, dotat cu «pneuri de toate dimensiunile» și deservit de un «maestru de garaj». La cerere, reparațiile se executau și la domiciliul solicitanților...! Și să ne reamintim: toate acestea, în anul 1912.

Ștefan IZSÁK

Despre Bob McNab, faimosul fundaș al nu mai puțin faimoasei echipe londoneze «Arsenal», ați mai auzit vorbindu-se. Ceea ce am vrea să adăugăm acum e că are faima de «cel mai frumos fotbalist al lumii». Poate că e aici ceva exagerare fiindcă, la urma urmei, mai există pe lume și Flaviu Domide al nostru. Dar, în fine... Se pare că această calitate extra-sportivă a lui McNab a cântărit greu în desemnarea lui ca antrenor al echipei feminine de fotbal «The Lumley Lovers». Iar McNab — rețineți: e scoțian — a primit cu plăcere această sarcină... neremunerată.

*frumos să fii,
noroc să ai!*

*nu strică
la casa
omului...*

Vă amintiți de cartea de citire «dintr-o lăcuță»? Scria acolo cam așa: pe lângă casa omului trăiesc animale domestice, dică boul, calul, oaia, capra, curcanul, orcul și altele. Va trebui să modificăm cartea de citire de-a doua! Să scriem acolo că pe lângă casa unor oameni — ca Pat Deller din Lemsford (Anglia) — trăiesc, pe lângă porci, rațe etc., etc., și elefanți. Adică nu chiar elefanți, ci doar o elefanțișă de 6 luni, pe nume Ele, care, până când va consuma un car de carne pe zi, se mulțumește deocamdată cu teava duzină de sticle cu lapte.

ne grăbim

Fotografie de Koncz FRANCISC (Gherla)

Alicia, jumică madrilenă în vîrstă de unsprezece luni, este purtătoarea primei inimă artificiale din Europa. Doctorul Domingo Liotta i-a implantat cu succes o inimă din material plastic, care — cel puțin deocamdată! — își îndeplinește misiunea.

inimă de vacă

Unii cititori, telefonînd la 15 42 64 sau scriînd redacției revistei «Flacăra» (Piața Științei 1) sau Direcției generale ADAS (str. Smîrdan nr. 5), întrebă dacă pot veni cu diferite probleme, dacă «au voie» să solicite lămuriri mai ample. Tuturor, un răspuns comun: desigur, stimați tovarăși. Încrederea pe care o acordați poștaşului ADAS este un îndemn să continue să aștearnă aceste rînduri.

VIRGINIA MAHU, Constanța. Ați devenit posesoarea unui autoturism? Împărtășesc bucuria dv. Îmi scrieți că nu aveți probleme cu conducerea, știîndu-se că femeile sînt mai prudente, mai atente decît bărbații. Doriți totuși să luați o măsură de prevedere cît mai completă, astfel încît să fiți sigură că în cazul cînd s-ar întîmpla un accident veți putea primi sprijinul Administrației Asiguraților de Stat. Ce vă recomand? Să încheiați o *Asigurare globală*. Am scris ceva despre aceasta chiar în numărul precedent al revistei. Deoarece și alți cititori au solicitat amănunte în plus, revin asupra asigurării respective. Aceasta cuprinde: asigurarea pentru avarii, asigurarea pentru răspundere civilă și asigurarea pentru cazurile de accidente întîmplute conducătorului autoturismului și altor persoane aflate în interior.

Mai ezitați? O astfel de măsură de prevedere nu trebuie să vă lipsească. Urmați sfatul unui... pieton convins!

GHEORGHE RUSCU, Pitești. Păreră dv. cu privire la asigurarea «Turist» nu este întemeiată. Aceasta este — într-adevăr — valabilă numai o lună. Cine vă împiedică însă să-i prelungiți valabilitatea pe toate cele 3 luni cît veți fi plecat din localitate? În acest scop veți plăci 45 de lei. Este prima corespunzătoare pentru 3 asigurări. Și sînt sigur că veți accepta că nu este o cheltuială prea mare. Dimpotrivă!

MIRCEA VORNIC, Toplița. Nu, nu mă supăr să repet, deși dacă urmăriți cu atenție rîndurile acestei rubrici, cum afirmați, nu se poate să nu fi observat că am menționat de cîteva ori valoarea primei ce se plătește la asigurarea bunurilor din gospodăriile cetățenilor: 2 lei pentru fiecare 1 000 de lei. Întrucît dv. doriți să asigurați bunuri în valoare de 60 000 de lei, va trebui să plătiți 120 de lei pentru un an.

GEORGETA CHIRIC, Costești. Mulțumesc pentru informațiile ce-mi oferiți. Voi rezerva curînd o rubrică în care vor avea cuvîntul cei ce au avut prilejul să se convingă de avantajele asigurării. Rugați-l și pe fratele dv. să ne scrie.

DIANA BĂNUȚĂ, Bacău. Aveți dreptate criticîndu-mă pentru lipsa de atenție pentru unele asigurări ce pot fi încheiate de locuitorii satelor: asigurarea pașală, asigurarea animalelor etc. Relevați faptul că printre sutele de mii de cititori ai revistei «Flacăra» sînt numeroși locuitori ai satelor, unii avînd, ca și dv., abonamente de ani și ani. Voi ține seama de observație. La întrebarea privind asigurarea motocicleturilor vă comunic prima ce se plătește pe 6 luni: 130 de lei. Ținînd seama că doriți să vizitați întreaga țară, o astfel de asigurare este absolut necesară. Cine știe ce se poate întîmpla de-a lungul miilor de kilometri pe care doriți să-i parcurgeți, deși eu nu vă doresc decît lucruri plăcute.

PIPERA

PREZINTĂ

noul program de bucătării Ruxandra

oferă publicului consumator ultimele noutăți în materie — garnituri utilate cu cele mai moderne accesorii din metal și mase plastice, cu sertare pentru legume, suport pentru capace etc. din plasă de sîrmă nichelată, de asemenea ceas și priză.

Noile bucătării au un preț convenabil, sînt de calitate excepțională și extrem de practice: un număr mic de elemente, fabricate după o tehnică modernă, permit o gamă largă de combinații, concepute pe multiplu de 45 cm cu o adîncime de 55/33 și o înălțime de 178 cm.

Șoseaua Pipera nr. 48,
sectorul 1, București

330080

de Emanuel VALERIU

OXIGEN PENTRU FOTBAL

Mă declar învins! Nu la puncte, nu prin K.O. ci — vai mie! — prin abandon. Abandonez ignorarea fotbalului și-i dedic cronică de azi. Ce mai pot face? Degeaba am implorat natura să mă ajute și degeaba m-a ajutat trimițându-mi omătul apos peste terenurile de fotbal: miine se va relua campionatul. Zadarnic i-am criticat pe cei de la F.R.F. că nu respectă legile sacre ale informării presei: vineri seară, în loc să asist la «Cerbul de aur», am participat, cu încă 18 confrăți, la o conferință de presă conformă cu cele mai bune tradiții, inclusiv cafelele. Președintele federației a fost o gazdă care nu s-a lăsat așteptată iar faptul că venea în fața «plutonului presei» încărcat cu întrebări cel puțin indiscrete, singur și direct dintr-o altă sedință, cea a biroului federal, special spre a ne pune la curent cu cele abia discutate și hotărâte, mi-a lăsat impresia că — uneori — se mai poate face și la sport ceva meserie. Diversele informații cu care am fost alimentați și-au găsit loc în presa cotidiană (se vor juca sistem tur-retur meciurile din sferturile de finală și semifinalele «Cupei României», se vor putea transfera acei jucători din formațiile de tineret care n-au apucat să intre practic în echipă, Boc și Mureșan au drept de joc etc.), dar faptul cel mai important a fost un altul, după părerea mea: modul deschis în care s-au abordat toate problemele fotbalului, și cele pe care le-a sugerat președintele F.R.F. dar și cele aduse în discuție de către cronicari. Acest for sportiv încearcă de mai multă vreme să-și dobândească un statut de oarecare libertate în acțiuni, dar — așa cum a reieșit și din recenta conferință de presă — fiecare pas înainte pe acest drum firește se obține cu mari dificultăți, cerînd depășirea unor obstacole de birocratism, încrîncenări crunte pe pozițiile mai vechi, forțarea unor limite înguste de mentalitate. Succesele federației conving greu pe cei care văd în ele doar gestul sublim al copilului care — din patru labe — se ridică la verticală, fericit că se poate ține pe propriile sale picioare. Asta se cheamă, pentru cei la care mă refer, autonomie. Ce cuvînt teribil! Ce încărcătură de spaime pentru «părințele» obișnuit să-și privească veșnic odrasla drept un apendice propriu și care nu lasă loc mulțumirii firești atunci cînd vine vremea celor mai normale împliniri, considerîndu-se frustrat de un drept al său: absurdul drept de a-și ologi propriul copil!

Nu spun că federația aceasta, ca și altele, nu comite sau nu va comite și de-acum înainte erori. Dar nu cred că altineva în afara celor de la federație și din cluburi poate evita curbele unui drum care nu întotdeauna merge drept înainte. Toate aceste gînduri, pe care nu le mărturisesc cum pentru prima oară, își cer dreptul la tipar încă o dată, deoarece fotbalul, prin larga sa popularitate, prin demonstrația capacității sale de a se autofinanța, prin umărul mare de cluburi, trebuie să fie lăsat să se miște și picioarele sale. Aș risca, cu bună-știință, conștient că u greșesc, să zic că fotbalul nostru poate ieși în față în fața altor discipline sportive, acum cînd noțiunea demorație este avansată cu curaj în toate sectoarele societății noastre actuale, pe poziții noi, mai îndrăznețe.

Poate că reluarea oficială a sezonului de fotbal care nu e acum nici o aureolă, pîrînd mai curînd o ședință de cru în mai multe etape, să se poată mîndri, cîndva, că marcat începutul unor primeniri de care fotbalul în special simte o imperioasă nevoie.

de Teodor MAZILU

MESCHINUL

X e un individ care știe să ia de unde poate și, evident, e incapabil de a dăru... un pahar cu apă. Nici măcar bună ziua nu și-o dă, și pe aia trebuie să i-o smulgi. Dacă odată, dintr-o întâmplare, și-a dăruit un pahar cu apă, apoi e-n stare să-ți amintească asta pînă la sfîrșitul vieții.

Dar ce e al lui, e al lui, X știe să ia... În toate împrejurările, în orice cantitate, la orice oră din zi sau noapte. E veșnic prezent la datorie. În privința asta n-are prejudecăți. E capabil să se repeadă asupra prăzii ca un vultur... E de asemeni capabil să se apropie de interesele tipil-tiptil, nici să nu-i auzi pașii.

Ceea ce îl caracterizează pe X e modestia. El se mulțumește și cu puțin. Dacă nu curge, pică... Dacă a ratat o mare afacere, e gata oricînd să se ocupe de o găinărie, cu aceeași tinerească energie. Viața l-a învățat să se mulțumească și cu puțin. Dacă n-a reușit să te escrocheze de o mie de lei, se mulțumește și cu o bere. Dacă te-a tapat și de o bere, tot are sentimentul că ziua nu s-a scurs fără rost. Principalul e să iasă ceva...

Arta lui X este arta de a tapa. Știe de la fiecare ce se poate obține, de la unul o bere, de la altul o călătorie cu mașina... X are impresia că toți oamenii îi sînt datori cu cîte ceva, de aceea de cîte ori te tapează îți lasă impresia că-ți plătești impozitele... Principiul lui, așa cum am spus și mai înainte, e unul îngrozitor de simplu. Dacă nu curge, pică... X are răbdare. Așteaptă să-i pice ceva... Poate pică vreo femeie, poate pică vreo beție, poate pică o călătorie în interes de serviciu, poate pică o primă, poate pică un disc, un pix, un bilet de favoare, mă rog, ceva tot trebuie să pice. Tot timpul stă cu ochii la streșină și așteaptă să-i pice ceva... Nici măcar nu se zbate. Ticăloșia lui e grațioasă, spontană, lipsită de eforturi. El nu se zbate să obțină nu știi ce... El n-are planuri tenebroase, nu, în privința asta are un suflet de copil. El nu se zbate. El așteaptă. El nu vrea un banchet. El vrea resturile unui banchet. El nu vrea o femeie care să fie numai a lui. N-are ambiții metafizice. El se mulțumește cu ce dă Dumnezeu.

Dacă nu curge, pică... Dar de unde, Doamne, atîta diavolească răbdare?

Signor sindaco Angiolino Pacchi.

ÎNTRE PRIMĂRIE ȘI PAROHIE SE AFLĂ STADIONUL

Angiolino și Silvano.

Că ficțiunea literară se inspiră (cel mai adeseori) din viață și nu invers, o știe oricine. Ei bine, ca multe alte certitudini ale noastre, va trebui s-o punem și pe aceasta sub semnul îndoielii.

Dar mai întîi să ne amintim de seria de cărți — notorii best-sellers — și filme ai căror eroi erau Peppone, primarul comunist al unei localități italiene, interpretat de Gino Cervi și Don Camillo, preotul paroh al așezării, interpretat de Fernandel. Și acum iată cum viața este cea care se inspiră din ficțiunea literară. În provincia italiană Toscana, în apropierea orașului Pontedera, se află o mică localitate, Laiatico, cu circa 1 800 de locuitori. Ca orice orășel italian ce se respectă, Laiatico are o echipă de fotbal — care activează cu succes în cea de-a treia ligă — un stadion cuviincios și, bineînțeles, cam tot atîția suporteri-fifosi cîți locuitori numără orășelul, mai puțin sugarii. Să vă prezentăm pe doi dintre jucătorii formației «Sport Club Laiatico»: fundaș de bază, un tip solid și impenetrabil, este Angiolino Pacchi, de 32 de ani. Angiolino Pacchi, sau simplu Angiolino, nu i se spune însă decît pe stadion fiindcă altfel i se spune, cu tot respectul care i se cuvine, signor sindaco Pacchi, adică domnul primar Pacchi, ales în această funcție de pe lista propusă de Federația toscană a Partidului Comunist Italian. Atacantul central și goal-getter-ul echipei este abilul și pătrunzătorul Silvano Ticcianti, de 28 de ani. Silvano Ticcianti, sau simplu Silvano, i se spune însă doar pe stadion fiindcă altfel i se spune, cu tot respectul cuvenit, Don Silvano, care nu este altul decît părintele paroh al bisericii din Laiatico.

«Nu te lăsa Angiolino! Hai Silvano!» — îi încurajează deopotrivă, ajutați de cele mai meridionale mijloace sonore, concetățenii lor. Iar cei doi fotbaliști, fără să uite o clipă răspunderile lor din viața publică, încearcă și pe terenul de sport să aducă obștii lor o frîntură de bucurie.

Don Silvano Ticcianti.

MARILE CURSE:

• CE SE ȘTIE ȘI CE NU SE ȘTIE DESPRE CURSELE ȘI RALIURILE AUTOMOBILISTICE • PROGRAM COMPETIȚIONAL FĂRĂ PAUZE • CAMPIONATUL MONDIAL AL CONDUCĂTORILOR, AL MĂRCILOR, CURSE DE 1 000 KILOMETRI, DE 24 DE ORE, «MARI PREMII» NAȚIONALE, RALIURI TRANS ȘI INTERCONTINENTALE • SUTE DE MII DE KILOMETRI PRIN ARȘITĂ SAU VISCOL, PE PISTELE ÎN CIRCUIT, PE SOSELELE LUMII ÎNTREGI • TRIUMFURI ȘI TRAGEDII, VICTORII ȘI MOARTE ÎNTR-O ÎNTRECERE ÎN CARE CEI MAI BUNI NU-ȘI DEMONSTREAZĂ NUMAI PROPRIA MĂESTRIE, PROPRIUL CURAJ, CI ȘI CALITĂȚILE AUTOMOBILULUI PE CARE-L PILOTEAZĂ • O FABULOASĂ ÎNCLEȘTARE SPORTIVĂ PE FONDUL UNOR URIAȘE INTERESE FINANCIARE.

În competițiile automobilistice sînt adesea prezentate prototipuri — ținute în strict secret pînă în momentul intrării în concurs și lansate ulterior pe piață. Iată un prototip creat de firma italiană Ferrari, ce urmează a fi prezentat abia în ianuarie 1972. «Surprizele» tehnice nu sînt, bineînțeles, vizibile în această fotografie — așa că nici revista italiană care a publicat-o, nici noi, care o reproducem, nu ne facem vinovați de deconspirarea vreunui secret de fabricație.

Cine mai poate pune la îndoială calitatea unui automobil care depășește limitele-records de viteză și rezistență sub ochii a sute de mii de spectatori? Cursele de automobile sînt o mare afacere publicitară — spunea Henry Ford-jr. — chiar dacă cheltuielile depășesc patru miliarde pe an... Pentru o perioadă de timp mașina victorioasă devine o vedetă, prestigiul și vânzările automobilelor produse de firma respectivă înregistrează salturi sensibile. Ceen ce justifică pe deplin cheltuielile pe care fiecare raliu, fiecare cursă le implică pentru firmele industriei constructoare de auto-

mobile. Valoarea mașinilor aliniate la startul celor «24 de ore» de la Le Mans de pildă — mașini care întrunesc fiecare chinteseșta inovațiilor tehnice de ultimă oră — depășește suma de 20 de milioane de franci. Pentru a obține anul acesta victoria în raliul Monte Carlo, echipa firmei «Alpine Renault» și-a asigurat asistența a 14 echipe de mecanici cu șase mașini însoțitoare, plus opt camioane pentru transportul celor 1 200 de cauciucuri de toate tipurile și pentru orice condiții atmosferice. Așa stînd lucrurile, e lesne de înțeles de ce șansele unui concurent individual sînt astăzi (a-

proape) nule și de ce firmele își asigură concursul celor mai faimoși și mai verificați piloți de curse.

DOAR ULTIMELE FETE BĂTRÎNE?

A trecut vremea eroică cînd automobilistul era un explorator, un cuceritor al necunoscutului — cum spunea un ziarist francez — vremea cînd, pentru a te aventura cu acele mașini pline de o «personalitate misterioasă» pe drumurile acoperite de gropi și de praf ale timpului, aveai nevoie, pe lîngă o mare pasiune, și de foarte mult

curaj. Astăzi conducerea automobilului este la îndemîna oricui. Și totuși automobilismul, mai cu seamă cel de performanță, nu a încetat nici un moment să fie un sport. Unul dintre cele mai dificile și mai pline de riscuri. Unul dintre cele mai populare, cu «microbiști» pasionați. Dacă primele curse atrăgeau în stradă aproape întreaga populație a unui oraș, la marile întreceri automobilistice în S.U.A. asistă în prezent 50 de milioane de persoane pe an. Încă zece ani — scria, poate exagerînd, Didier Mer-

(Continuare în pag. 32)

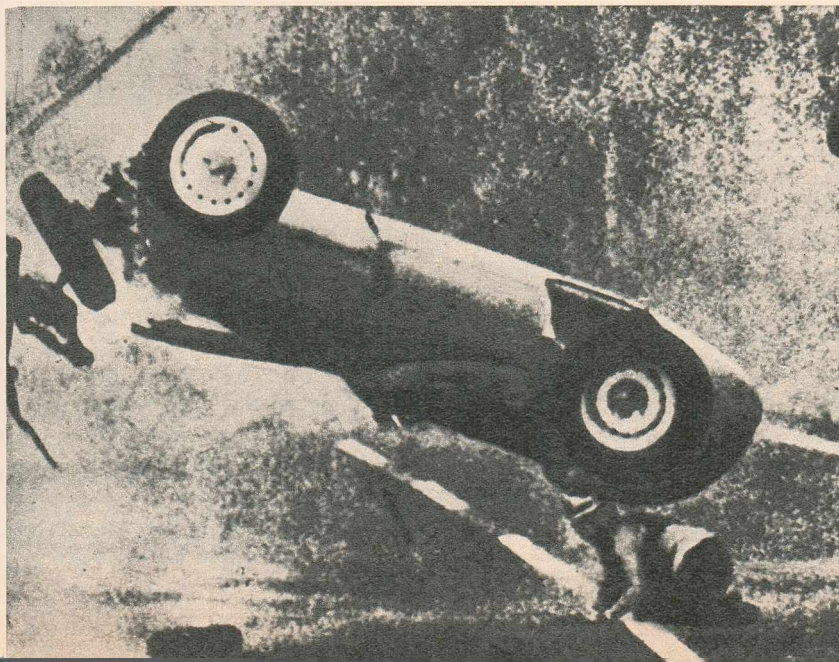
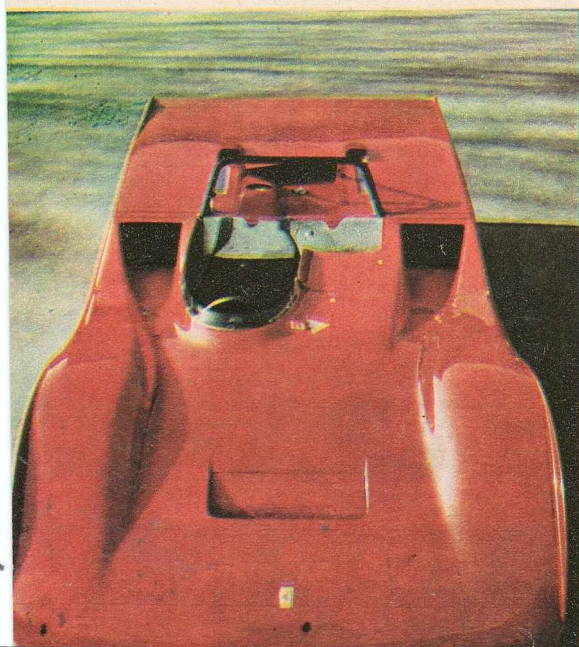
Mașinile de curse poartă — fiecare — o încărcătură de peste 200 litri de benzină. Și mai mult decât de orice, piloții se tem de foc: cel mai mic șoc, prima scinteie îi transformă în torțe vii. Combinezonul de azbest se dovedește de multe ori neputincios să-i apere. Fotografia noastră vă înfățișează unul dintre înfricoșătoarele incendii pe pistă — în timpul disputării Marelui Premiu al Spaniei pe anul 1970. Automobilistul belgian Jacky Ickx a reușit să iasă la timp din mașina în flăcări și — astfel — să se salveze.

«Dușul» exaltant al victoriei. Clipele de euforie când, la capătul cursei, coechipierii își cinstesc colegul învingător, revărsind pe capul și pe umerii lui sticle de șampanie, merită orice sacrificii.

VITEZE VICTORII VENITURI VICTIME

de Nestor F. IGNAT

Instantaneul surprinde ceea ce automobilistii numesc «o minune». Mașina se dă peste cap, pilotul Hans Herrmann — îl vedeți jos pe pistă — scapă într-adevăr ca prin minune. În aceeași cursă, disputată în Berlinul de vest, în care a murit francezul Jean Behra.

MARILE CURSE

lin în «Paris Match» — și meciurile de fotbal nu vor mai atrage decât ultimele fete bătrâne, în timp ce masele se vor îndrepta spre cursele de automobile.

...Trecuseră numai cițiva ani de la apariția «trăsurilor fără cai» cînd, în 1894, «Le Petit Journal» organizează prima cursă pe distanța Paris-Rouen: 126 km. Succesul este enorm. În anii care urmează, numărul curselor crește în același ritm cu interesul pentru automobil. Milioane de spectatori urmăresc cu sufletul la gură fiecare dintre aceste întreceri, considerate evenimente ale timpului. Era începutul marii competiții în care automobilul avea să cucerească, kilometru după kilometru, vitezele fantastice ale prezentului. De la cei 61,137 km/h obținuți în 1898 de Chasseloup-Laubat pînă la cei 1 051,860 km/h ai recordului actual, realizat pe o pistă de sare de Gary Gabelich, se așterne un drum pe care au strălucit nume de mari alergători ca D. Campbell, G.E.T. Eyston, J.R. Cobb și mulți alții. Și dacă dintre diversele tipuri de mașini care au participat în decursul timpului la aceste întreceri, cele dotate cu motor cu benzină s-au impus pe parcursul unui număr mare de ani — să ne amintim că recordul din 1898 a fost deținut de o mașină «Jeantaud» electrică, iar cel de azi aparține mașinii «Blue Flame» alimentate cu propan...

PARIS-MADRID, CURSA INTERZISĂ...

24 mai 1903. E ora trei noaptea și «tot Parisul» e pe stradă. Peste cîteva minute se va da plecarea în cursa Paris-Madrid și nimeni nu vrea să piardă marele eveniment. La start, peste 250 de participanți, reprezentînd diferite firme, așteaptă cu nerăbdare semnalul de începere. Cele mai renumite automobile ale timpului — «Ader», «De Dion», «Dietrich», «Renault», «Mors», «Mercedes», «Wolseley» — pornesc spre Bordeaux. După șapte ore de la plecare,

primul accident: Tourand, încercînd să evite o femeie, intră în mulțime — trei morți. Alt accident provocat de un ciine: Lorraine-Barrow pierde controlul mașinii care explodează, ciocnindu-se de un copac. Mecanicul moare pe loc, iar Lorraine-Barrow — după cincisprezece zile, la spital. Cursa continuă: Marcel Renault, încercînd să-l depășească pe Thery, se răstoarnă la un viraj. Moare a doua zi. Record de spectatori: peste trei milioane între Paris și Bordeaux. Record de viteză: media orară înregistrată pe distanța de 552 de kilometri de primul concurent, Gabriel Renault, 98 de km. Dar și record de accidente. Paris-Madrid, poate cea mai celebră cursă din istoria automobilismului, a fost întreruptă la jumătate: cei unsprezece morți — patru piloți și șapte spectatori — impresionează puternic autoritățile vremii, care interzic continuarea întrecerii. Dar pot fi interzise cursele de automobile? Paris-Madrid nu s-a mai alergat niciodată. Dar cincizeci de ani mai tîrziu, o cursă comemorativă Paris-Madrid desfășurată în... America, dă naștere la coincidențe tulburătoare: își pierd viața patru concurenți și șapte spectatori.

O MESERIE PERICULOASĂ...

Interzicerea cursei nu s-a dovedit cea mai potrivită măsură. În secolul vitezei, goana după performanțe automobilistice nu putea fi interzisă. Se puteau lua în schimb măsuri suplimentare pentru micșorarea riscurilor unui sport care nu duce lipsă de așa ceva. Dar care sînt măsurile cele mai bune? Ce se poate face pentru securitatea deplină a sportivului ferecat în bolidul care gonește cu viteze fantastice? După fiecare accident specialiștii fac cercetări amănunțite și, de multe ori, nu le rămîne decît o singură explicație: concurs nefericit de împrejurări, fatalitate. Oricum, din anul 1949 și pînă astăzi, 33 de piloți și-au găsit sfîrșitul pe pistele din diferite țări. Cu explicație sau

fără. Cu siguranță, cursele de automobile sînt o meserie periculoasă — ca luptele cu taurii, ca boxul profesionist, ca alergările de cai cu obstacole, ca multe altele... Și cei ce o practică îi cunosc primejdiile.

Dar nu numai piloții își riscă viața. În pofida măsurilor de protecție, accidentele cu urmări tragice nu au putut fi evitate nici printre spectatori. Nu vom aminti decît de catastrofa petrecută în anul 1955, în timpul desfășurării cursei de 24 de ore de la Le Mans, cînd «Mercedesul» pilotat de Pierre Levegh, ciocnindu-se de o altă mașină, explodează, iar motorul proiectat în tribună face 86 de victime și un număr mult mai mare de răniți. Dar dacă mașinile contemporane de serie sînt echipate cu frîne pe disc, faruri cu iod și multe altele, dacă mașinile de astăzi sînt mult mai sigure și mai ferite de accidente, acest lucru se datorează și celor 13 piloți morți, cu începere din anul 1923, pe circuitul de la Le Mans, precum și tuturor piloților care și-au pierdut viața în cursele automobilistice, de la începuturile lor și pînă astăzi.

«NU VREAU SĂ MOR CA CEILALȚI»

După victoria obținută anul trecut în cursa de 24 de ore de la Le Mans, cunoscutul pilot Hans Herrmann declara că va renunța la curse: «Nu vreau să mor ca toți cei pe care i-am văzut murind pe pistele din lumea întreagă timp de douăzeci de ani. Am o soție și doi copii care au nevoie de mine. Faptul că mai sînt în viață — recunoștea Hans Herrmann — este într-adevăr o minune». Adevărat, numai o minune l-a salvat pe Hans Herrmann în august 1959, în Berlinul de vest, cînd mașina pe care o pilota a derapat la peste 290 kilometri pe oră, sfărîmîndu-se după un zbor de șaptezeci de metri. Mai tîrziu, Piers Courage, coechipierul lui Hans Herrmann, a ars de viu într-un accident survenit în anul 1970 pe circuitul de la Zandvoord, în Olanda. Echipole de salvare au încercat totul, dar...

Vorbind despre accidente, marele campion al anilor 1930, Nuvolari, spunea: «O dată are să ne vină rîndul la toți...» Totuși Nuvolari a murit în patul său în 1963, de o

o rachetă în adevărată putere a cuvîntului, dotată cu un motor de 53 000 cai putere și rezervoare de gaz lichid: «Blue Flame» (stînga). Gary Gabelich a realizat la bordul ei, pe pista de sare de la Bonneville, S.U.A. (jos), viteză fantastică de 1051,860 km/h. Asemeni celebrului său predecesor, Donald Campbell, și a altor mari recordmeni, Gary Gabelich a obținut performanța nu în cadrul unei competiții, ci în întrecere numai cu cronometrul și cu sine însuși. În cursul acestui an el va încerca să depășească cu «Blue Flame» zidul sonic — 1200 km/h.

C'est la triple victoire d'Alpine, de Renault et de Elf

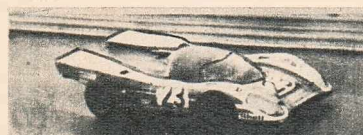
C'est pourquoi apres le triomphe d'Alpine Renault à Monte-Carlo, Renault et Elf vous offrent «voies rapides».

L'histoire de la compétition automobile, Alpine, Renault et Elf vous offrent «voies rapides».

„Între automobilul «Alpine» și «Renault»-ul de serie, diferențele reprezintă viitorul. «Renault»-urile dv. de toate zilele n-ar mai fi ceea ce sînt dacă «Alpine Renault» n-ai alerga, de 10 ani, pe toate rutele lumii «Alpine», «Renault» și «Elf» au cîștigat Rallye Monte Carlo. Dumneavoastră, de asemenea!

„Încă una dintre reclamele — de data aceasta e vorba de un facsimil din ziarul vest-german «Süddeutsche Zeitung» — ca merg pe același binecuvîntat principiu. Mășina «Porsche», campioană mondială a mășinilor de sport și prototipurilor, campioană mondială a raliurilor în grupele 1-4 etc. n-a realizat numai succese sportive — spune textul. În 1970 s-a vîndut al 150 000-lea «Porsche 911». «VW Porsche 914» a fost cea mai cumpărată mașină vest-germană. «Aproximativ fiecare a zecea mașină sport din lume este vîndută de noi».

Markenweltmeister Sportwagen und Prototypen.

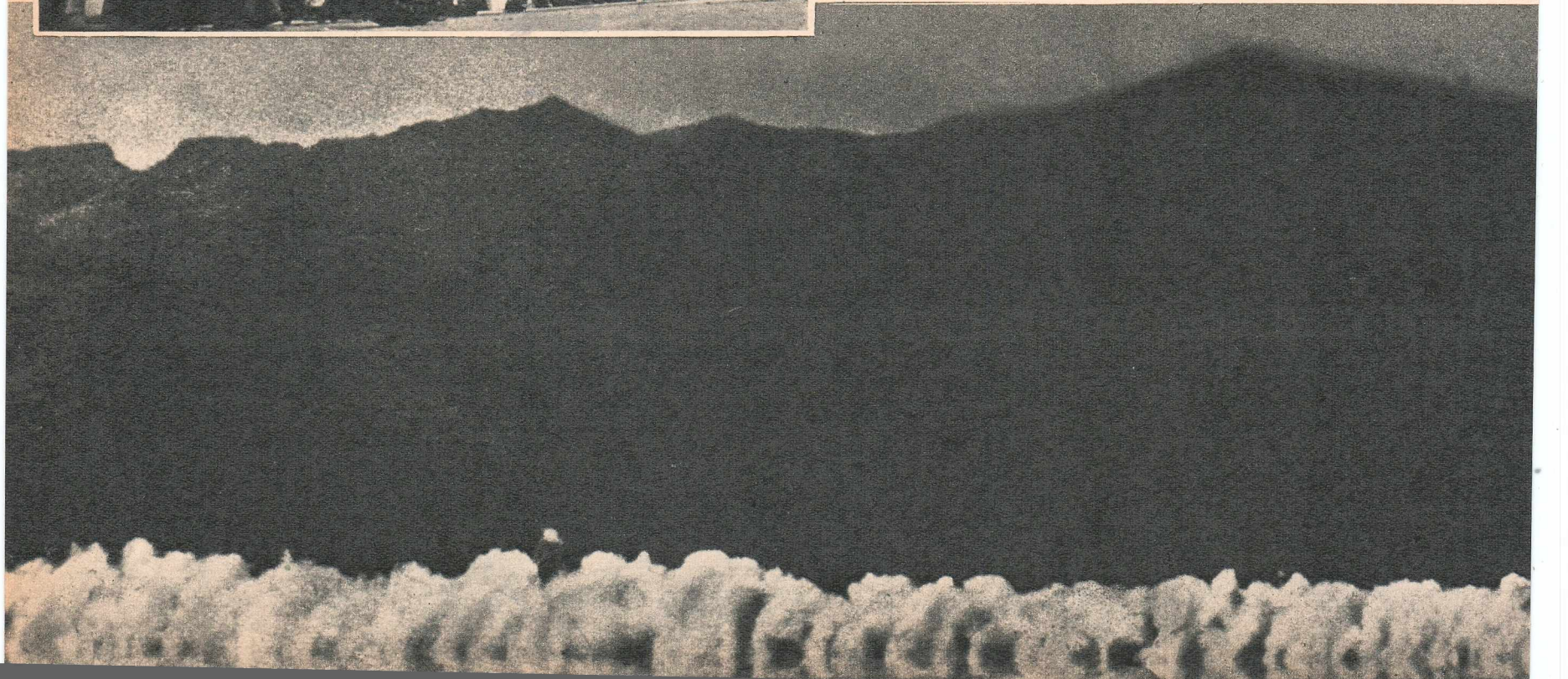
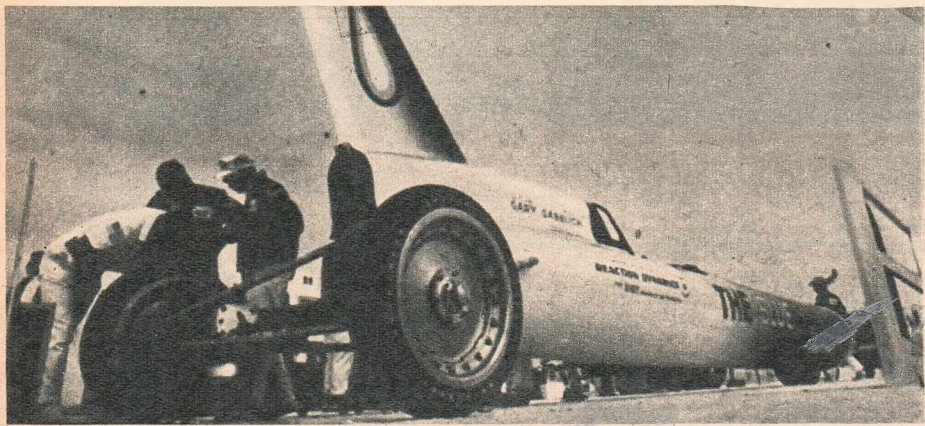

Rallyeweltmeister Gruppe 1-4.

Hatrick beim 86 Stunden Maraton de la Route auf dem Nürburgring.

Was für ein Jahr.

anghină pectorală. Dar ceilalți? Ce-i împiedică să renunțe? În 1963 mașina «Ferrari» condusă de Willy Mairesse ia foc, pilotul suferind grave arsuri la față. Ceea ce nu-l împiedică să reia cursele pînă cînd, în 1968, un alt accident îi produce o nouă rană la cap. Mairesse nu va mai putea alerga niciodată. Un an mai tîrziu se sinucide.

La un an după ce cîștigase dificila cursă de 24 de ore de la Le Mans, Lucien Bianchi își găsește moartea pe același circuit. Mașina sa «Alfa Romeo» «sare» de pe pistă și se izbește de un stîlp telegrafic. Ancheta care urmează nu reușește să dea nici o explicație. Dar Bianchi nu se afla la primul accident. Dacă ar fi să-l amintim numai pe cel suferit în celebra cursă Londra-Sydney cînd, cu 150 de km înainte de sosire, Bianchi s-a ciocnit de o mașină care făcea o manevră interzisă. Accidentul l-a costat atunci pierderea cursei și multe luni de spital. Dar nu l-a făcut să renunțe. «Fără curse nu pot să trăiesc — declara Jochen Rindt, singurul campion mondial post-mortem din istoria automobilismului. Nu banii mă interesează ci satisfacția sportivă, viața plină de agitație și strălucire a alergătorului de curse». În anul 1970, la 17 august, după ce cîștigase cinci din cele nouă curse la care participase și se afla în fruntea clasamentului mondial al piloților de automobil, mașina pe care o conducea pe circuitul de la Monza părăsește pista. Pentru totdeauna.

«Nici măcar un moment nu m-am gîndit să renunț la curse — declara pilotul francez Jean-Pierre Beltoise după ce, în 1963, un accident grav l-a silit să rămînă imobilizat șase luni într-un spital — pentru mine automobilismul este viața». Anul trecut Beltoise cîștiga cursa de «1 000 km» de la Buenos Aires, obținînd o răsunătoare victorie. Anul acesta cursa de la Buenos Aires are cu totul alte rezultate pentru pilotul francez. Acuzat de a fi purtat vina accidentului mortal suferit de italianul Ignazio Giunti, este amenințat cu retragerea definitivă a licenței de alergător. Să recapitulăm faptele. Mașina pilotată de Beltoise se oprește din lipsă de carburant. Pilotul francez coboară și, după cîteva momente de ezitare, începe să-și împingă mașina de-a lungul pistei spre boxele echipei Matra. Celelalte automobile îl depășesc pe stînga și pe dreapta, evitînd cu greu accidentul. Neobservînd obstacolul, Giunti se ciocnește la 240 km la oră de mașina lui Beltoise. Orice intervenție este inutilă. Arsuri grave pe tot corpul și fractura bazei craniului. Giunti moare în drum spre spital. Dar accidentul are și alte urmări. De data aceasta nu mai este vorba de defecțiuni mecanice sau erori de pilotaj. O susținută campanie de presă readuce în actualitate problema securității curselor de automobile. Cum a fost posibil ca pilotul francez Jean-Pierre Beltoise, unul dintre cei care au combătut vehement lipsa de securitate pe

În această mașină carbonizată se află cea mai recentă dintre victimele curselor de automobile, Ignazio Giunti. Moartea sa avea să readucă în actualitate problema lipsei de securitate a mașinilor și circuitelor, a riscurilor — utile sau inutile? — pe care și le asumă piloții.

circuitele lumii, să nesocotească o regulă elementară de desfășurare a cursei? Dar este Beltoise singurul vinovat? Se pare că nu. Pentru că nimeni nu poate explica cum a fost posibil ca mașina pilotată de Beltoise să rămînă în pană de benzină. Cum au permis organizatorii ca Beltoise să-și împingă mașina, cînd pericolul era cu atît mai mare cu cît acțiunea se petrecea în apropierea unei curbe cu vizibilitate redusă? Un asemenea accident — comentează ziarele italiene — nu ar fi fost posibil pe un circuit ca Monza, unde concurenții ar fi fost imediat avertizați și mașina scoasă de pe pistă. Și totuși se moare chiar pe un circuit ca Monza, ultimul dispărut nefiind altul decît campionul mondial Jochen Rindt...

UN RISC NECESAR?

Putea fi oare evitat accidentul în care Giunti a ars de viu? Răspunsul este și da,

și nu. În pofida măsurilor de precauție, a mijloacelor rapide de intervenție de care dispun organizatorii, piloții continuă să moară — de multe ori sub ochii neputincioși ai aceluia care ar trebui să-i salveze. Și totuși — se întreabă specialiștii — de ce mor atîția piloți pe circuitele automobilistice ale lumii? În orice moment al cursei poate interveni ceva neprevăzut. Mașina solicitată la limita de rezistență poate ceda în ciuda tuturor probelor amănunțite la care a fost supusă în prealabil. Cea mai mică greșeală de pilotaj poate costa viața. Cu atît mai mult cu cît viteza mașinii atinge peste 350 km pe oră. Este oare vorba de o limită de viteză dincolo de care orice siguranță dispore? Dar întrebarea s-a pus încă de la apariția primelor accidente, la o viteză accesibilă azi fără pericol, oricărui automobilist începător... Fostul pilot Gigi Villorosi este de părere că principala vină o poartă actualele regulamente care au

permis constructorilor, în goană după rezultate cît mai spectaculoase, să reducă automobilul la un motor pe patru roți și multă benzină — o «baie de benzină» — care ia foc la prima scînteie. O mașină de 5 000 cmc nu cîntărește mai mult de 600 kilograme. A promova un automobil cu o caroserie sigură dar greoaie ar însemna pentru firma producătoare să-și oblige piloții să nu mai cîștige niciodată. Alți specialiști afirmă însă că raliurile și cursele de automobile nu prezintă mai multe riscuri decît cele la care este expus orice automobilist în condiții normale de circulație. Moartea unui pilot de curse renumit atrage însă atenția lumii întregi, iau naștere dispute aprinse în presă, la televiziune. «Banalul» dar atît de frecventul accident de stradă trece în schimb aproape neobservat. Să ne amintim însă de cele 1 510 000 de persoane care au murit în accidente de circulație între anii 1900 și 1965 numai în S.U.A....

Fără îndoială, cursele de automobile au adversari și susținători în egală măsură pasionați. Cei dinții pun sub acuzare sacrificiile de viață omenesti — unii propunînd chiar sistarea competițiilor pentru un număr de ani, pînă cînd constructorii vor putea oferi garanții sporite de siguranță — precum și factori ca preponderența intereselor publicitare, economice, asupra celor sportive, stimularea interesului morbid al publicului pentru un gen de spectacol ce ar putea fi asemănat cu luptele de gladiatori. Susținătorii au la rîndul lor argumente solide, dintre care cel mai de greutate pare a fi necesitatea curselor de automobile pentru progresul tehnicii de specialitate. Tot ce se realizează nou în laboratoarele de cercetări ale firmelor — spun ei — tot ce se experimentează pe piste complexe de probă nu-și capătă confirmarea deplină decît în condițiile marilor competiții, cînd, în frenezia întrecerii, piloții forțează mașina pentru obținerea unor performanțe record, cînd materialele și sistemele meca-

nice sînt supuse unor solicitări maxime, revelatoare pentru rezistența lor în cele mai dificile condiții. Privite din acest unghi, cursele sînt un suprem banc de probă pe care fiecare inovație tehnică este experimentată pe cele mai diverse tipuri de mașini pentru a spori, în cele din urmă, performanțele și securitatea automobilelor de serie.

Sub bombardamentul argumentelor «pro» și «contra» competițiilor automobilistice, rolul arbitrilor ar fi — să recunoaștem — extrem de dificil. După cite știm însă, nu există deocamdată nici un «judecător» suprem în această problemă. Se poate prevedea că — inconjurate de aprige dispute contradictorii — cursele de automobile vor continua, spre satisfacția piloților pentru care ele «înseamnă viața», a milioaneilor de spectatori pasionați de acest sport și a firmelor capitaliste producătoare, atît de interesate de beneficiile ce le revin prin intermediul marilor întreceri dintre bolizii pe patru roți.

Florica ŞELMARU

37 708 PRIMARI

Miine și duminică viitoare, 27 milioane de cetățeni francezi sînt chemați să desemneze, pentru o durată de șase ani, 532 000 de consilieri municipali și comunali. Aceștia, la rîndul lor, vor alege dintre ei 37 708 primari, însărcinîndu-i să conducă gestiunea a tot atîtea localități. Cu excepția Parisului, deși, ca toate localitățile urbane și rurale din Franța, capitala alege un consiliu municipal, primar nu are. Ci doar un președinte pe care consilierii și-l alege în fiecare an și căruia îi revin mai cu seamă obligații de reprezentare, în timp ce cu autoritatea reală este investit în fapt prefectul orașului Paris, numit de guvern.

În jurul constituirii listelor s-au purtat de cîteva luni, începînd deci cu mult înainte de deschiderea campaniei electorale propriu-zise, discuții și negocieri între reprezentanții diferitelor formații politice, în rîndurile majorității ca și în acelea ale opoziției.

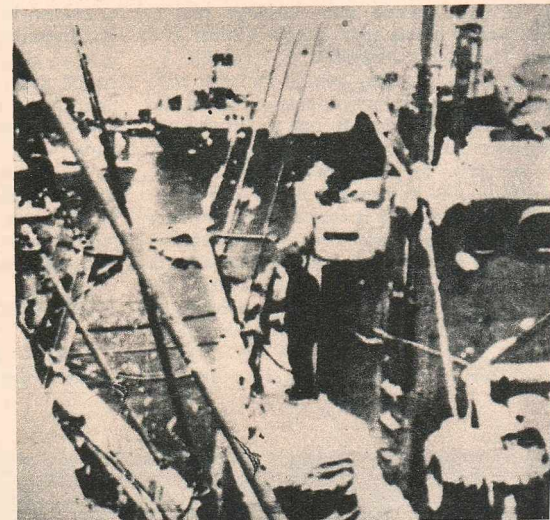
La majoritari — partidul gaullist UDR, republicanii independenți ai ministrului economiei și finanțelor, Giscard d'Estaing, centristii guvernamentali ai noului ministru al culturii (fost al agriculturii), Duhamel — se manifestă îndeobște, în preajma consultărilor electorale, tendința, mai ales a «giscardienilor», de a se distanța cumva de UDR, anunțînd, de pildă, că vor prezenta la primul tur de scrutin liste separate. În general, reconcilierea se produce, în unele locuri, chiar înainte de primul scrutin, pretutindeni la al doilea; de data aceasta, la regrupare au contribuit, pare-se, într-o măsură, frămîntările generate în sinul UDR de apariția unor tendințe autoritare, «dure», al căror exponent s-a făcut însuși secretarul general al formației gaulliste, Tomasini. Criticînd unele orientări ale politicii de stat, acesta a determinat o anumită reactivare a sentimentului de solidaritate guvernamentală.

În rîndurile stîngii, drumul către unitate, oricît de accidentat i-ar fi parcursul, definește un proces de durată cu incontestabile perspective. El comportă două aspecte: evoluția relațiilor dintre partidele comunist și socialist, principalele organizații politice ale stîngii; proiectul de fuziune al socialiștilor, principala organizație a stîngii necomuniste, cu Convenția Instituțiilor Republicane, formație numeric modestă și destul de eterogenă, condusă de François Mitterrand. În cursul negocierilor dintre P.C.F. și P.S.F. s-a putut observa că, în timp ce la comuniști nu există opoziție față de cooperarea cu socialiștii, la socialiști se manifestă două tendințe: una, de a amina progresele în relațiile cu partidul comunist pînă după fuziunea cu C.I.R. pentru ca noul partid socialist astfel constituit să se prezinte în fața interlocutorului ca o singură organizație, structurată și omogenă; cealaltă care recunoaște fățiș că factorul fundamental al succesului stîngii este asocierea leală cu comuniștii. Acest din urmă punct de vedere a precumpănit în actuala etapă. La începutul anului, era dată publicității platforma comună a comuniștilor, socialiștilor și C.I.R. Ceva mai tîrziu, tot în ianuarie, cele trei formații încheiau un acord în vederea competiției municipale în sectoarele capitalei. În fine, recent se făcea cunoscut mai întîi că în toate cele 14 sectoare pariziene Uniunea de Stînga va prezenta liste comune, apoi că la fel se va întîmpla în 124 de orașe din provincie, că în altele — deși P.C.F. și P.S.F. vor candida pe liste separate la primul tur de scrutin — se vor asocia la al doilea. Și, fără îndoială, nu este doar tactică electorală. O îndelungată experiență a demonstrat că numeroasele consilii în care reprezentanții celor două partide sînt majoritari și își conjugă eforturile se fac remarcate prin activitatea lor inteligentă, cinstită, democratică, eficientă. Virtuți de gestiune cu atît mai apreciable cu cît consiliile ce vor fi alese în aceste două duminici vor avea a-și exercita mandatul într-o perioadă de transformări: regionalizarea (repartiție mai echitabilă a centrelor industriale, desconcentrare administrativă) este doar la ordinea zilei și, sub forme diverse, în preocupările tuturor formațiilor politice.

golful persic: dublu avantaj

23 companii petroliere occidentale, dintre care 17 americane, au capitulat în fața condițiilor ferme ale celor zece state grupate O.P.E.C. (Organizația țărilor exportatoare de petrol), cărora le revin 40 la sută din producția de petrol a lumii capitaliste. Petrolul din zona Golfului Persic va fi furnizat acum la prețul majorat și cu încasarea impozitului fixat asupra beneficiilor respective, potrivit aranjamentului încheiat la Teheran. Printre beneficiarii acestei înfringeri a marilor companii petroliere se numără emiratele bogate în surse de aur negru și fabulosul exportator: Kuveitul. Câștigătorii acestui prim și substanțial avantaj au acum toate motivele să celebreze încă o victorie, o dată cu hotărîrea guvernului conservator englez de a-și reconsidera așa-zisa politică la est de Suez și de a declara că, pînă la sfîrșitul acestui an, trupele britanice staționate în regiunea Golfului Persic vor fi retrase. În fotografie — emirul Kuveitului, Sabah Al-Salim Al Sabah (al doilea din stînga), însoțit de cîteva membri ai parlamentului țării.

iarna tîrzie

După o perioadă de «retragere strategică», iarna și-a reluat — tîrziu, dar eficient — ofensiva. S-a instalat și în Italia, cu furtuni de zăpadă, troiene de cîte trei metri înălțime și geruri care ajung pînă la 24 grade sub zero a nins pînă și în Sicilia, unde zăpada e o raritate meteo-logică. În portul Pescara, pe țărmul Adriaticii (în fotografie), iarna a blocat în radă vasele pescărești.

armura represiunii

Așa ar putea fi denumit costumul acesta de... protecție confecționat pentru uzul poliștilor suedezi. Ceea ce pînă de curînd părea cu totul absurd și inutil în Suedia ar putea să devină o... necesitate imediată. Mai ales de cînd frămîntările sociale au devenit explozive și în această țară. De altfel, așa cum reiese din telegramele de presă, grăvii suedezi se arată la fel de diși — și chiar violenți — în susținerea revendicărilor lor. Un institut militar suedez de cercetări a experimentat armura de protecție ce intra în dotarea forțelor polițienești, spre a fi folosită caz de... dezordini.

il fascismo che uccide...

Întreaga Italie este cuprinsă de indignare împotriva recrudescenței subite a provocărilor neofasciste care au căpătat în ultimele săptămâni forme dintre cele mai virulente și violente. După ce s-au dat la numeroase acte huliganice pe străzi și în piețe publice, în diferite instituții și întreprinderi publice, mizgălind zidurile cu zvastici și sloganuri ultrareacționare, elementele neofasciste au declanșat, sub diferite pretexte, tulburări în diferite orașe italiene, împingând provocările până la ciocniri sîngeroase, la Reggio Calabria și în alte localități. Huliganii fasciști s-au dat la dezordine și în universități, unde au pătruns înarmați și agitînd bîtele. Valul de subversiune neofascistă s-a izbit însă de rezistența fermă a forțelor democratice, progresiste. Riposta lor organizată, sub forma unor puternice manifestații populare de protest și acțiuni concrete de reprimare a provocărilor, s-a transformat într-o demonstrație a voinței unite a maselor de a zdrobi complotul neofascist. 700 000 de persoane au luat parte numai la impunătoarea manifestație pentru apărarea ordinii republicane, care a avut loc la Milano. La Roma și în alte orașe acțiunile de luptă contra neofasciștilor continuă.

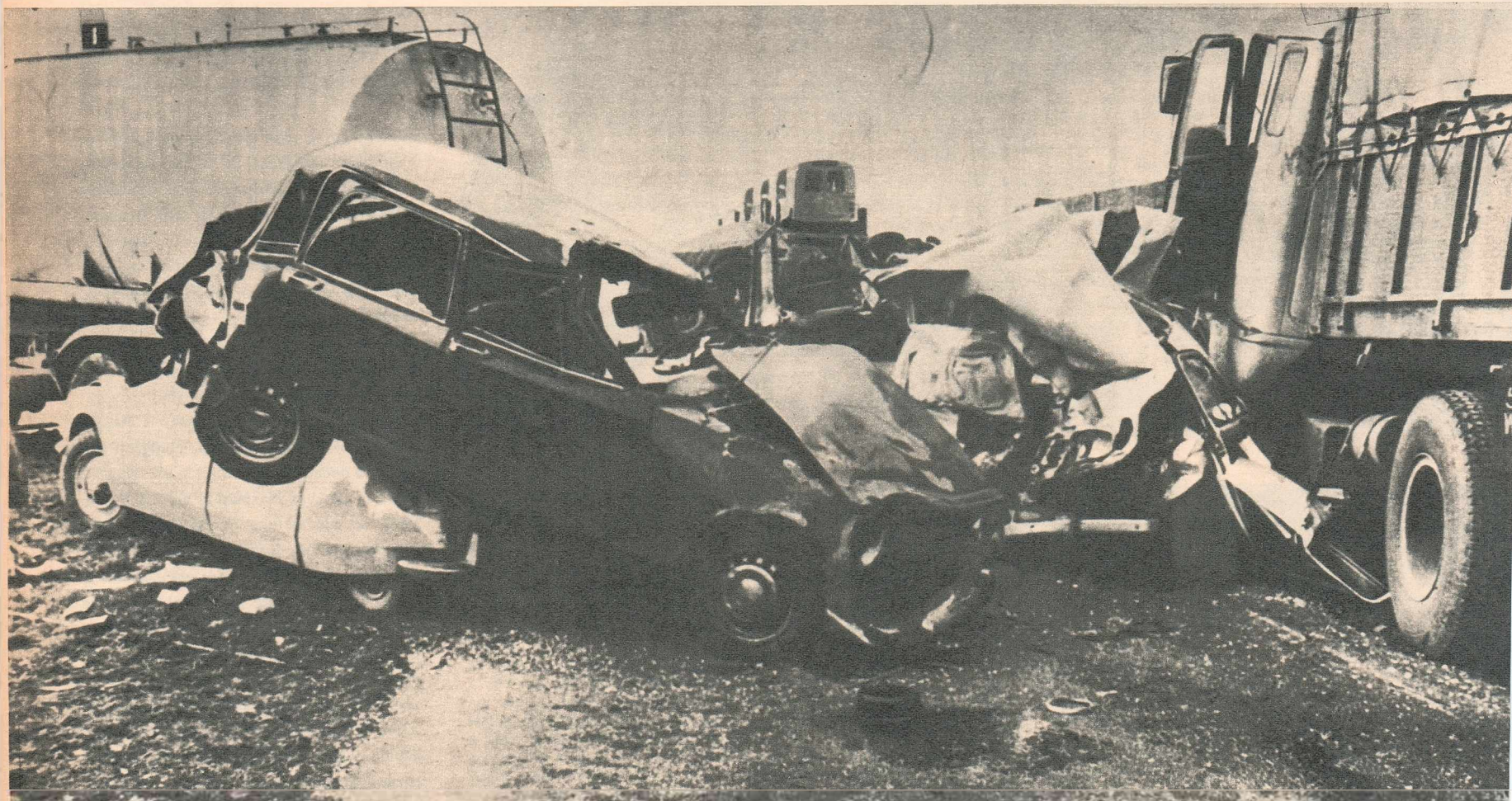

Aspect de la impunătoarea demonstrație a tineretului și muncitorimii care a avut loc la Roma.

Fragment din coperta unui număr recent al revistei «Vie Nuove». Fotografia-document este însoțită de chemarea legitimă: «Să barăm calea fascismului care ucide!»

În altă imagine demascatoare: un grup de huligani fasciști înarmați cu bîte și lanțuri, surprinși de fotoreporter la Universitatea din Roma. Senatul universitar, reunit sub președinția rectorului, prof. D'Avack, a emis o ordonanță prin care interzice cu desăvîrșire introducerea sub orice formă în incinta facultăților a obiectelor folosite ca arme de către huligani. Totodată au fost efectuate ample percheziții în toate facultățile.

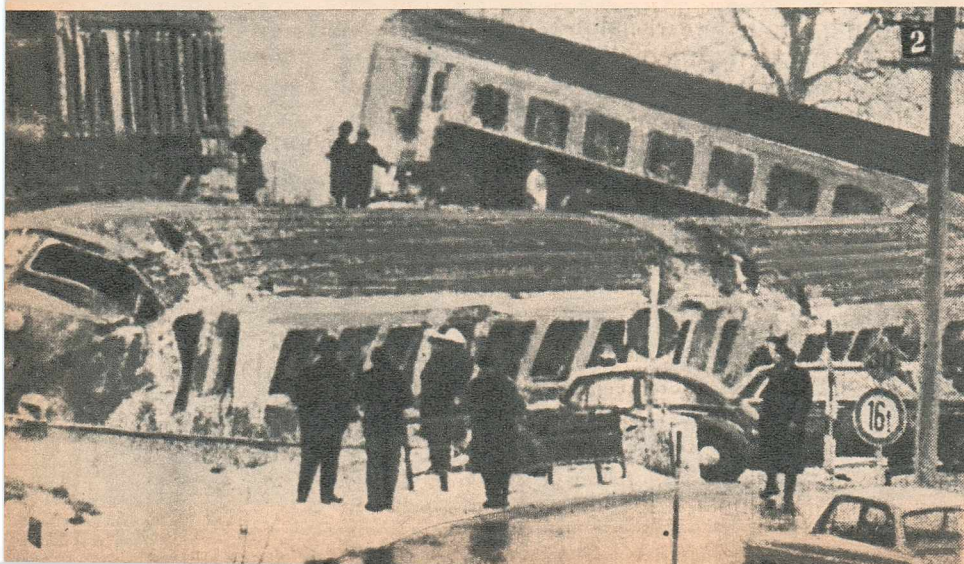
AUTOROUTE A1

LE CARAMBOLAGE DE L'AN

supercarambolaje '71

Mai spectaculos și mai dramatic decît în cel mai fantezist film de aventuri, cu urmări palpitate de automobile ce se termină clasic cu salt în prăpastie sau carambolaj la intersecție. Cum nu o dată realitatea depășește ficțiunea, iată-ne în fața unui accident de circulație de proporții cu totul neobișnuite, redat de «Paris-Match» pe două pagini întregi cu titlul: «CARAMBOLAJUL ANULUI». Locul acțiunii: autostrada A 1 — Paris Lille, punctul Fresnes les Montauban. Eroii turnirului automobilistic: 42 de limuzine, autocamioane, autocisterne, autobuze (foto 1). Victime omenești: 3 morți și 2 răniți grav. În aceeași zi, la interval de cîteva ore, din cauza norului dens de ceață, s-au produs în lanț, pe aceeași autostradă, alte cîteva ciocniri. Dar în istoria accidentelor de circulație supercarambolajul celor 42 rămîne de pomină.

De astă dată și-au pierdut viața 28 de pasageri (foto 2). Accidentul de cale ferată s-a produs pe linia München—Zürich. Două garnituri, dintre care unul expresul «Bavaria», s-au ciocnit în plină viteză la Allgäu, adăugînd încă un punct la palmaresul, și așa destul de încărcat, al accidentelor care au avut loc în primele luni ale acestui an — pe uscat, în aer și pe apă.

◀ călugărița cu... pistol la centură

De necrezut, dar adevăra. Fotografia nu minte. Provenind din Ponton Beach (Illinois S.U.A.). Prezintă o călugăriță-polițist. Este vorba de sora Maria Cornelia, membră a ordinului «Divina providență». Dîndu-și seama probabil că nici un fel de rugăciune nu ajută la combaterea criminalității în rîndurile tineretului american, sora Cornelia a hotărît să treacă la acțiune, oferindu-și serviciile organelor polițienești din Ponton Beach pentru reprimarea activității bandelor de minori infractori. La vîrstă de 45 de ani, o călugăriță americană este gata să facă uz de armă ca să aducă delinvenții pe calea cea bună. Și rîsul local, Rosewell Benet pretinde de altfel că, de început, călugărița-polițistă adus reale servicii, fiind surprinsă pranică pentru discreția și ingeniozitatea cu care acționează: «Sora invizibilă».

execuție în hyde park?

larna fierbinte pentru guvernul Heath n-a fost un pronostic gratuit. Ceea ce se petrece de câteva săptămîni pe frontul social britanic, incins pînă la incandescență, este expresia unui puternic val de nemulțumiri care pune la grea încercare garnitura guvernamentală conservatoare. Aproape două milioane de muncitori declară grevă într-o singură zi; greva salariaților de la P.T.T. durează opt săptămîni; 50 000 muncitori de la uzinele «Ford» refuză să reia lucrul după cinci săptămîni de grevă; milioane de englezi ies în stradă pentru a protesta împotriva noii legi antisindicale, care urmărește interzicerea grevelor. Și totul desfășurat la cald, fără urmă de... «cald englezesc». Mișcarea de luptă pentru apărarea drepturilor celor mulți este considerată drept una dintre cele mai importante acțiuni muncitorești care au avut loc în Anglia în ultimii 45 de ani.

Imaginea acestei insolite execuții simbolice, transmisă de agenția engleză «Keystone», oferă măsura stării de spirit ce a domnit în rîndurile greviștilor de la oficiile poștale britanice. Ca un avertisment la adresa conducerii serviciilor poștale, în sensul că un compromis este exclus, greviștii demonstrați au inscenat în vestitul Hyde Park londonez această spînzurătoare, atîrnînd de funie un mulaj de ghips, reprezentîndu-l pe Mr. Ryland, directorul general al poștelor (fotografia 1).

„one-day strike“

În fotografia 2 aspect de la marele marș prilejuit de «One-Day Strike» (Grewa de o zi) împotriva legii antisindicale elaborate de guvernul conservator.

Celebrul poet și militant progresist PABLO NERUDA a fost numit ambasador al Republicii Chile la Paris. Cercurile politice și diplomatice din capitala Franței apreciază că hotărîrea președintelui Allende de a fi reprezentat de o personalitate de asemenea prestigiu într-un «post-cheie constituie nu numai un act simbolic dar și „o alegere inspirată“».

DAVID KENNEDY, fost ministru de finanțe al S.U.A., care deține în prezent titlul de ambasador special american la dispoziția Casei Albe, a primit misiunea de a întreprinde un turneu de 20 de zile prin mai multe țări din Asia, pentru a studia aspectele esențiale ale problemelor economice care interesează S.U.A. În cursul voiajului său, trimisul Washingtonului va face escale la Bangkok și Saigon, după care va întocmi în raport detaliat.

Toate încercările poliției din Uruguay de a obține eliberarea ambasadorului britanic la Montevideo, GEOFFREY JACKSON, care se află ca ostatic în mâinile răpitorilor aparținînd unei organizații ilegale, continuă să rămînă infructuoase. Eliberarea recentă a consilierului american Claude Fly, care fusese răpit în august anul trecut, nu a fost însoțită de nici un indiciu că ambasadorul englez ar putea să fie de asemeni eliberat. Un mesaj provenit pe căi ocolite comunică doar că diplomatul ținut ca ostatic este sănătos.

Cea de-a XVI-a sesiune a Consiliului Ministerial al Organizației Unității Africane (O.U.A.), care a avut loc zilele acestea la Addis Abeba, a prilejuit luări de poziție ferme împotriva livrării de arme regimului rasist din Africa de Sud. În cuvîntarea pe care a rostit-o împăratul Etiopiei, HAILE SELASSIE, a fost condamnată energic hotărîrea guvernului britanic de a furniza elicoptere militare guvernurilor din Pretoria. Participanții la sesiune au fost invitați să se opună categoric inițierii oricărui dialog cu rasiștii sud-africani.

Problema aderării Angliei la Piața comună continuă să fie obiectul unor interminabile tratative și tergiversări. În seria convorbirilor preliminare pe care le-a avut cu reprezentanții unor țări membre ale C.E.E., ministrul britanic pentru problemele europene, GEOFFREY RIPPON, urmează să răspundă invitației guvernului italian de a vizita Roma, pentru un schimb de vederi oficial.

După ce, timp de mai bine de un an, a funcționat ca secretar de stat adjunct al S.U.A. pentru relațiile publice, fostul astronaut american MICHAEL COLLINS (unul dintre participanții la prima expediție selenară, «Apollo-11» în 1969) a demisionat din acest post, urmînd să fie numit director al Muzeului național spațial și de aeronautică din capitala S.U.A. — Washington.

cronica de trei secunde

CONVOIUL

Primit solemn la Academia Franceză, Eugen Ionescu — ținînd sabia ornată cu un cap de rinocer lucrat în fildeș — ascultat la fel de solemn elogiul pe care i-l aducea profesorul Delay. Acest elogiu începea prin definirea noului ademician ca «un scriitor imposibil de clasat în vreo școală erară»: «Sînteți un om singur»...

Curios — cînd e vorba de a preamări un scriitor i se ridică e și soclu doar pentru el și se acceptă că, de bună-seamă, autorul e un unicat. Cînd e vorba însă de a-l umili sau de a-l arunca la lada cu gunoi a istoriei literare sau pur și simplu istoriei (fiindcă există și asemenea evenimente), cioclii îi sesc sistematic un tovarăș de drum de care îl încătușează în «Vidocq», ca în «Lanțul», ca în Dostoievski. Cine-l urăște moarte (estetică) pe Balzac, îl leagă de Zola. Cine îl adoră Faulkner și visează la dictatura lui peste întreaga literatură a veacului — îl detestă pe Hemingway și-l ferecă lingă de Fitzgerald. Amîndoi — nu separat — au distrus analiza, amîndoi sînt deci îmbarcați în acel vagon plumbuit al uitării. Ită vreme, chiar Eugen Ionescu a fost în convoi cu Beckett, vă cum groparii care înmormîntează pe dreapta l-au fixat Sartre lingă Camus. Altădată — în cazuri mult mai viete — e adus în boxă chiar Dostoievski pentru a împărtași l soarta blestată a vreunui gidian, într-o altă zi e chemat e pentru a i se lega lanțul de un tolstoian... Imbecil spectacol! i exaltant — căci nici unul dintre temniceri, nici unul tre gropari nu-și dă seama că tocmai aceste convoaie de cite doi nasc obscur și misterios acea solidaritate în suferință, aceea fraternitate în umilință din care — zi de zi, la de obscur și de misterios, se hrănește forța sfințită și înleuna revoluționară a creației. Numai așa, luați doi cite în lăntuși împreună pe galera imbecilității — marii itori devin și se simt unici, fără moarte, murind de obicei uri și cu atît mai liberi.

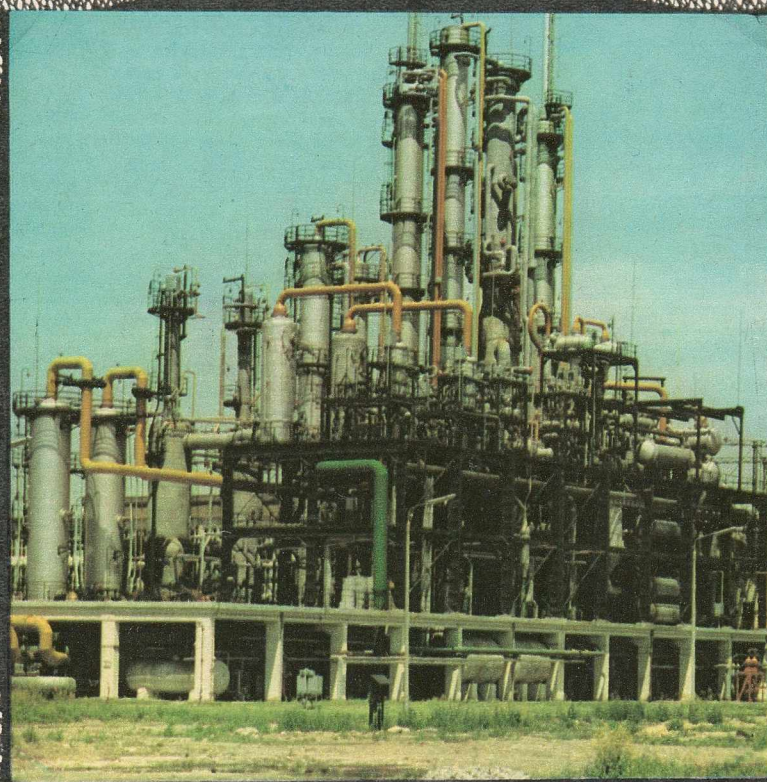
PROTEST

Dacă protestul unui individ vă mai spune astăzi ceva dacă revolta unui singur cetățean al lumii mai merită o oarecare atenție, dacă avertismentele unei singure puteri, fie ea puterea derizorie dar sălbatică de a ride la cinema, mai au vreo valoare serioasă — atunci permiteți-mi să protestez, să mă revolt și să urlu cerînd cu toată vehemența, cu toată indignarea, să înceteze agresiunea josnică și mercantilă la care sînt supuși Stan și Bran.

O mare agenție de asigurări — călcînd în picioare cele mai sfinte legi ale artei — o cumpărat cu cîteva milioane de franci dreptul de a folosi pe larg, cît vrea și cum vrea, secvențe din sacrele lor filme pentru a ilustra cît mai caraghios și convîngător accidentele și pericolele vieții zilnice față de care nu ne putem apăra decît prin polițe de asigurări. Tehnicienii agenției au vizionat, timp de 55 de ore, 90 de kilometri-peliculă pentru a alege din gagurile și scenele divine, fără moarte, ale celor doi mari comici, acele imagini care le-ar putea servi lozincilor lor publicitare, șablaanelor lor stupide. Trebuie să notez că unul dintre tehnicienii a fost de părere că gagurile lui Stan și Bran sînt în general prea lente și ar trebui accelerate... Mizerie a mizeriilor! Cînd mă gîndesc că scheiul lor în care de la vînzarea unui brod se ajunge la distrugerea unei case și a unei civilizații — schei cu care eu unul aș pleca liniștit în lumea cealaltă — ar putea fi o exemplificare la necesitatea de a te asigura împotriva vagabonzilor agresivi, îmi vine să pun mîna nu pe bici, cum s-ar conveni cînd vrei să alungi negustorii din templu, ci direct pe revolver sau pe tun — ca protestul meu să sune serios în secolul XX. Mă reprim însă și, măsurîndu-mi cuvintele, spun doar atît, cu toată ura acumulată din copilărie și pînă azi:

«Jos etichetele de pe Stan și Bran!»

Radu COSAȘU

MINISTERUL INDUSTRIEI CHIMICE

R.OMchim

București — România
 Bd. Ana Ipătescu nr. 51
 Telefon : 12.85.10 12.35.81
 Telex : 01183728
 Căsuța poștală : 4654

- Exportă și importă instalații chimice, lucrări de inginerie chimică
- Importă utilaje și echipamente pentru industria chimică
- Oferă la export licențe privind invenții brevetate și know-how în domeniul industriei chimice
- Efectuează studii de fezabilitate, procese și proiecte tehnologice, proiecte de construcții, instalații și montaj în domeniul industriei chimice
- Acordă asistență tehnică pentru montaj și punerea în funcțiune a instalațiilor chimice
- Școlarizează personalul necesar instalațiilor chimice exportate

carte

● În întîmpinarea aniversării celor 50 de ani eroici de la crearea Partidului Comunist Român, Editura politică — sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. — a scos de sub tipar prima lucrare filozofică de după 23 August, elaborată în lumina materialismului dialectic de lămurat al cărților și strălucit militat al partidului nostru Lucrețiu Pătrășcanu: **Curente și tendințe în filozofia românească.**

● Tot la aceeași editură a apărut ediția a doua a **Antantei Balcanice** de Cristian Popisteanu. Noua ediție a cărții se bucură de o postfață semnă de cunoscutul istoric englez prof. Arnold J. Toynbee care spune printre altele: «Ea (cartea — n.n.) constituie o lucrare de istorie recentă, revelatoare pentru problemele actuale ale relațiilor internaționale».

● La Editura Univers, Vera Călin, în recenta sa carte: **Romantis-mul**, evidențiază cu claritate tipologia romantică, reușind o sinteză edificatoare a unui vast material.

● La Editura Cartea Românească apare volumul de teatru: **Și eu am fost în Arcadia** de Horia Lovinescu.

● La Editura Ion Creangă, noi cărți de versuri pentru cei mici: **Poezii pentru copii** de Violeta Zamfirescu, **Cercul** de Adrian Mușoiu.

● La aceeași editură, scriitorul Sîtô András traduce în limba maghiară **Povești** de Ion Creangă.

● În cartea **Ferestre spre azur**, poetul Mihai Stănescu își strînge versurile «la amiaza vieții», cum spune Șerban Cioculescu într-un comprehensiv Cuvînt înainte. «Sînt uneori adînc sentimental», se mărturisește poetul într-un semnificativ «Autoportret» (Editura Litera).

● Subtilului prozator care a fost Anton Holban (1902-1937) i-a apărut în colecția Biblioteca pentru toți o culegere de schițe, nuvele, note de călătorie purtînd titlul de **Bunica se pregătește să moară**. Ediția e îngrijită și prefăcută de Elena Beram (Editura Minerva).

cinema

Raffaella Carrà

● **Lokis**. Janusz Majewski — o speranță a cinematografului polonez — riscă pe cont propriu atunci cînd încearcă să urnească navela lui Mărimă pe urmele lui Hitchcock. În distribuție — Edmund Fetting, Josef Duriasz.

● **Bănuț e mortul**. Un actor bun, care merită să fie urmărit chiar și într-un mediu film de spionaj, Leon Niemczyk. În alte roluri — Alfred Rucker, Uta Schram, Alfred Struwe. Regia — Rainer Bür (R.D.G.).

● Dacă inima nu vă îmboldește să intrați în sălile unde s-au instalat premierele săptămîinii, în orice caz nu ocoliți sala unde se

afllă **Inceputul** (Gleb Pamiľov). Nu vă uitați că este cam mărghinașă.

● Mari actori și vedete simpatice pe ecranele noastre: Toshiro Mifune («Ultimul samurai»), Inna Ciurikova («Inceputul»), Robert Mitchum, George Kennedy («Băieții buni, băieții răi»), Alberto Sordi, Vittorio de Sica («Un italian în America»), Raffaella Carrà, Jacques Perrin («Trandafirii roșii pentru Angelica»), Jean Gabin, Lino Ventura, Alain Delon («Clanul sicilienilor»).

● Robert Hossein și Charles Aznavour vor fi parteneri în filmul lui Jean Lariago, «Partea leilor».

plastică

● Sculptorul Cristea Grosu expune 26 de lucrări în teracotă și ceramică glazurată. Fără sofisticări, arta lui Cristea Grosu este de un realism direct, adeseori cu accente simbolice și tînde spre grandios și monumental. Influența artei populare e perceptibilă, dar nu dominantă, artistul operînd disocierile necesare pentru a evita decalcurile («Orizont», bd. N. Bălcescu, 23).

● În spații restrînse, în care migala primează, ceramistul Mihai Gheorghe inventează o lume plină de frumuseți. Desenul e delicat și fantezia abundentă pe aceste plăci și platouri de faianță, decorate cu oxizi și glazuri mate pe care artistul le expune în holul Teatrului de Comedie.

● Maria Antonescu expune la galeriile «Simeza» peste 30 de lucrări: peisaje și portrete, naturi moarte și flori. O pictură care explorează fără echivoc realul, o sinteză între rigoarea desenului și lirismul culorii.

● Tot la «Simeza» tînarul pictor Theodor Moraru expune 12 lucrări. Nu descrierea unei realități imediate, ci analiza unor stări cerebrale îl preocupă pe artist, după cum el o declară programatic în prefața expoziției: «Structura și formele lucrărilor transpun dorința de completitudine din spațiul original al relației om-natură cu obsesia elucidării și catharsisului».

● Margareta Stahl privește lumea cu sensibilitatea unui artist decorator. Ea stilizează epurînd spațiul pînă la purificare. În afara citorva portrete și nuduri, M. Stahl expune în holul Universității populare (Dalles) numeroase «materități», temă care revine insistent și care a dominat și ultima sa expoziție.

disc

● Micuțul disc «Patru șlagăre mondiale» stîrnește interesul nu numai prin popularitatea pieselor incluse în repertoriul său, ci, mai ales, prin prospețimea interpretativă a solistului: Octav Zemlicka, cunoscut, de altfel, și din participarea sa la manifestările formației «Cantabile». Acompaniat de orchestra «Electrecord», dirijată de Al. Imre, Octav Zemlicka ne cîntă în engleză: «Sugar, Sugar», «Baby», «Pretty Belinda» și «Sergeant Pepper's lovely hearts club band», bucată din urmă aparținînd lui John Lennon din fosta formație Beatles (45-EDC-10 165).

● Ultima înregistrare a interprete de muzică populară Angela Buciu, acompaniată de formația orchestrală a lui George Vancu, cuprinde cîteva piese folclorice de mare valoare emoțională: «Înimă, inimă mea», «Tot așa zic oamenii», «Bată-vă focul, bărbăți», «Mi-o poruncit cucu mie» și «Mîndru-i steagul» (EPC-10 153).

● Tita Bărbulescu, o altă stea a folclorului românesc, adaugă an de an noi succese în discografia interpretărilor ei. Acompaniată de orchestra lui Constantin Busuioac, Tita Bărbulescu ne dăruiește, pe actualul disc, noi nestemate fol-

clorice, dintre care notăm: «Dete frunza, dete iarba», «Mîndru-i de pe grui», «De ce, Gheorghe, nu te-nsoți?» și «Dimineața mă sculai» (EPD-1 260).

muzică

Ion Voicu

● Reamintim programul de azi al Filarmonicii: «Motive maramureșene» de C.D. Georgescu; Concert pentru vioară, violoncel și orchestră de Brahms; Simfonia IX de Mahler. Dirijează, Paul Popescu, soliști, Ștefan Ruha și Iacob Dula.

● În viitorul concert al Filarmonicii ascultăm: «Umbre și lumini» de Ludovic Feldman, o lucrare în primă audiere pe care autorul a definit-o «frescă simfonică»; Concertul pentru pian și orchestră nr. 3 de Beethoven; o altă primă audiere — 6 monoloage din «Jedermann», pentru voce și orchestră de Frank Martin; Variațiuni și Fugă pe o temă de Purcell de Benjamin Britten. Remarcabilă personalitatea artistică a solistului-pianist Cristoph Eschenbach din R.F.G. Solista vocală e Martha Kessler. Dirijează, Mircea Cristescu (19-20 martie, Ateneu).

● Programul concertului săptămînal al orchestrei simfonice a RTV are în vedere gustul marelui public al sălilor de concert: «Serbări romane» de Ottorino Respighi; Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Niccolò Paganini; Poemul simfonic «Till Eulenspiegel» de Richard Strauss. Valoarea concertului este subliniată și de personalitatea solistului, violonistul Ion Voicu. Dirijează, Iosif Conta (18 martie, Studioul RTV).

● Un recital extraordinar al pianistului sovietic Dimitri Bașkîrov, interpret al unui valoros program Mozart, J.S. Bach, Schumann, Prokofiev, Brahms (14 martie, Ateneu).

● Concertul Corului Filarmonicii, dirijat de Vasile Păntea și cu soliști Aurelia Diaconu și Florian Dumitrescu (lucrări de D.C. Kiriac și G. Cucu), a fost amînat pentru 15 martie, Ateneu).

teatru

● **Zadarnice jocuri de iubire** de Shakespeare (Teatrul Mic): bine intenționate dar, vai, zadarnice dăruiri actricești, zadarnică și frumusețea actrițelor, și fantezia pîcantă a costumației (Mioara Burescu), zadarnică și străduința regizorală (Sorana Coroamă) de a ne amuza cu o comedie de tînerete a marelui Will (excelent tradusă pentru lectură, dar nu și pentru rostire scenică), într-un spectacol căruia îi lipsesc liantul, suflul, picătura de har divin. Cele cîteva momente de satisfacție artistică le datorăm — totuși — lui Dan Nuțu și Dumitru Furdui.

● **Maxi-revista '71** (Teatrul muzical din Brașov): bunul meșteșug de textier al lui Mihai Maximilian

îmbinat de astă dată și cu o elegantă abilitate regizorală, exersate într-un spectacol în care calitatea muzicii (Vasile Veselovski), fantezia coregrafiei (Adriana Dumitrescu) și rafinamentul scenografic (Puiu Ganea și Andrei Ivănescu-Damaschin) își întind frățește mina.

● Cu spectacolul **Gaițele** de Al. Kirîțescu, teatrul ploiestean sărbătorește 50 de ani de activitate scenică a actriței Nelly Constantinescu, membră fondatoare a acestui teatru, pe care nu l-a părăsit de-a lungul a 22 de ani. Înconjurată de dragostea și simpatia publicului, de prețuirea întregii trupe, Nelly Constantinescu își încheie activitatea, în acest ceas de sărbătoare, cu un bilanț plin de roade bogate.

● **Joaca** de Alexandrina Davidescu (Teatrul de stat de păpuși din Oradea); un nou spectacol-studio, montat de inventiva și harnica trupă orădeană, încercînd noi formule păpușărești și soluții regizorale. Realizatori și interpreți: Mioara Diaconu, Kilin Ildiko, Traian Buda, Amariței Ștefan (ultimii doi fiind și autori ai muzicii).

● **Duelul** («Domnișoara de Belle-Isle») de Al. Dumas-tatăl. Din nou, doi oaspeți de seamă pe scena Teatrului de Nord din Satu Mare: Septimiu Sever, în ipostaza de regizor al spectacolului și de interpret al rolului ducelui de Richelieu, și Liviu Ciulei, creator al decorurilor. Din distribuție: Marian Georgescu, Violeta Berbiuc, Vioreca Suci, Petre Moraru, Nicolae Popenciu etc.

Septimiu Sever

televiziune

ACTUALITATE-REPORTAJ. «50 de ani în 50 de zile» este titlul unui ciclu de reportaje de Al. Stark. Titlul definește și conținutul emisiunii: evocarea anilor de luptă, de apriță rezistență și de glorioase victorii, ani hotărîtori pentru destinul poporului nostru, pentru prezentul și viitorul patriei (emisiunea se transmite zilnic). Constantin Berceanu și Tudor Vornicu sînt autorii telereportajului cu titlu adus din cultura strămoșilor romani «Despre natura lucrurilor» cu obiectiv:

Maria Pietraru

Ilinca Tomoroveanu

magistrala construcțiilor industriale din Moldova de sus (duminică).

MUZICA. «Costi fan tutte», vaporoză operă mozartiană, cu distribuția: Magda Ianculescu, Dorothea Palade, Elena Simionescu, Valentin Teodorian, C. Gabor, Ludovic Konya (duminică). Ionel Perlea, Zubin Mehta, Sergiu Celibidache, în fața partiturii «Tablouri dintr-o expoziție» de Musorgski-Ravel (marți). «Seara melomanului» inaugurează ciclul «Mic ghid al simfoniei» cu exemplificări din Vivaldi, Haydn, Mozart (sîmbătă).

FILM. «Jocul de cuburi», un film polișt (dar nu numai) cu Jean Seberg (duminică). **TELECINEMATECA** își onorează obligațiile: «Salvatore Giuliano», povestea tragică și adevărată a unui bandit sicilian, în viziunea artistică a lui Francesco Rosi care și-a realizat filmul fără actori profesioniști (miercuri). În premieră pe țară, un film de James B. Clark — «Cîinele din Flandra» (joi). În fine, «Prințesa tristă», un film (ceh) și o surpriză: în rolul principal — Helena Vondrackova, frumoasa cerboaică de argint (vineri).

TEATRU. «Titanic vals» în haină nouă. O ecranizare TV, în premieră, după cunoscuta comedie mușatesciană. Distribuție distinsă din care notăm: Radu Beligan, Ileana-Stana Ionescu, Angela Costache, Melania Cirje, Ilinca Tomoroveanu, Florian Pittis, Ion Lucian, Mircea Constantinescu (marți).

LITERARE. Emisiunea «Viața literară» încearcă să prindă în obiectiv scris și scriitorii clujeni (joi).

EMISIUNI CONCURS. «Unul din doi», cu tema «Exploratori celebri» (duminică). «Ocolul țării în 8 luni», pasionanta întrecere a tinerelor inteligențe în onoarea semicentenarului partidului: județul Brăila, municipiul București (luni).

DIVERTISMENT. Din mai multe emisiuni de muzică ușoară reținem doar pe cea intitulată «Muzica ușoară în... ediție specială» cu Marina Crilovici, Teodora Lucaci, Dan Iordăchescu, Valentin Teodorian, Cornelius Finăteanu. Ce se întîmplă, de fapt? Se întîmplă că «Cerbul de aur» deschide apetiturii (luni). Notăm și o promițătoare emisiune de folclor. **Garații:** Maria Lătărețu, Irina Loghin, Maria Pietraru, Raveca Săndulescu, Elisabeta Toth, Petre Săbădeanu, Ion Dolănescu (joi).

SPORT. Afară ninge liniștit, în casă-i cald și fotbal: Steaua-Farul (duminică).

pronosport

Pronosporturile antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 11, etapa din 14 martie 1971

I Steaua-Farul	1
II Polit. Iași-Petrolul	1
III S.C. Bacău-Dinamo	x, 2
IV C.F.R. Cluj-Progressul	x, 2
V U.T.A.-Jiul P.	1
VI Steagul Roșu-F.C. Arges	x, 2
VII «U» Craiova-C.F.R.	1
Timiș.	
VIII Bologna-Varese	1
IX Cagliari-Juventus	x
X Catania-Foggia	x, 2
XI Napoli-Lanerossi	1
XII Roma-Lazio	x
XIII Torino-Inter	1, x, 2

FLACĂRA-ALBUM

Toate anchetele ultimilor ani îl indică pe JEAN GABIN drept o mare dragoste constantă a publicului francez. Spectatorii noștri își dau adeziunea.